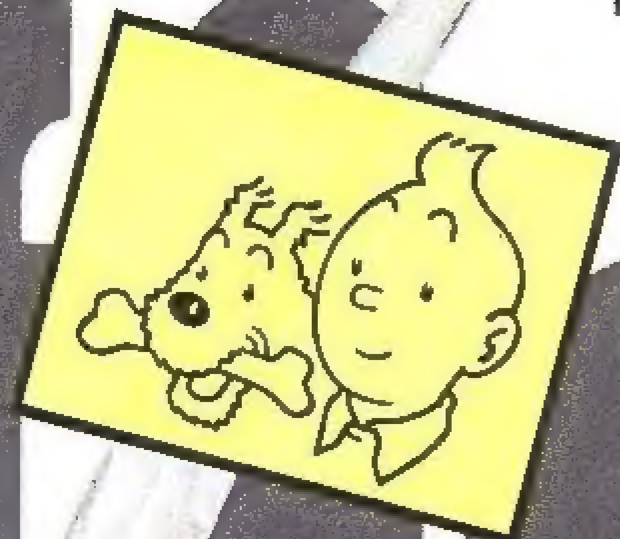
Nr 33 — 34e jaargang

kuifje

HET WEEKBL TOT JAAR • 20 F • NEDERLAND f1,35

BRUCE J. HAWKER

de ingewanden van de h.m.s. thunder

dossier: DE ZEE !

© W. VANCE '79

14-8-'79

De racefiets van Gerrie Knetemann. Als je kan schrijven, kan je 'm winnen.

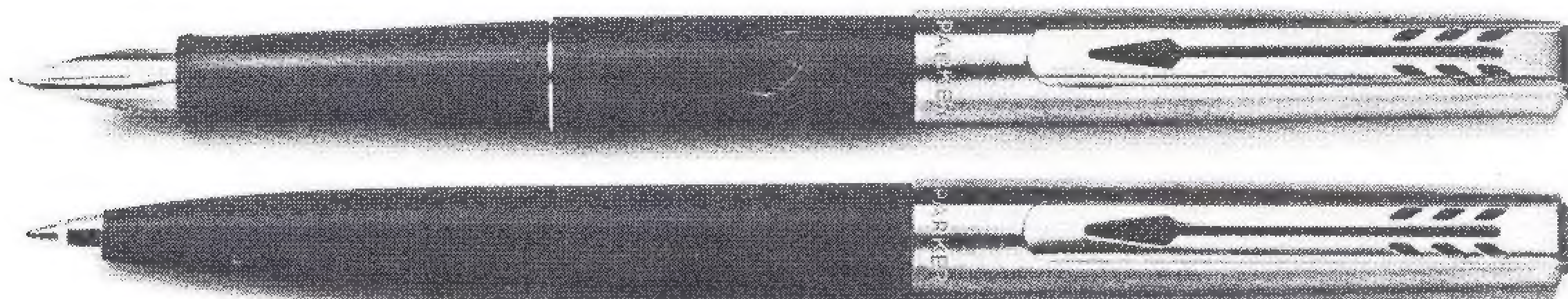
Is er op school gesproken over „Het jaar van het kind"? Probeer daar dan een opstel over te schrijven. Of maak een tekening als je jonger bent dan negen jaar.

Elke Parker-dealer heeft voor jou een speciaal prijsvraag-formulier, waarop alles staat wat je moet weten. En als je daar dan toch bent, vraag dan meteen even naar de Parker-15. Een nieuwe pen, die speciaal voor schoolwerk en voor jou is ontworpen.

Veel sukses met de wedstrijd. Een fraaie basketball-poster win je in elk geval! En - wie weet - een skateboard, rubberboot of de hoofdprijs: een echte TI-Raleigh- racefiets!

PARKER

Parker Importeur: Fortress Handelmaatschappij B.V., Energiestraat 29, 1411 AR Naarden. Tel. 02159 - 4 10 55.

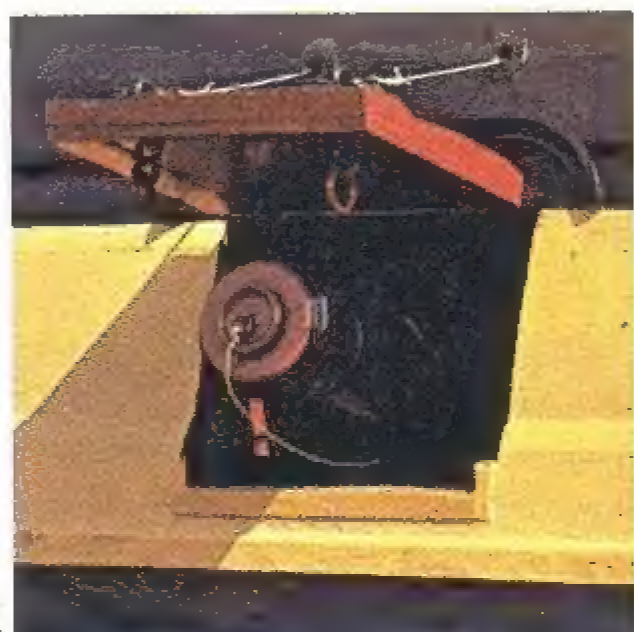

Je handschrift is een Parker waard.

BRUCE J. HAWKER

DE ARTILLERIE IN DE TIJD VAN DE ZEILSCHEPEN DOOR W. VANCE

1

2

DE 32-PONDER

3

4

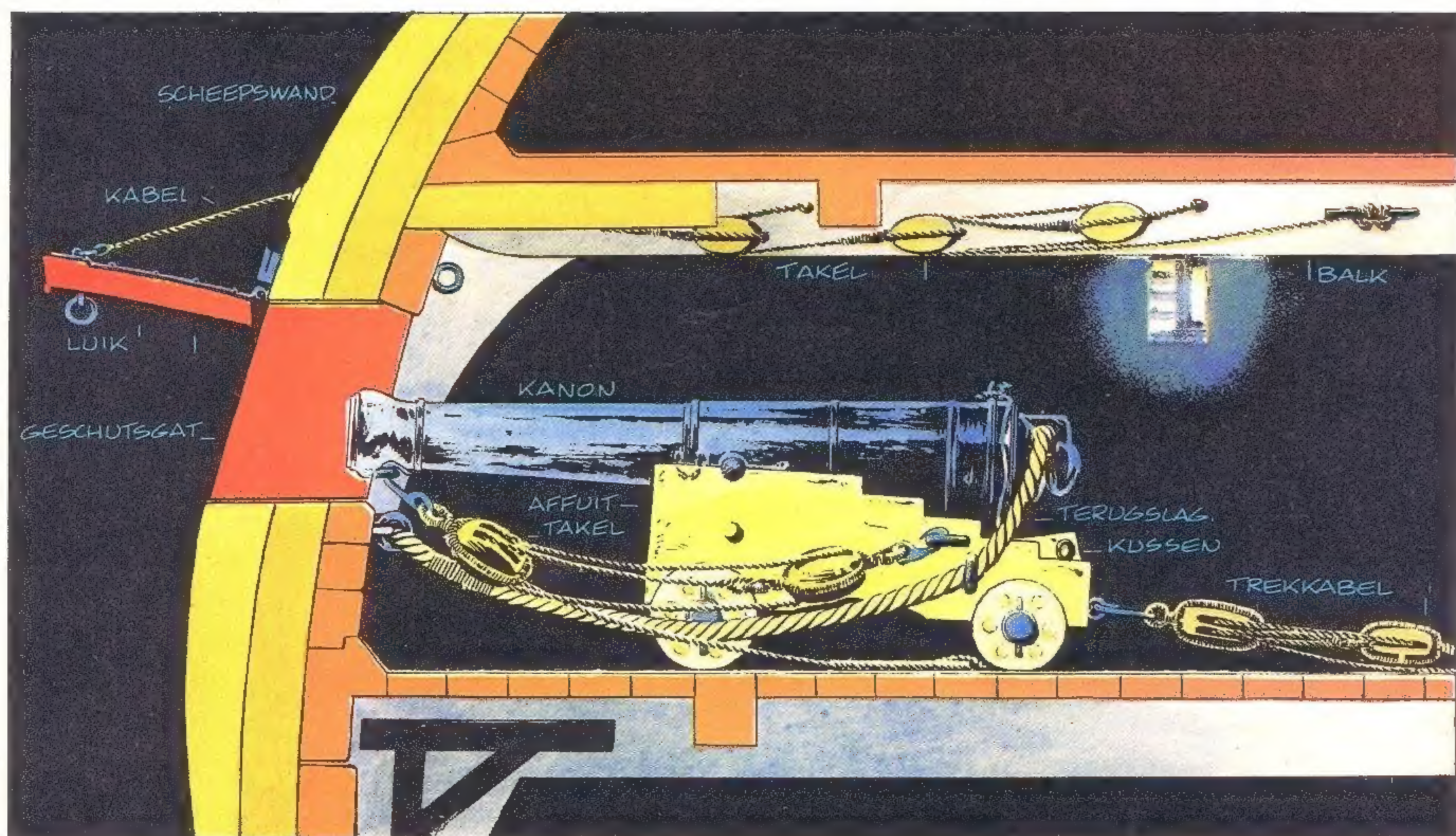

5

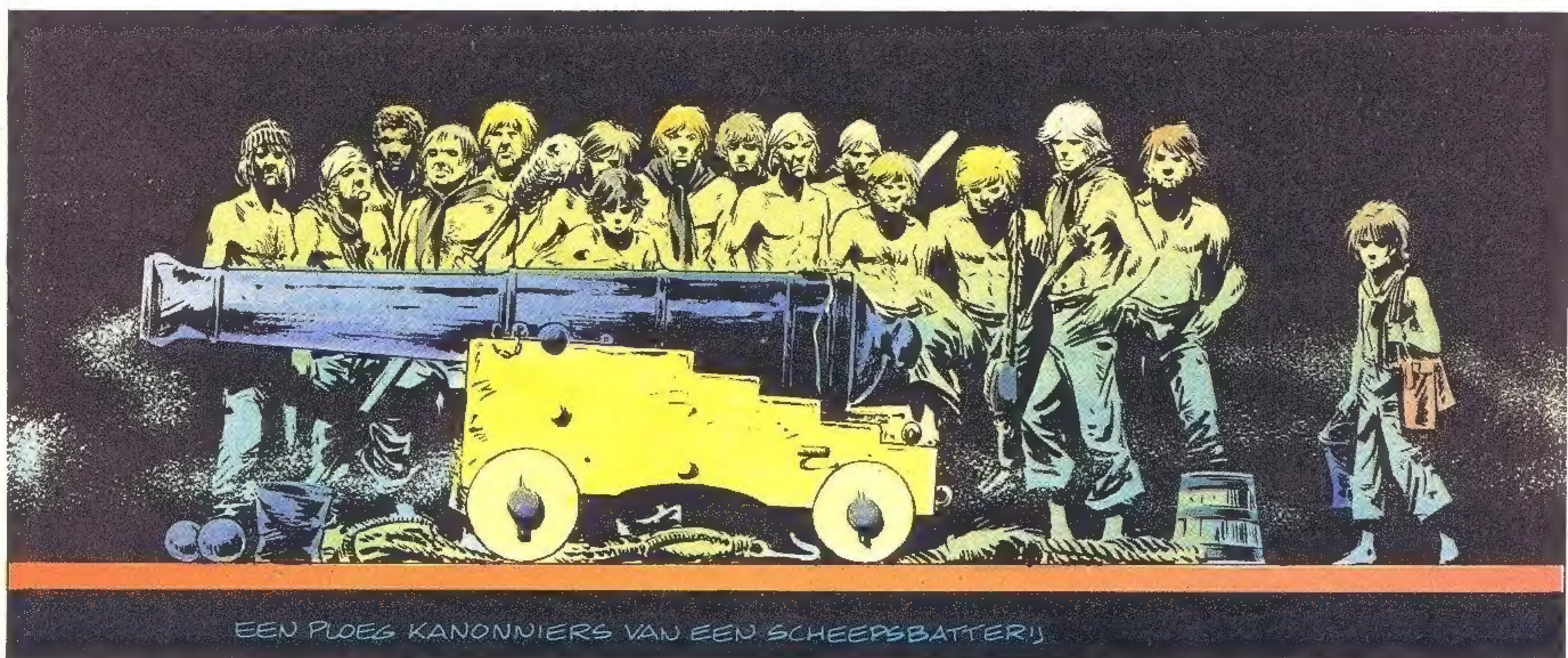
1. Gezicht op de geschutspoorten van de H.M.S. VICTORY, het vlaggeschip van Nelson, in het droogdok in Portsmouth. — 2. Geschutspoort met geopend luik. — 3. Patricia bekijkt een 12-pondskanon. — 4. Patricia en Eric op een 32-pondskanon voor het Maritiem Museum van Greenwich. — 5. ATTENTIE! EERSTE DIVISIE... Je denkt bijna dat je het echt meemaakt, net als twee eeuwen geleden...

Wat een pret om op die enorme bronzen kanonnen te mogen rijden, die gebouwd werden in de tijd van de bet-bet-bet-overgrootouders van deze kinderen... De namen van de grote zeeslagen komen als vanzelf in je op: Kaap Saint-Vincent, Aboekir, Kopenhagen, Trafalgar...
Nu spelen kinderen erop...
Een vreemd einde voor de kanonnen, die er nu vreedzaam uitzien op hun vierwielige affuiten, maar die eeuwen lang dood en vernietiging hebben gezaaid op alle wereldzeeën.

SLA OM

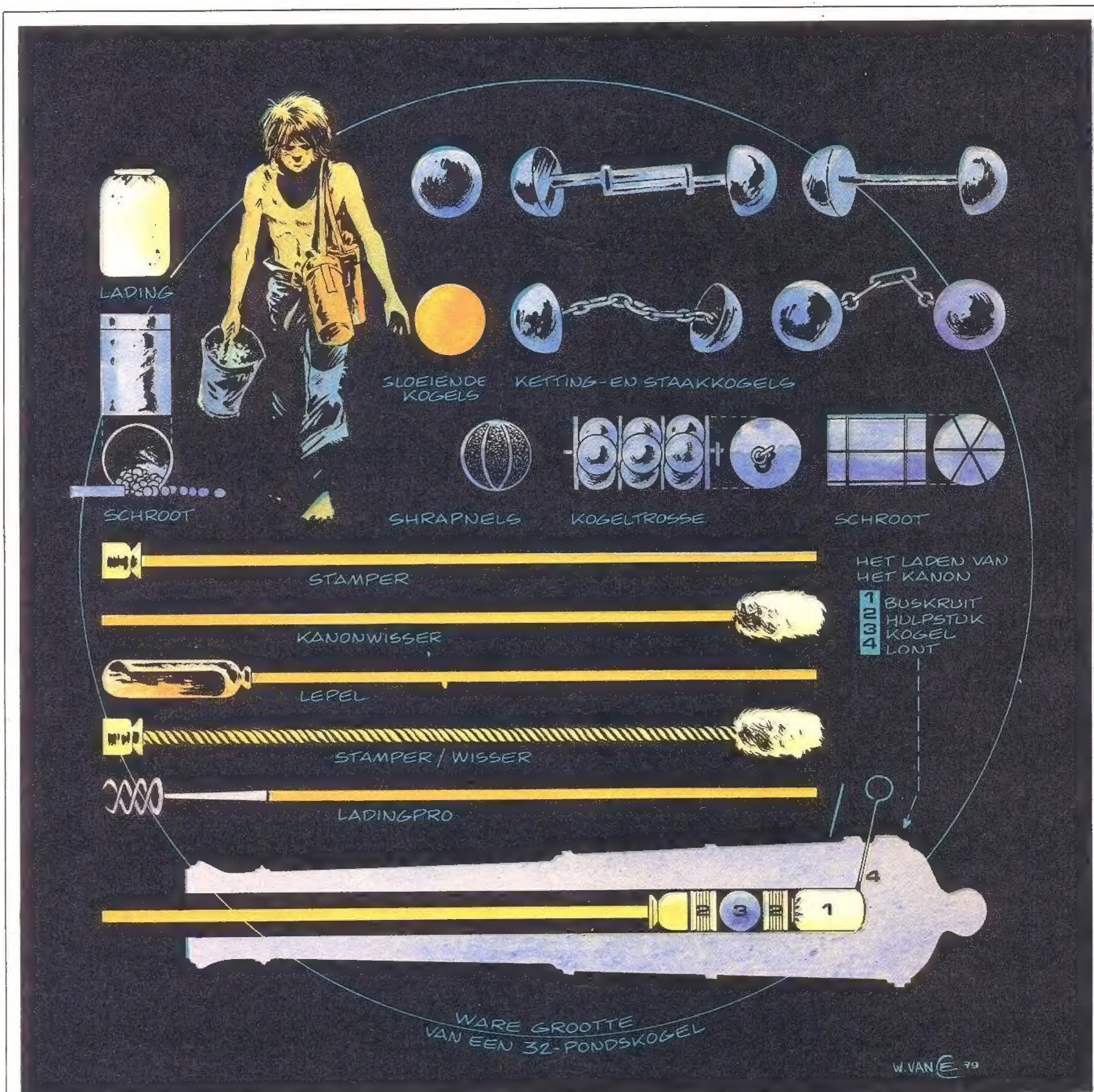
BRUCE J. HAWKER

EEN PLOEG KANONNIERS VAN EEN SCHEEPSBATTERIJ

De geschutspoorten waren de openingen in de romp van het schip, die door houten luiken werden afgesloten.
Ze konden worden geopend door middel van een speciale kabel die door de scheepswand liep, via twee met lood afgezette gaten.
De kabel was met een takel opgehangen aan de dichtstbije zolderbalk. De kanonnen werden op hun plaats gehouden door een tuigwerk aan de scheepswand, bestaande uit de strop en drie stuurtakels. De strop, een dik touw dat met beide uiteinden aan de wand vastzat, hield het stuk tegen bij de terugslag.
Op dat moment trokken de mannen een van de takels aan (de terugslagtakel). Als het stuk weer geladen was, werd het weer naar de geschutspoort getrokken door twee andere takels.
Voor het bedienen van een 32-ponder waren 15 man nodig. Er was de commandant van het stuk, zijn adjudant, twee laders, twee wissers en negen man om het kanon te maneuvreren.
Als het oorlogsschip van twee kanten werd aange-

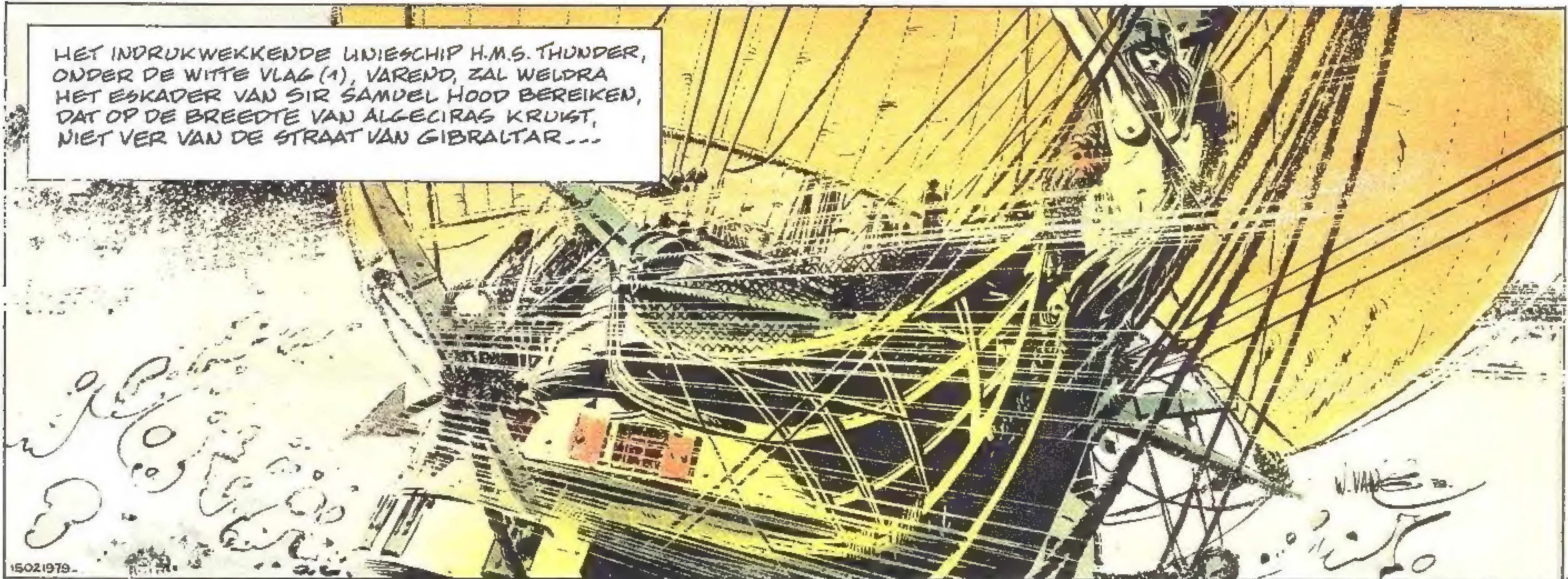
vallen, hield de helft van de mannen zich met het tegenoverliggende kanon bezig.
De kanonnen werden geladen via de loop. Achtereenvolgens stopte men daarin: de kardoes, een hulpstuk, de kogel, gevolgd door weer een hulpstuk, en die delen werden door een stamper aangedrukt.
De hulpstukken (ringen van touw) omgaven het projectiel, om te voorkomen dat er gassen uit het buskruit zouden ontsnappen. Vanaf 1760 vond de ontsteking plaats door middel van een vuursteen en een plaat, die met een koord in werking werden gesteld.
Het aanvoeren van buskruit gebeurde door jongens, die 'powder monkeys' (buskruitapen) werden genoemd.
Er waren drie soorten projectielen: de gestaakte kogels en kettingkogels waren bedoeld om de mast of de zeilen van een schip te vernielen, roodgloeiende kogels om de brug van het schip in brand te steken, en schroot om de bemanning uit te schakelen.

William Vance

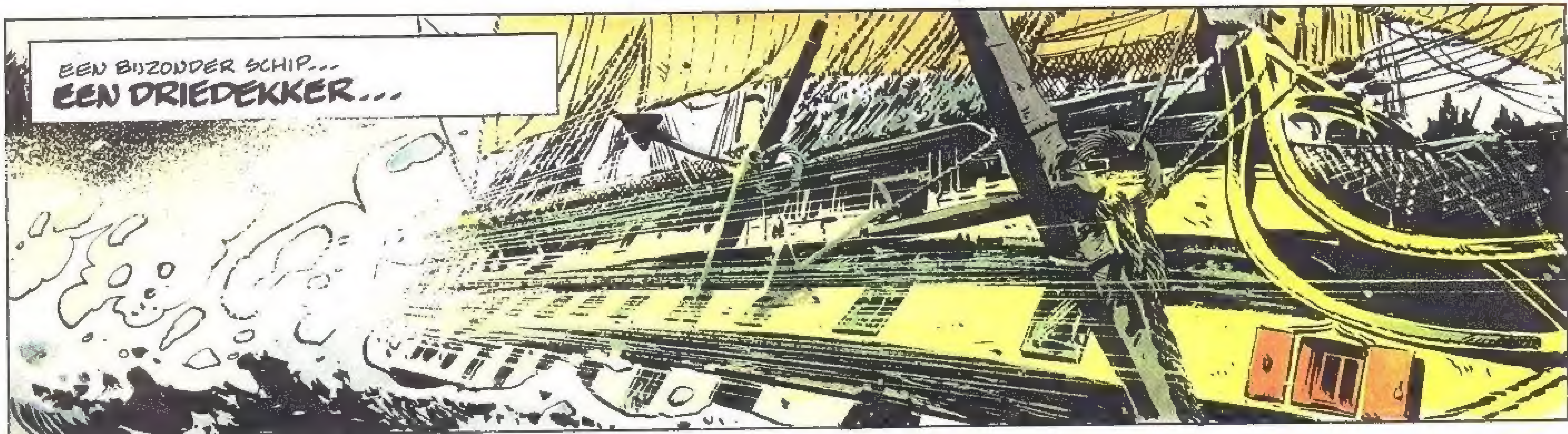
SLA OM

BRUCE J. HAWKER

1 - TEGEN HET EIND VAN DE XVIIIe EEUW WAS DE ENGELSE MARINE VERDEELD IN DRIE VLOTEN: DE WITTE, DE RODE EN DE BLAUWE...

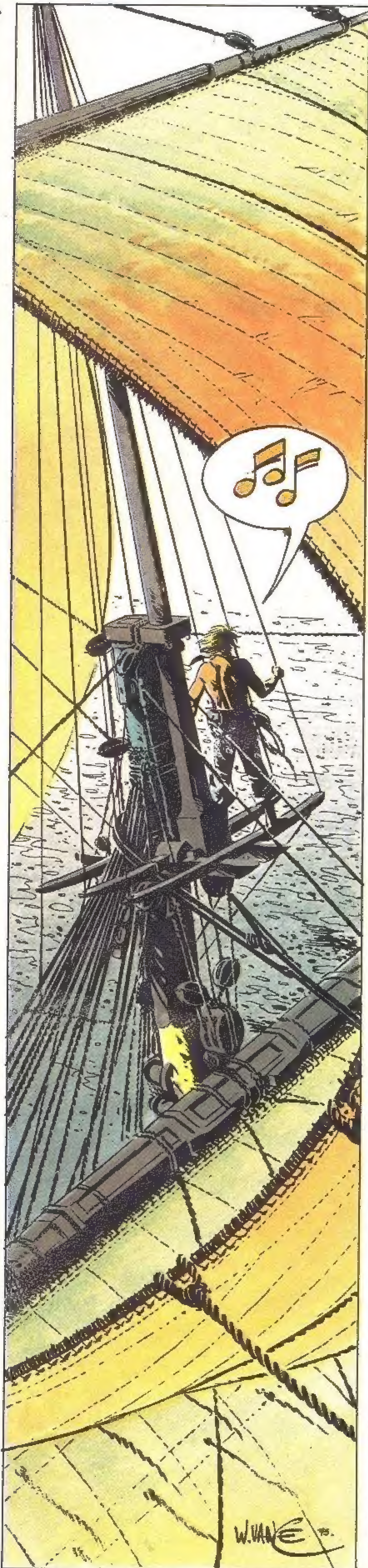

DE BEMANNING...

WAT ER IN HET INWENDIGE VAN SCHEPEN KRIOELT IS UITSCHOT, ZEGT MEN!
MAAR TOCH NIET ALLEMAAL... NIET ALLEMAAL. HOEWEL DE RONSELAARS VAN DE KONING WEL GEDWONGEN WAREN VAN ALLES TE NEMEN: VISSERS, MATROZEN, DRONKAARDS EN GALEIBOEVEN.
ONDER IJZEREN DISCIPLINE LEIDDEN DEZE ONGELUKKIGEN EEN VRESELIJK LEVEN.
TEGENSTAND WERD BETAALD MET AFSTRAFFING OF... DE DOOD. JA, DIE MANNEN, VERGETEN DOOR DE GESCHIEDENIS, HEBBEN MET HUN BLOED HEEL WAT HEROIEKE PAGINA'S VAN DE GESCHIEDENIS VAN DE NAVY GESCHREVEN...

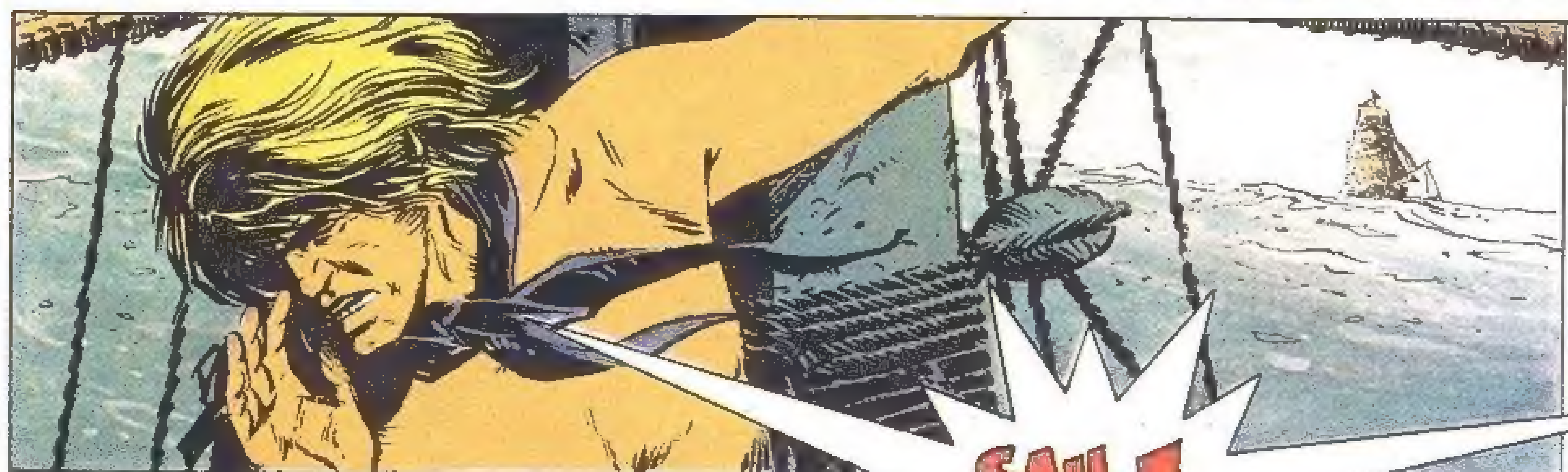
SLA OM

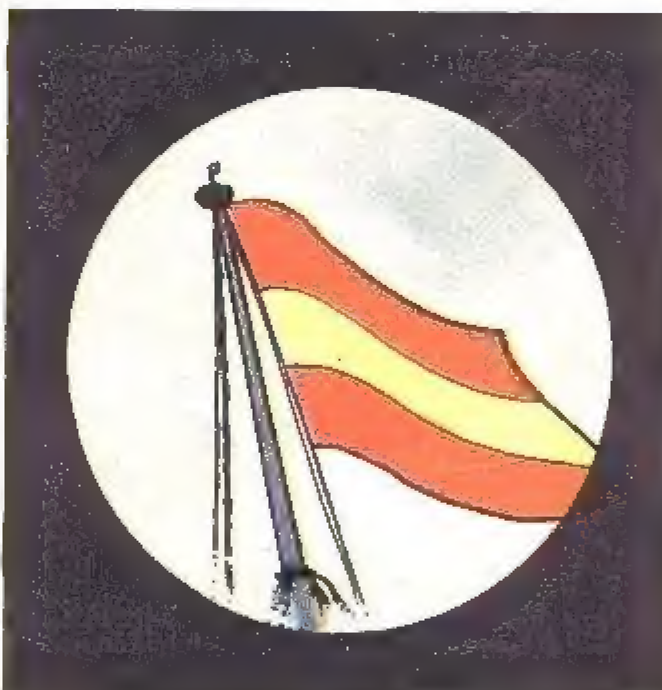

DE DONS: ENGELS SCHELDWOORD VOOR DE SPANJAARDEN...

1. ALLE HENS AAN DEK VOOR AKTIE! 2. LAAD DE KANONNEN! 3. ALLE HENS VOOR AKTIE! 4. RENNEN EN DOE JE PLICHT, STELLETJE! 5. DE BLUSEMMERS!

wordt vervolgd

De meesten van ons kennen dat gevoel wel als ze tegenover de zee komen te staan: een gevoel van geheimzinnigheid en eeuwigheid. Is het de roep van de verten en het avontuur? Sommigen zien er meer in en denken dat we met een oeroude band met de zee verbonden zijn, omdat tenslotte alle leven uit zee is voortgekomen. Fantasie? Misschien. Toch zijn er heel wat diersoorten geweest die, nadat ze zich eerst van zeedieren tot landdieren hadden ontwikkeld, de 'roep van de zee' zo moeilijk konden weerstaan dat ze teruggekeerd zijn! Door die ontwikkeling verdwenen organen die voor het landleven noodzakelijk waren en ontwikkelden zich weer nieuwe voor het leven in zee.
Zo zijn reptielen als de zee-iguana en vogels als de pinguin die weg terug gegaan, en ook zoogdieren van allerlei ordes. Maar ook zeehonden en zeeleeuwen zijn eigenlijk vleeseters die dezelfde voorouders hebben als de hond en de kat, en die zich aan het zeeleven hebben aangepast. Bv. hun poten die tot vinnen werden.

Pinguïns en de auteur op het Valdès-schiereiland (Argentinië).

DE ZEE

De zee-otter is een mooi voorbeeld van aanpassing: drijvend op z'n rug legt hij een keisteen op zijn borst en kraakt er met zijn poten het skelet van zeekrabben op, en dat allemaal in het water!
De walvisachtigen, een andere orde, zijn zo goed aan het zeeleven aangepast dat sommigen, zoals de potvis, stikken als ze stranden, omdat ze bezwijken onder het gewicht van hun geraamte, dat zonder water niet te dragen is. Het zijn allemaal zoogdieren, en allemaal, walvissen, orka's en dolfijnen, moeten ze regelmatig aan de oppervlakte komen om lucht te scheppen...
En dan de walrussen en zeekoeien, die als naaste verwanten de olifanten hebben.

De naakte zee-aap

Volgens de Amerikaanse Elaine Morgan, heeft ook de mens tijdens zijn evolutie een fase van zo'n tien miljoen jaren meegemaakt waarin hij door de hitte en de droogte van het klimaat, het zeeleven weer zou hebben opgenomen. Pas de laatste twee miljoen jaar zouden onze voorouders van gedachten veranderd zijn en toch maar op de vaste wal zijn gebleven. Het idee is grotendeels gebaseerd op de eigenschappen van de vrouw, die hieruit verklaard kunnen worden. Een aantal lichamelijke eigenschappen worden erdoor verklaard, in het bijzonder degene die

Een robbenwijfje (échte zeehond) en haar jong. Het mooiste bewijs dat robben zoogdieren zijn.

Foto's: N. Galand

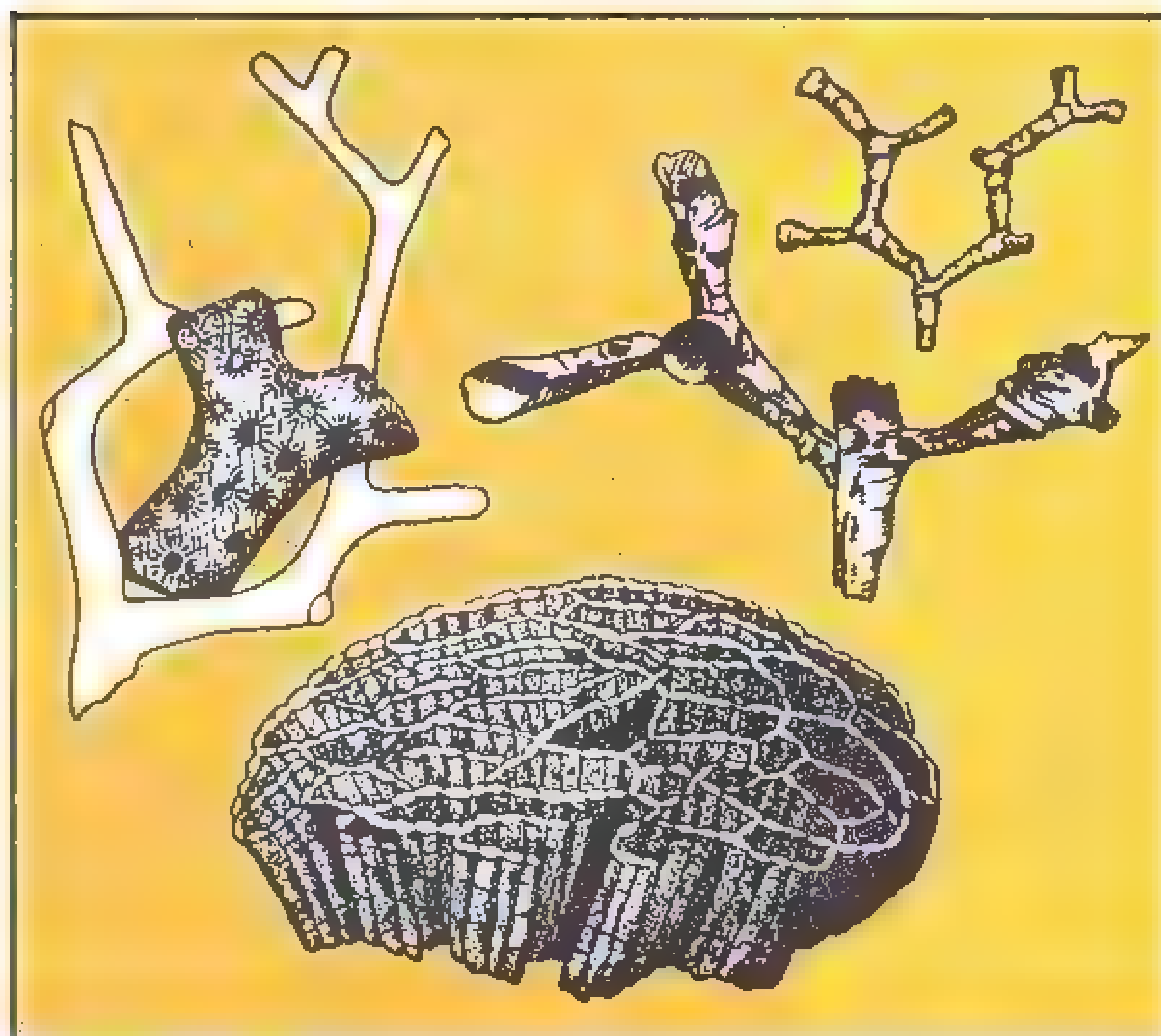
ons doen lijken op bepaalde zeezoogdieren, en ook de geringe beharing, die ons de bijnaam 'naakte aap' van Desmond Morris heeft bezorgd. Dat zou dan ook die aantrekkingskracht van de zee op ons verklaren, van het geluid van de branding en het wiegen van de golven. Moeilijk voor te stellen? Niet moeilijker dan het naakte feit, dat een vogel die kunstmatig is uitgebroed en nooit een lid van zijn soort heeft gezien, toch onmiddellijk de trekroute van zijn soort kent...!

De ochtend van de derde dag: de zee wordt geschapen

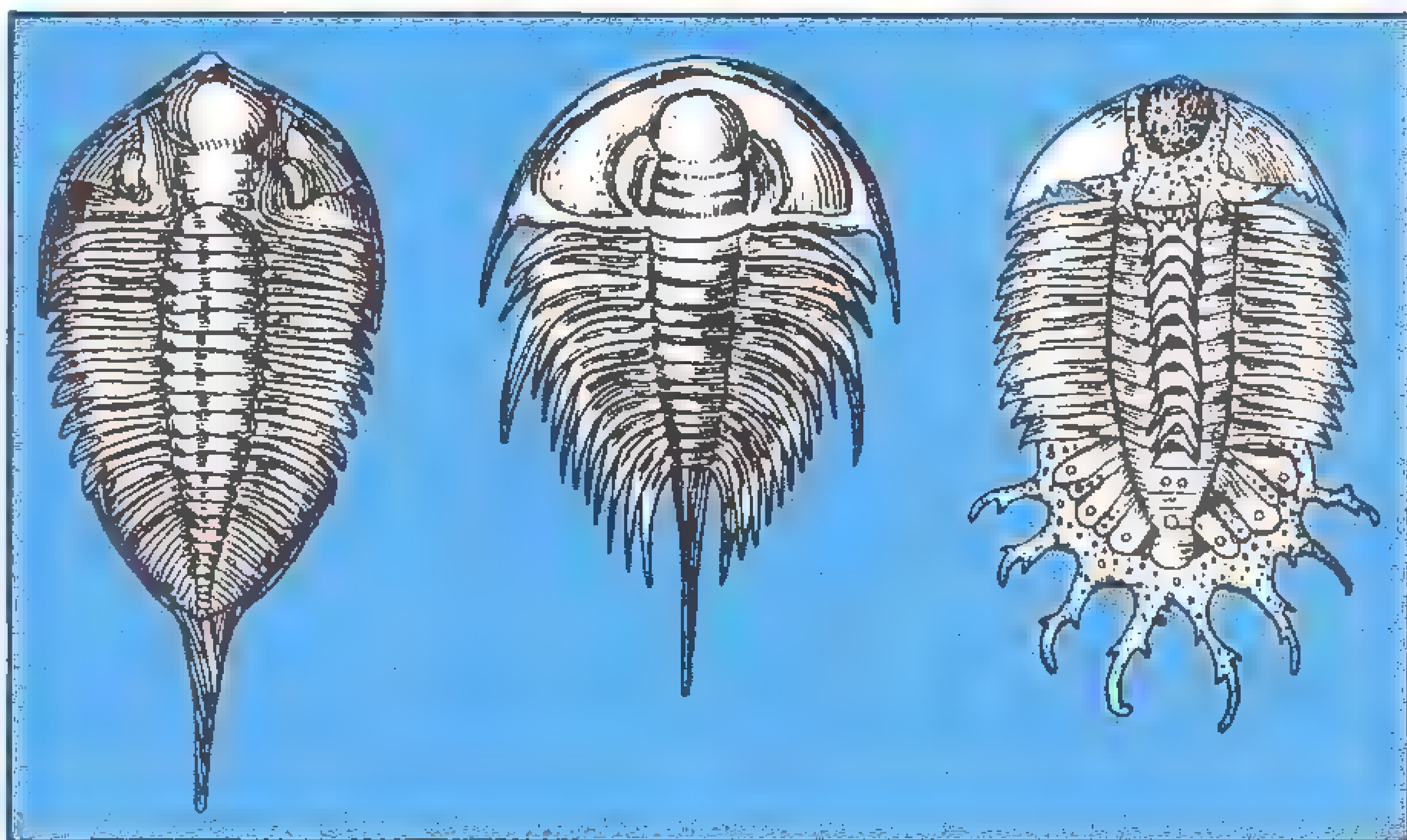
Op de derde dag zei God, volgens Genesis (of het boek der Schepping): 'Dat de wateren onder den hemel op één plaats samenvloeien en het droge tevoorschijn kome'. Zoiets noemen ze een 'kosmogonie', een manier om ons heelal te verklaren. De Egyptenaren, de Grieken, de Azteken hadden allemaal zo'n manier.
Op details na is de kosmogonie van de tegenwoordige wetenschapsmensen dezelfde. Net als zijn zusters in het zonnestelsel is de aarde geboren uit een enorme gaswolk, en was er eerst een gasachtige bol waarop zeer hoge temperaturen heersten. De gassen koelden af, werden vloeibaar en daarna vast. Door kernreacties in het binnenste van de aarde, werd hij daarna opnieuw verhit. Die 'geboorte' van de vaste aarde zou zo'n 4 miljard 600 miljoen jaar geleden hebben plaatsgevonden, dat is de ouderdom van de oudste gesteenten in de aardkorst. Toen kwam het water (van boven door condensatie in enorme regens of van beneden uit de aardkern, dat weet men niet) en vormde de oceanen.
En dan de atmosfeer: voornamelijk verdampt water, waterstof, ammoniak; methaan en misschien kooldioxyde...

Een sprankje leven

In die atmosfeer veronderstelt men, ontstonden de eerste moleculen die levende wezens konden vormen; die zaaiden zich uit in de zeeën en daar ontstond het leven. Daarna wordt het minder hypothetisch. Het verschijnsel breidt zich uiterst langzaam en via ingewikkelde wegen, uit van de allersimpelste vormen tot aan de hoogontwikkelde wezens die we heden ten dage kennen. Een belangrijke etappe: twee miljard jaar geleden ontstonden de microscopische algen (eencellig), die tot fotosynthese in staat waren: dat wil zeggen ze konden zelf suiker maken uit kooldioxyde en water, waarbij zuurstof vrijkwam... en dat enkel d.m.v. zonne-energie!
Zo ontstond er voedsel voor dieren, die dus konden konden verschijnen... en dat deden ze. De eerste afstammelingen van eencelligen waren de ongewervelde zeedieren, zo'n 600 miljoen jaar geleden. Die soorten werden steeds ingewikkelder: sponzen, zeeanemonen, wormen. Dan begint het gekriOel van alle diersoorten of hun voorouders: de ongewervelden vervolmaken zich, de gewervelden verschijnen en al dat zeegedierte begint de aanval op land en lucht, die nu in te ademen is, dankzij het werk van de planten. Vissen, de eerste amfibieën, de 'uitvinding' van de echte longen door de reptielen... aan het eind van die lange keten de primaten en, zo'n drie à vier miljoen jaar geleden iets dat op de mens lijkt.
Die hele geschiedenis is voor een groot deel in fossielen terug te vinden. En één van de antwoorden op de vragen hierboven is: zonder de oceanen, de wieg van al het leven op onze planeet, zou de aarde een dode plek zijn... en zouden wij er nooit geweest zijn. Voor sommigen verklaart dit alles de opmerkelijke overeenkomst in de samenstelling van

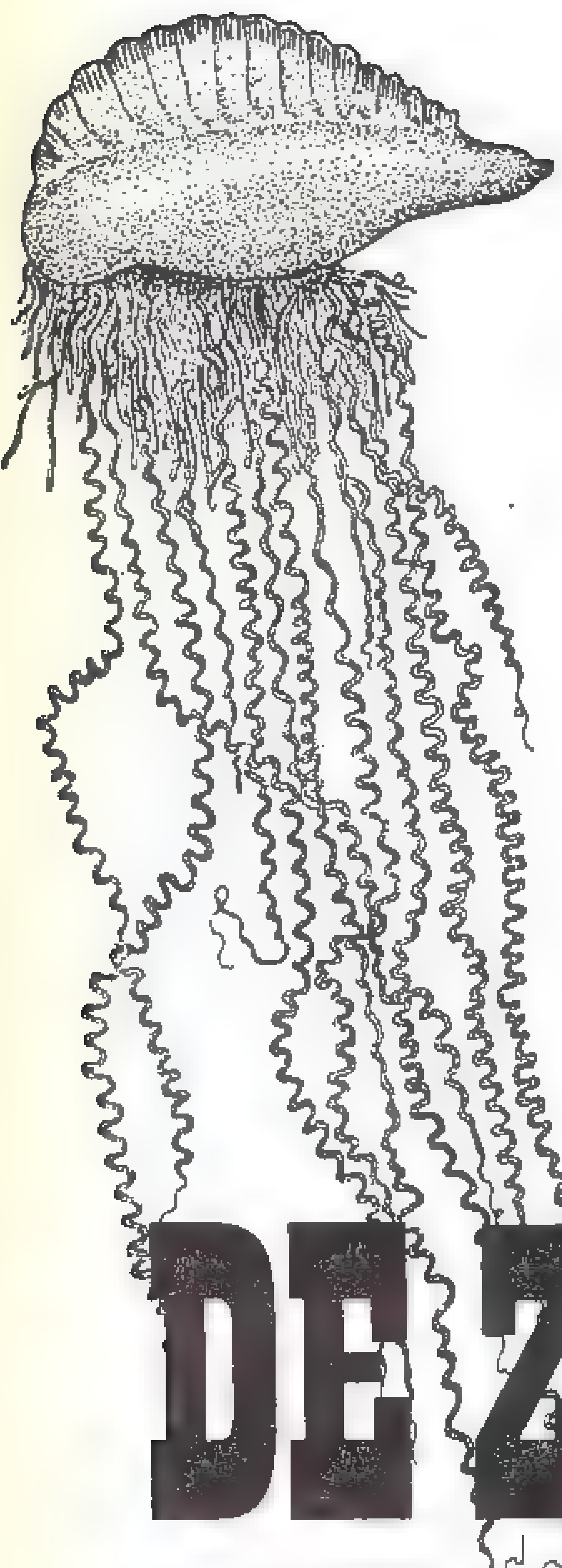

Fossiele koralen uit het Primair (ouderdom: 300 à 400 miljoen jaren)

De Trilobieten, nu verdwenen, leefden diep in de zeeën zowat 600 miljoen jaar geleden!

DE ZEE

VERVOLG

de zouten in het bloedplasma en het zeewater. De landwezens zouden een deel van hun oorspronkelijke milieu met zich meedragen. Misschien wat simplistisch, maar het is waar dat de samenstelling van het plasma inderdaad sterke overeenkomst vertoont met het zeewater.

En nu?

Goed, de zeeën zijn dan misschien belangrijk geweest voor het ontstaan van het leven, maar wat voor belang hebben ze nu nog voor ons? Een paar cijfers mogen volstaan om dat belang aan te geven.

Het verborgen aardoppervlak

Ongeveer zeventiende van de aardbol is bedekt met zeeën. Met diepten tot −11.022 m (de Marianentrog), pieken en bergruggen is het onderzeese landschap veel meer afwisselend dan de oppervlakte van continenten.

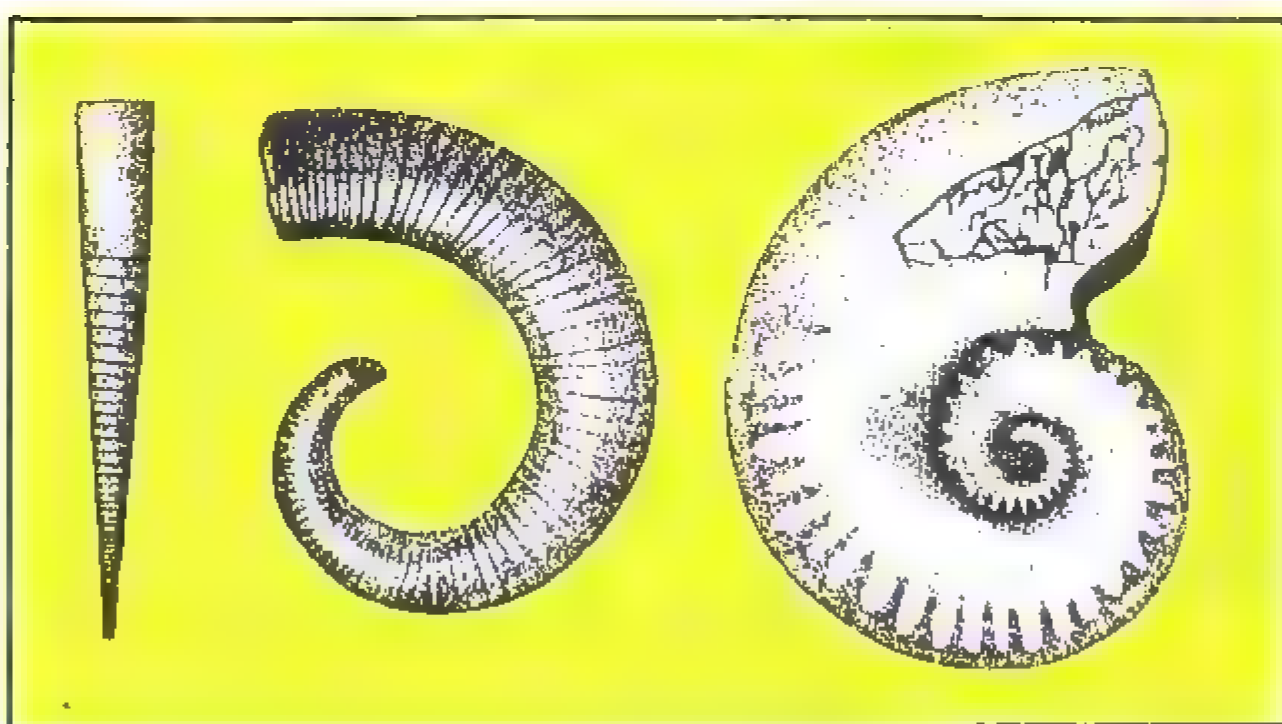
Zee-leguanen (Galapagos)

De gemiddelde diepte is ongeveer 4000 meter. Het totaalvolume bedraagt zo'n 1460 miljoen kubieke meter en het land dat boven water uitsteekt 100 miljoen kubieke meter, dus er is 14 maal meer water dan land!

Het leven in de planeet zee

Maar de zee is meer dan water en zout. Als we van de landdieren de insekten uitsluiten, die zo'n 700.000 soorten omvatten, dan leeft 65 procent van de diersoorten tegenwoordig in zee.
Vanaf het oppervlak tot de diepte waar de zon nog net doordringt leeft het plankton. Men schat de totale jaarlijkse planktonproduktie op zo'n 500 miljard ton! Het bestaat uit allerlei kleine organismen die met de zeestromingen meedrijven.

Daaronder bevinden zich eencelligen, larven van ongewervelden en kleine diertjes. Ze dienen als voedsel voor andere diersoorten en vormen na hun dood een soort onderzeese humuslagen, die bij ontbinding opnieuw gebruikt worden. Eroverheen worden weer andere lagen afgezet, de sedimentaire gesteenten, waarin dode organismen worden 'gevangen': de zogenaamde fosielen.
Zo is krijt een kalkgesteente, gevormd door de resten van het kalkgeraamte van zeeorganismen die al miljoenen jaren dood zijn. Ook marmer is zo'n gesteente, en de grillige patronen van die gesteenten wijzen

Langzaam meer en meer gedraaide vormen van schelpen, de voorouders van onze octopussen en inktvissen, zoals ze voorkwamen in de rotsen van het Primair of Oudste Tijdperk.

erop dat je met een sediment te maken hebt. En ook kun je eruit afleiden dat de zeeën niet altijd op dezelfde plaats hebben gelegen.

Leven in verdiepingen

Maar we hebben het over de rijkdom van het onderzeese leven. Sommige levensvormen bevinden zich op de bodem zelf: op de stranden, waar krabben, wormen, zeevlooien en schaaldieren leven, of op de rotsen waar allerlei weekdieren en schelpen zich vastklampen. In zanderige zeebodems leven wormen, zeesterren, schaaldieren en platvissen. Zelfs de diepten van meer dan 3000 meter herbergen nog sponzen, zeesterren, wormen, weekdieren en holtedieren! Er zijn er wel opgevist uit een diepte van 1550 m!

Tussen bodem en oppervlak leven de vissen, de schildpadden, de zeezoogdieren, de inktvissen, een kroeilende wereld van voortdurend bewegende dieren, die elkaar verslinden of verslonden worden. Tot in de duisterste diepten is er leven, soms met verbazingwekkende aanpassingen, zoals de lichtorganen van vissen uit de diepten. Men neemt aan dat de totale massa van de levende zeeorganismen ongeveer gelijk is aan die op het land.

Een belangrijk element in zee, net als op het land, vormen de bakterieën. Op de zeebodem verteren ze de dierlijke en plantaardige resten die er in grote hoeveelheden neerslaan. Die vormen de oorsprong van de aardolie. Een tweede belangrijk element is het plankton, een belangrijke voedingsstof voor grote zeedieren die, zoals de walvissen, het zeewater door hun baleinen zeven en er de kleine organismen uithalen. Ook het leven op de kusten hangt ervan af: de Peruviaanse guano is daar een goed voorbeeld van. Dankzij de Humboldt-stroom is er voor de kust van Peru veel plankton. Het wordt gegeten door de ansjovis, die daar dan ook veel voorkomt.

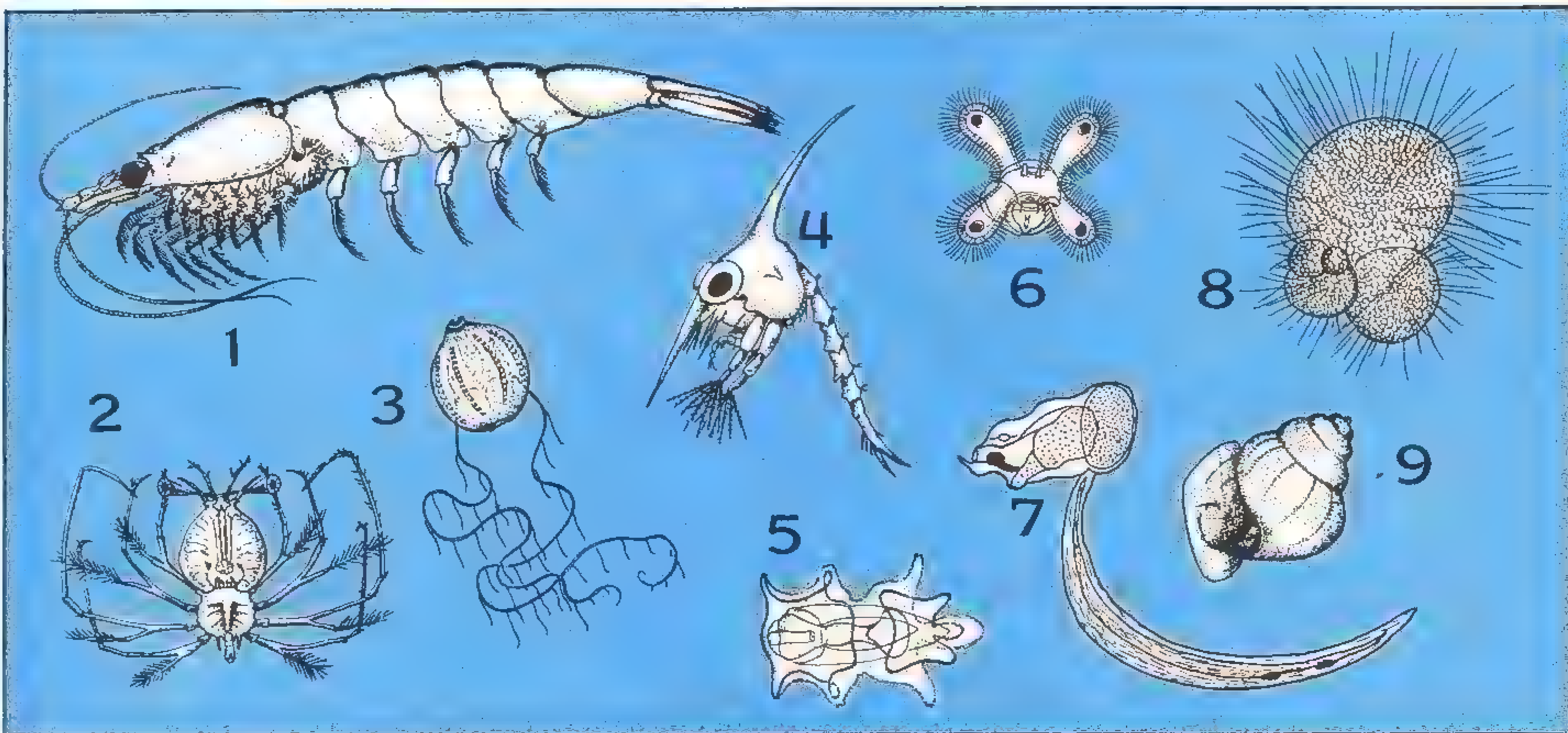
De aalscholvers, die op de kusteilandjes nestelen, vangen zo'n 4 miljoen ton ansjovis per jaar... hun mest wordt in enorme lagen afgezet en die lagen noemt men 'guano'. Als echter de warme Niñostroom overheerst, verdwijnt het plankton, de ansjovis, de aalscholvers en de guano!

Dit voorbeeld toont aan hoe ingewikkeld het zeeleven in elkaar zit en hoe weinig er nodig is om het evenwicht te verstoren.

Verzonken schatten

En dat zijn dan niet de Spaanse goudgaljoenen, maar de onmeetbare minerale rijkdommen die in de zeebodem liggen. Een paar jaar geleden ontdekte men de befaamde 'bollen': een soort keien, rijk aan mineralen als mangaan, koper en nikkel, die op sommige plekken op de zeebodem overvloedig voorkomen. Maar hoe ze te exploiteren? Alleen al op de bodem van de Stille Oceaan liggen er miljarden tonnen van die bollen te wachten om 'geraapt' te worden. Dan zijn er natuurlijk nog de gewone ertsaders en de aardolie.

PLANKTON (zwevende plantaardige en dierlijke organismen):
1. Krill = verzamelnaam voor aan garnalen aanverwante schaaldieren, die in massa's voorkomen aan de oppervlakte van de arctische en antarctische zeeën. De grootste soort heeft de naam Euphausia superba. 2. Phyllosom. 3. Ctenophora (ribkwallen) Pleurobrachia = zeedruif, komt voor in Ned. en Belgische wateren. 4. Krab. 5. Zeester. 6. Nassarius-weekdier. 7. Wormvormige Oikopleura. 8. Foraminifeer. 9. Zeevlinder (Spiratella retroversa).

DE ZEE

VERVOLG

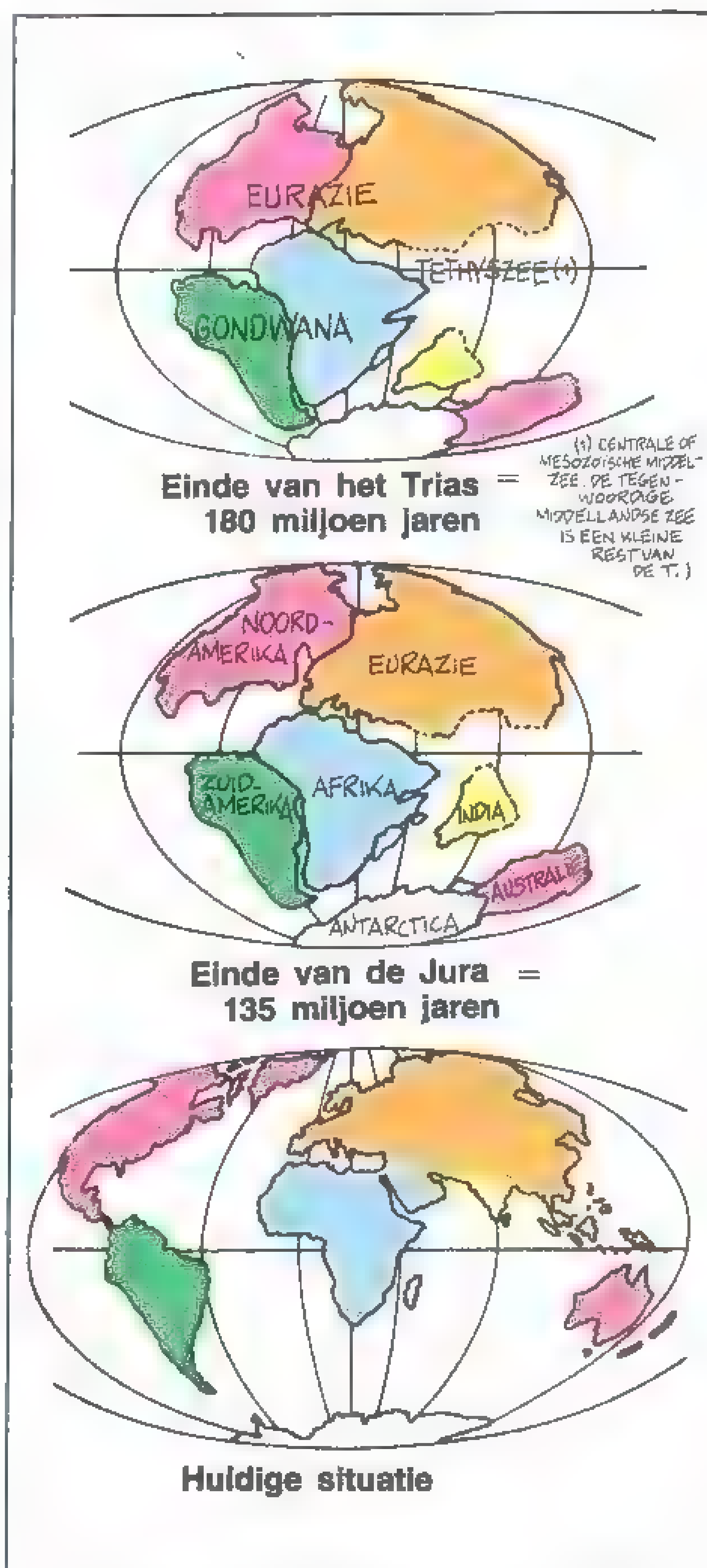
Een drijvende puzzel

Niet alleen stijgen en dalen oceanen met het smelten en bevriezen van de ijskappen, maar ook horizontaal verplaatsen ze zich. Of eigenlijk zijn het de continenten die drijven — niet op zee natuurlijk, maar op de basaltgesteenten waarop ze rusten. Die theorie houdt in, dat de continenten niet altijd dezelfde positie hebben ingenomen....overigens net als de polen! Men neemt aan dat ze oorspronkelijk een enkele massa vormden die uit elkaar gedreven is... eerst in twee stukken (waarvan het beroemde Gondwana het huidige Afrika plus Zuid-Amerika omvatte) en daarna in zoveel delen als er nu continenten zijn. Dat verklaart ondermeer het feit dat de kustlijnen van Afrika en Zuid-Amerika als een legpuzzel in elkaar passen... iets wat Francis Bacon in 1620 al verbaasde!
De praktische kant? Door in gedachte de oorspronkelijke situatie te herstellen kan men bepaalde mijnaders van de Amerikaanse kust, waar ze uitgeput raken, doortrekken tot in Afrika, waar ze niet bekend zijn.

Zeeën van drinken... en eten

Intussen zit er ook nog heel wat water in de zee. Vandaar dat er aan de oplossing van een ander probleem wordt gedacht, namelijk het maken van zoet water door het ontzouten van zeewater. Het is inderdaad mogelijk, en het gebeurt in Koeweit, maar de prijs van het water is 10 tot 60 maal zo hoog als die van gewoon drinkwater. Het laatste woord is er echter nog niet over gezegd!
Sommigen zien in de zee de toekomstige voorraadschuur van onze overbevolkte aarde. Helaas is ook dat nog erg ver weg.

Einde van het Trias = 180 miljoen jaren

Einde van de Jura = 135 miljoen jaren

Huidige situatie

Het afdrijven van de continenten: positie van de huidige continenten 180 miljoen jaar geleden... 135 miljoen jaar geleden... en nu.

De algen, waarover veel gepraat wordt, zijn slecht verteerbaar. Wat de vissen betreft: er wordt nu 60 miljoen ton per jaar gevangen en hoewel sommige soorten nu al met uitroeiing worden bedreigd, zou er volgens sommige berekeningen 500 miljoen ton gevangen moeten worden om de behoeften van de bevolking van het jaar 2000 te kunnen voorzien! Dat neemt niet weg dat een verstandig gebruik van de hulpbronnen uit zee het probleem tenminste gedeeltelijk zou kunnen oplossen. Dat vereist echter nog veel studie en een goede internationale controle.

Een goed gebruik van de zee

Wat zeker is, is dat de vele soorten vervuiling van de zee bepaald geen goed doen aan de bruikbaarheid ervan. Olievervuiling, storting van giftige afvalstoffen doden zeeorganismen of worden opgeslagen in het plankton, waardoor de voedselketen wordt verbroken... tot aan onszelf toe, vis- en schelpdiereters als we zijn. In Minimata in Japan is het al gebeurd: kwikafval van een fabriek heeft daar 50 doden geëist doordat het via het plankton de mens bereikte...
Toch kan de zee ons helpen te overleven. Het kweken van bepaalde soorten, de controle van de visvangst, allemaal dingen die in feite nog in de kinderschoenen staan. Voor de mensen van de toekomst kunnen de zeeën een oplossing van een hele reeks problemen bieden... om te beginnen dat van de ruimte! De zeestromingen, die de zonnewarmte opnemen en verspreiden, regelen de klimaten. Bovendien houden ze enorme hoeveelheden kooldioxyde vast, dat gedeeltelijk wordt doorgegeven voor de fotosynthese van planten. Op die manier onttrekken ze een deel van de vervuilingsgassen aan onze dampkring. Anders zouden ze de hele aarde tenslotte omsluiten, zodat er een soort broeikas zou ontstaan, waarin de temperatuur langzaam zou stijgen tot de poolkappen zouden smelten en het huidige zeeoppervlak met tientallen meters zou stijgen! En dat is geen science-fiction! De zee die het eerste woord heeft gehad bij het leven, kan ook het laatste hebben! Hoe dan ook, de zee blijft het leven... en onze planeet beheersen!

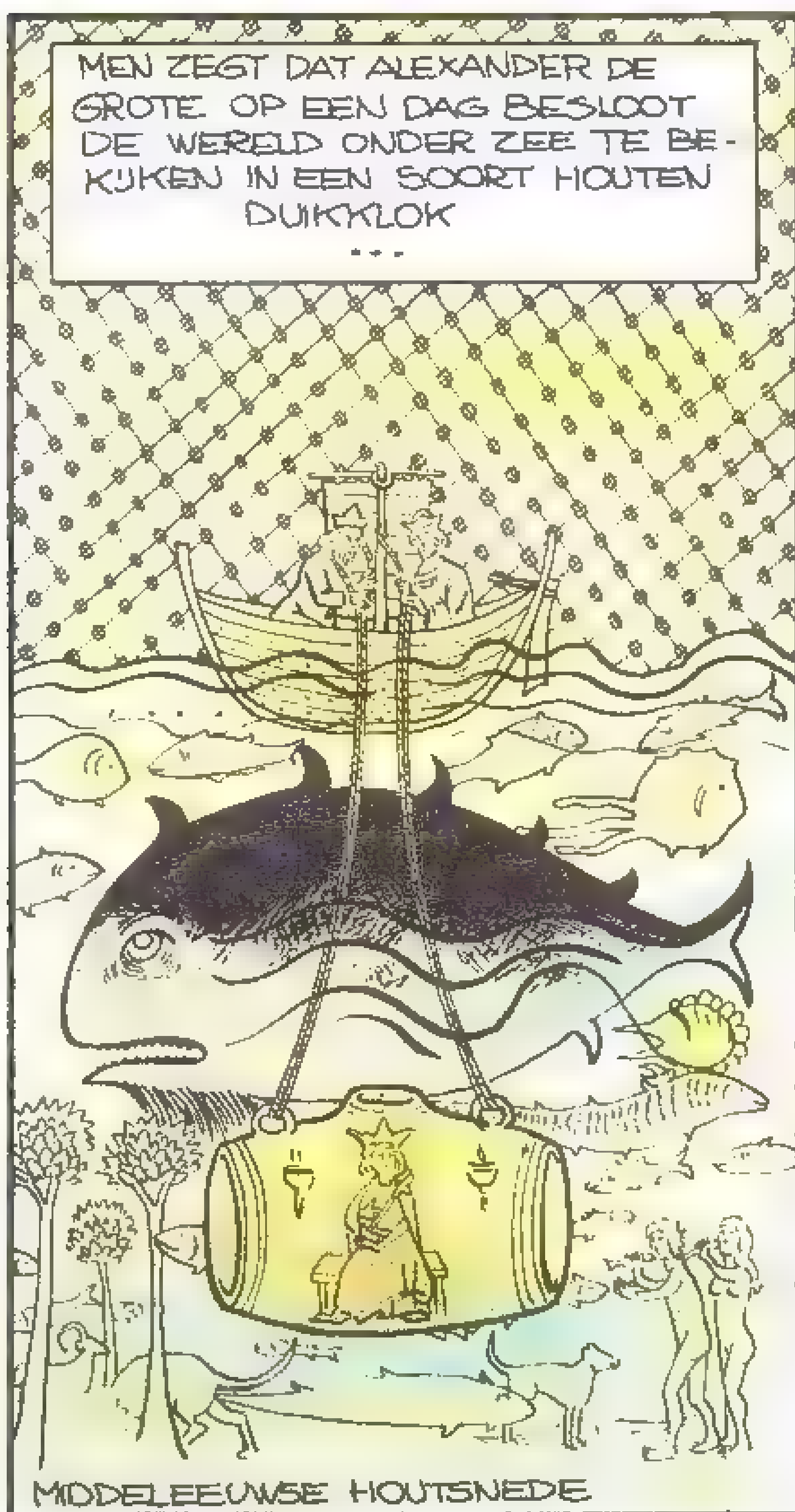
Paul Galand

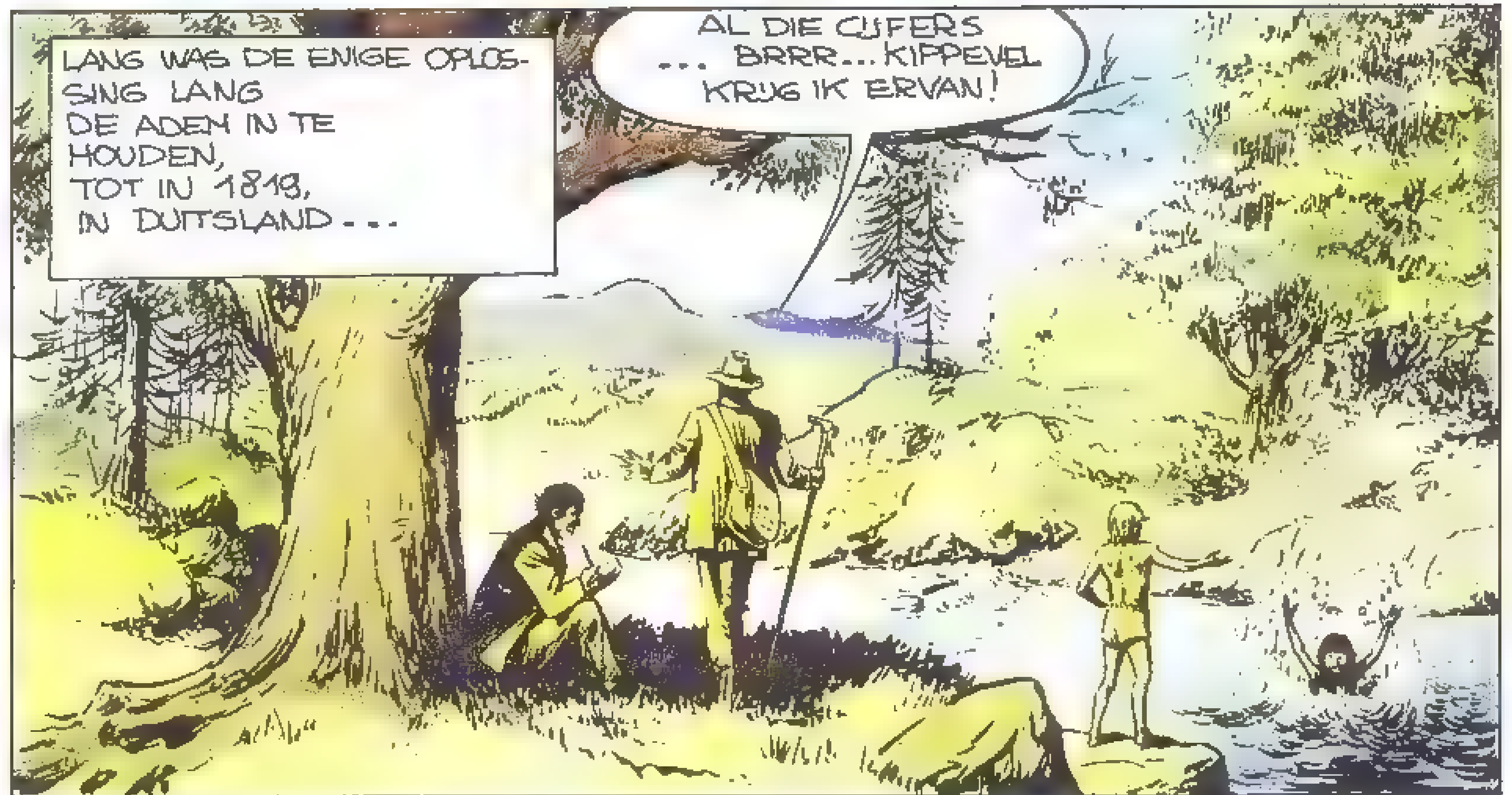
EEN WAAR VERHAAL

BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN DE SCAFANDER

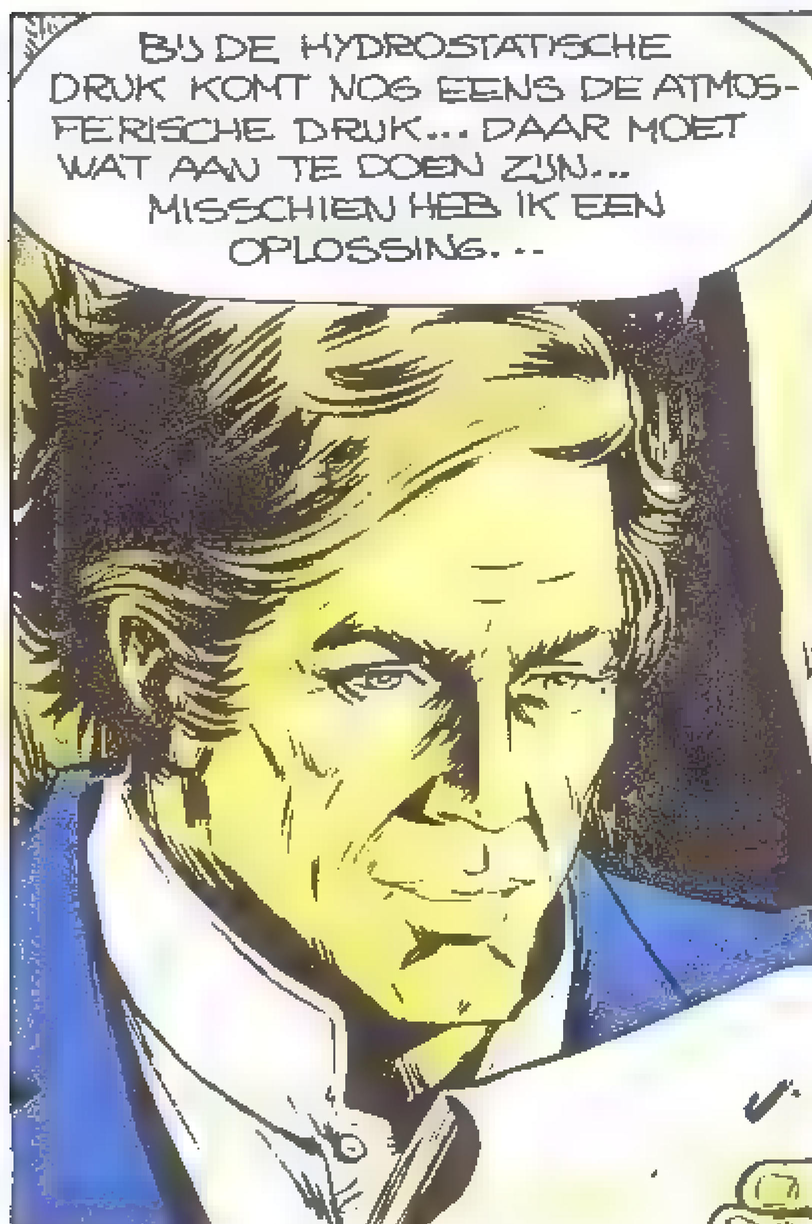
CORIA - Y. DUVAL

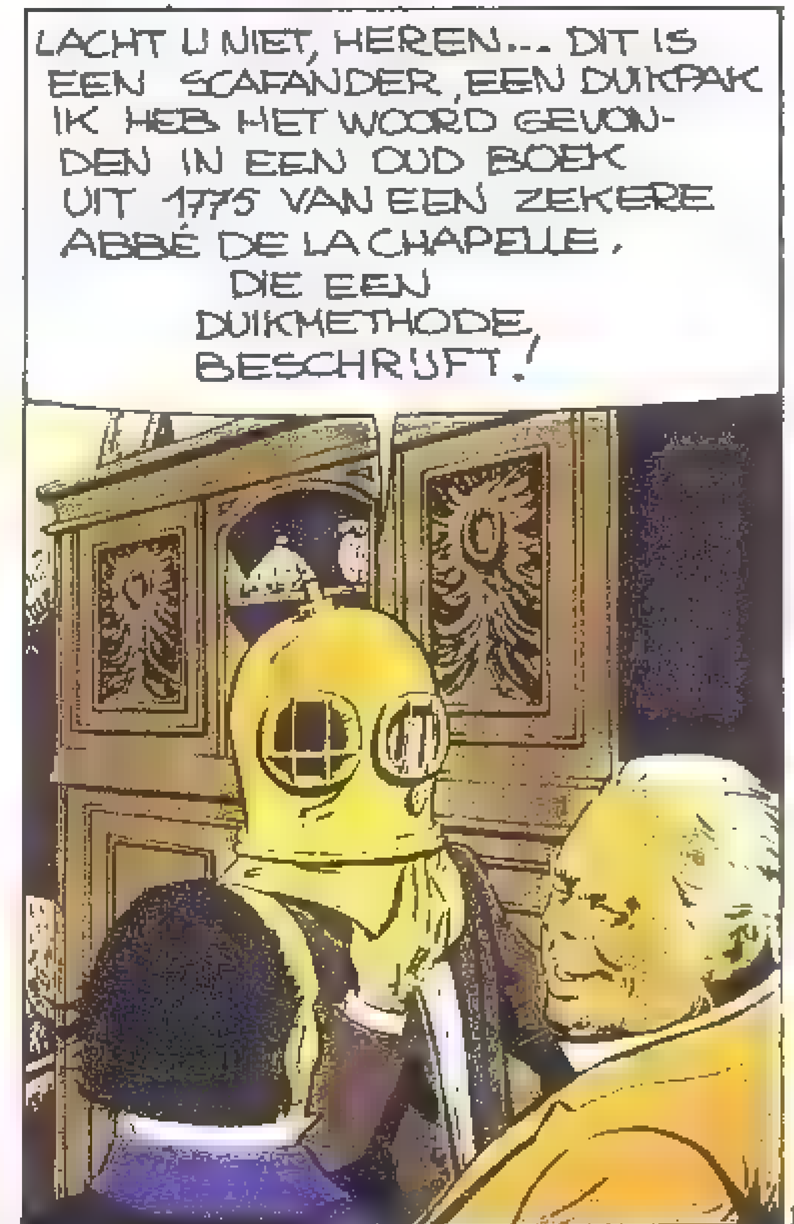

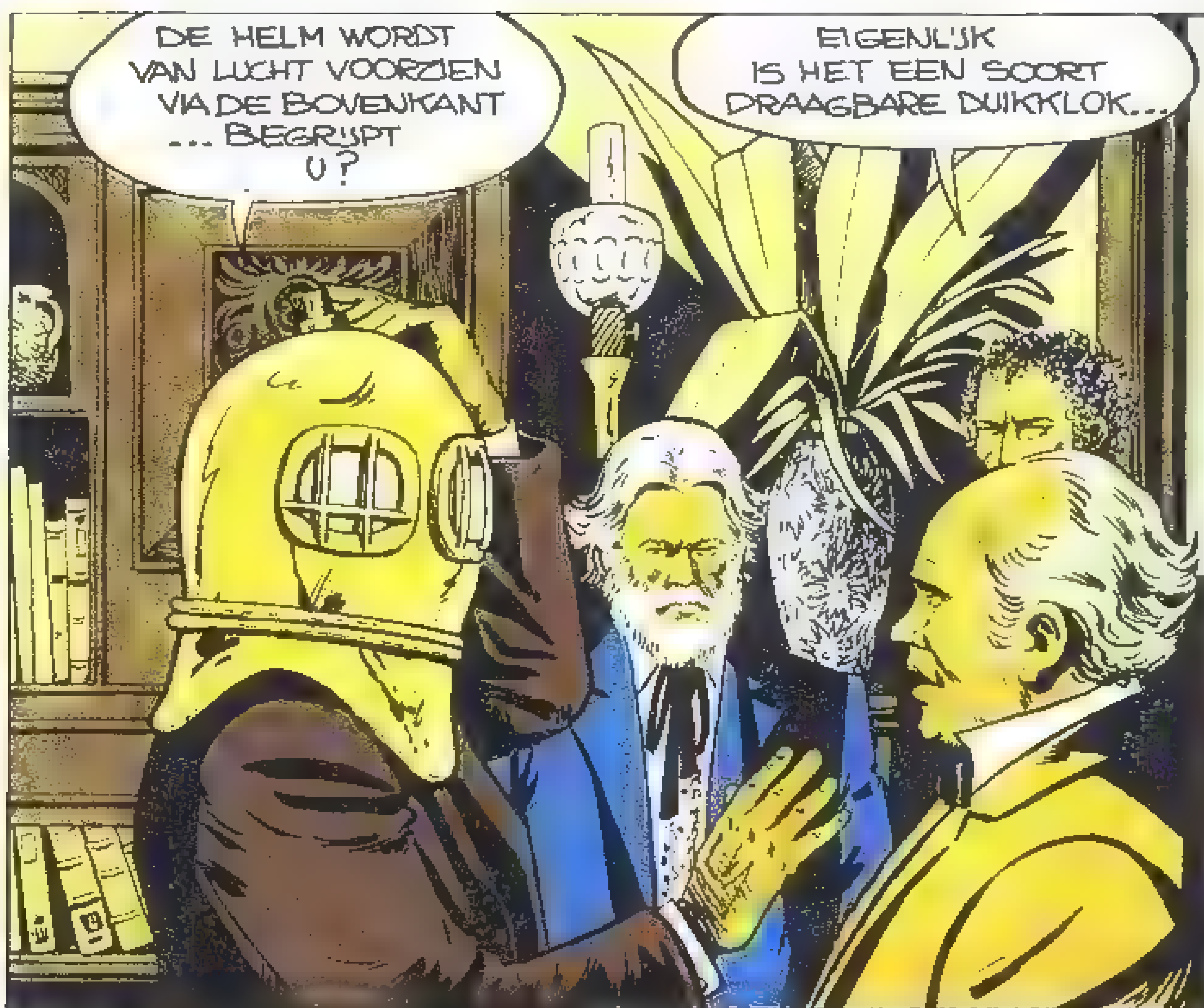

SCAFANDER: VAN HET GRIEKSE SKAPHÈ = BOOT EN ANDROS = MENS

SLA OM

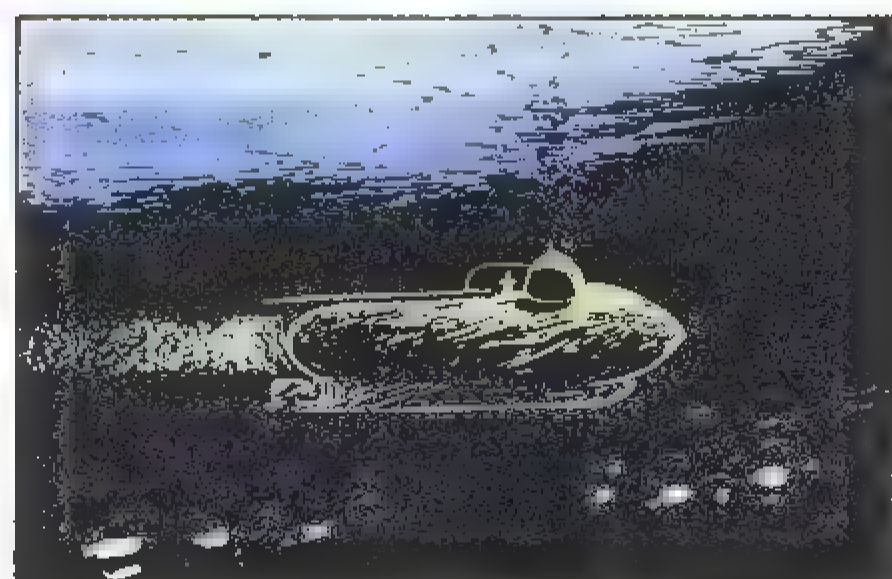

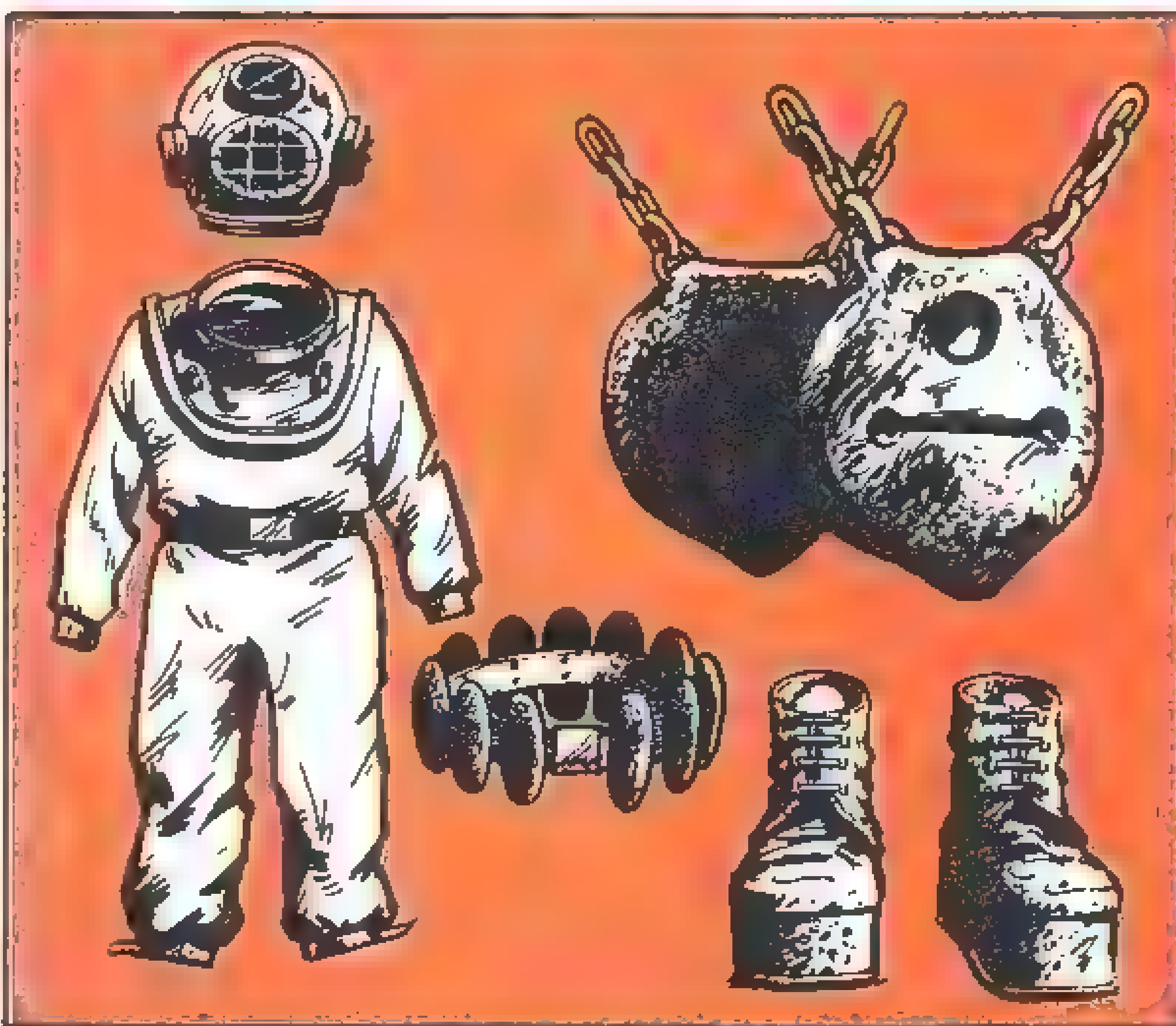
EN ZO GEBRUIKEN DE DUIKERS VAN DE NAUTILUS, ONDER LEIDING VAN KAPITEIN NEMO, HET SCAFANDERSYSTEEM IN JULES VERNES ROMAN "TWINTIGDUIZEND MIJLEN ONDER ZEE"...

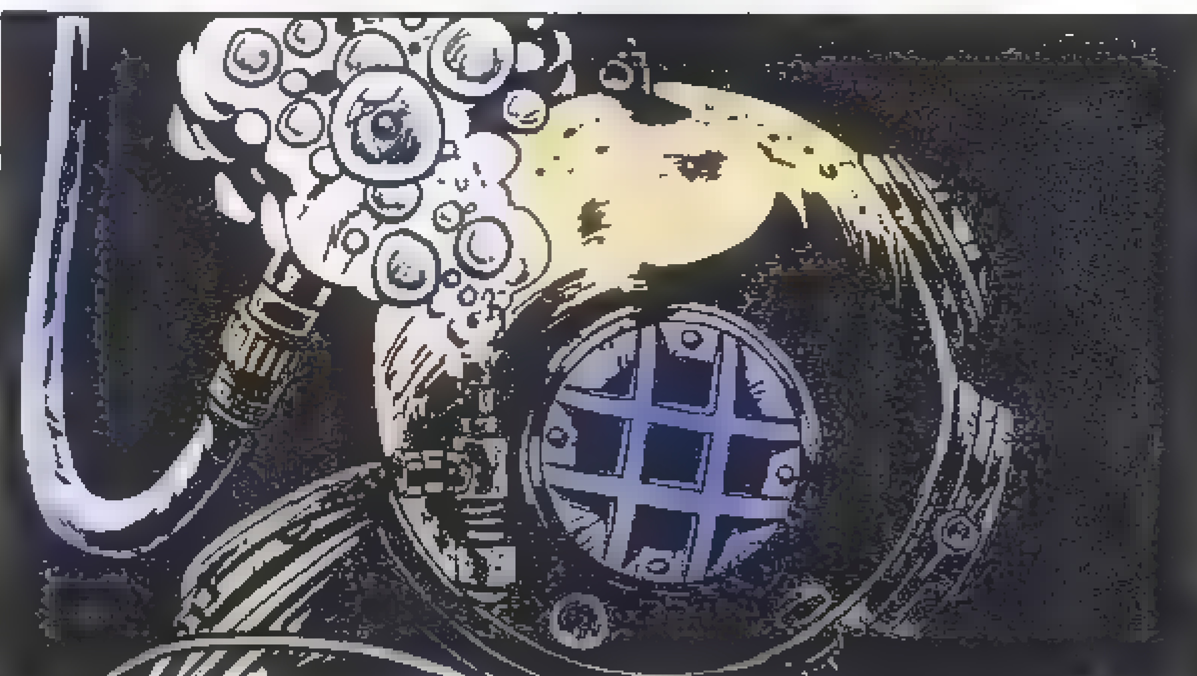

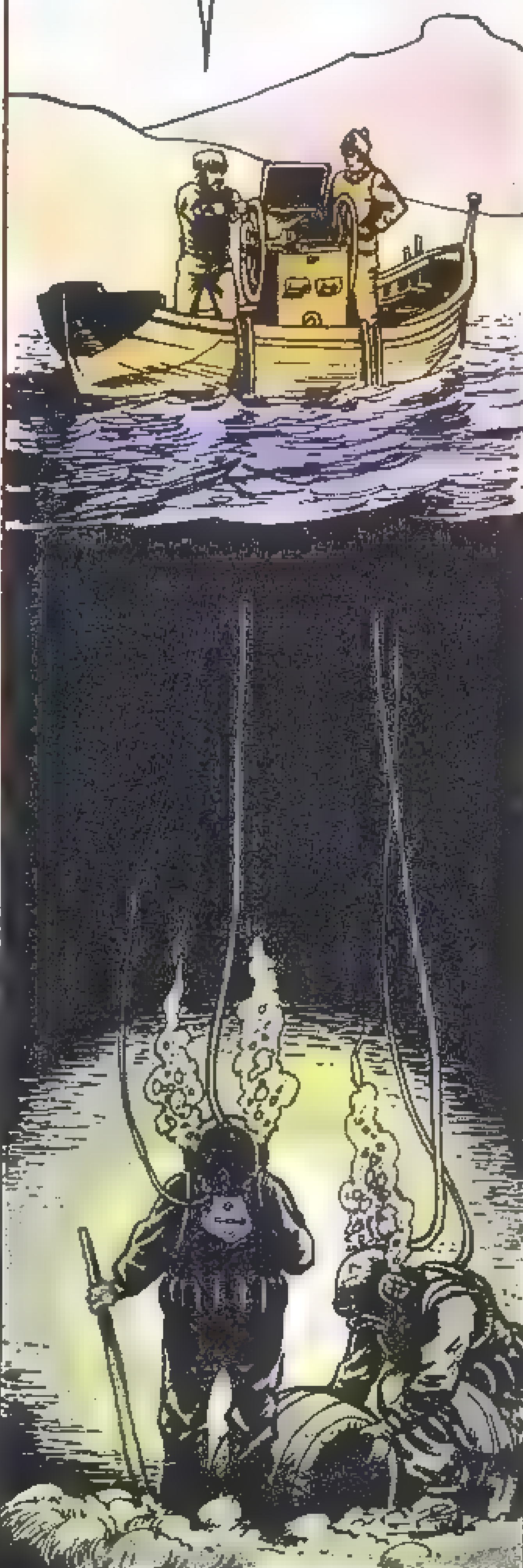

DE AANPASSINGEN VAN HET DUIKPAK WAREN DAARNA MAAR MINIMAAL...

HET WERD VOORAL GEBRUIKT BIJ CONSTRUCTIEWERKZAAMHEDEN, ZOALS HET LEGGEN VAN FUNDAMENTEN ONDER WATER... OOK BIJ ONDERZEESE ONDERZOEKINGEN EN BERGING VAN SCHEPEN...

DE SCAFANDER BESTAAT IN HOOFDZAAK UIT EEN KOPEREN HELM MET EEN PAAR OPENINGEN. HET GEWICHT WAS VROEGER WEL 18 KILO! VERDER EEN LODEN HALSBAND (35 KILO), EEN ONDOORDRINGBAARPAK, LEREN SCHOENEN MET LODEN ZOLEN OM RECHTOP TE BLIJVEN STAAN... EEN LODEN GORDEL...

DE LUCHT KOMT DE HELM BINNEN VIA EEN SLANG. DE LUCHT DIE DE DUIKER HEEFT INGEADEMD EN DE OVERTOLLIGE LUCHT VAN DE POMP ONTSNAPPEN VIA EEN KRAAN, DIE DE DUIKER NAAR BELIEVEN BEDIENT.

DE SLANG AAN DE HELM EINDIGT IN EEN LUCHTPOMP, DIE AAN HET OPPERVLAK WORDT BEDIEND MET MANKRACHT.
NIET SUFFEN, FRED! BENEDEN ZIJN ZE AFHANKELIJK VAN ONS POMPWERK!

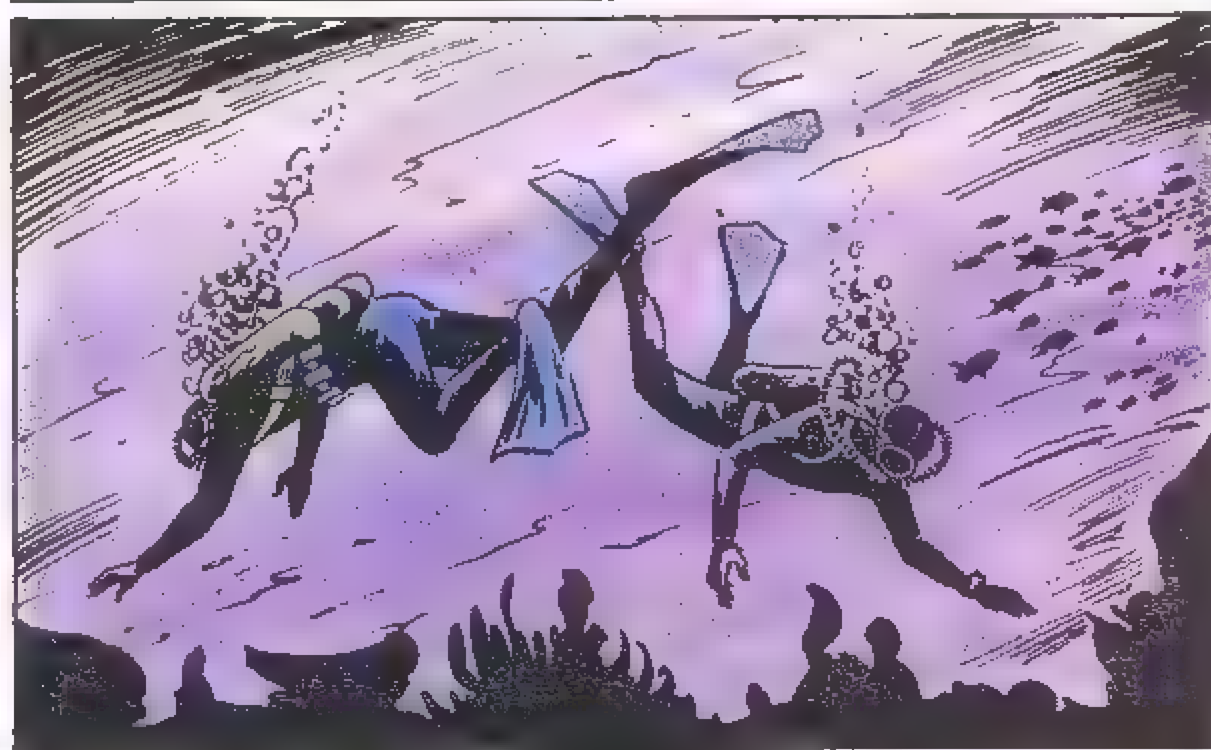
SLA OM

IN 1930 KOMT ER EEN STROOMVERSNELLING IN HET DUIKEN, DANKZIJ DE FRANSE MARINE-OFFICIER YVES LE PRIEUR!
VRIENDEN, MIJN SYSTEEM IS SIMPEL... VEEL MINDER ZWAAR EN VEEL HANDIGER DAN DE KLASSIEKE SCAFANDER...

KIJK... IK GEBRUIK EEN EXPANSIECYLINDER EN EEN FLES MET PERSLUCHT VAN 150KG PER CM³...

VANAF DAT MOMENT IS ER EEN OMMEKEER IN HET DUIKEN...

DES TEMEER OMDAT IN DIEZELFDE TIJD EEN ANDERE FRANSMAN, CORLIEU, DE ZWEMVLIEZEN UITVINDT...
HIERMEE SCHIET IK VOORUIT ALS EEN VIS!

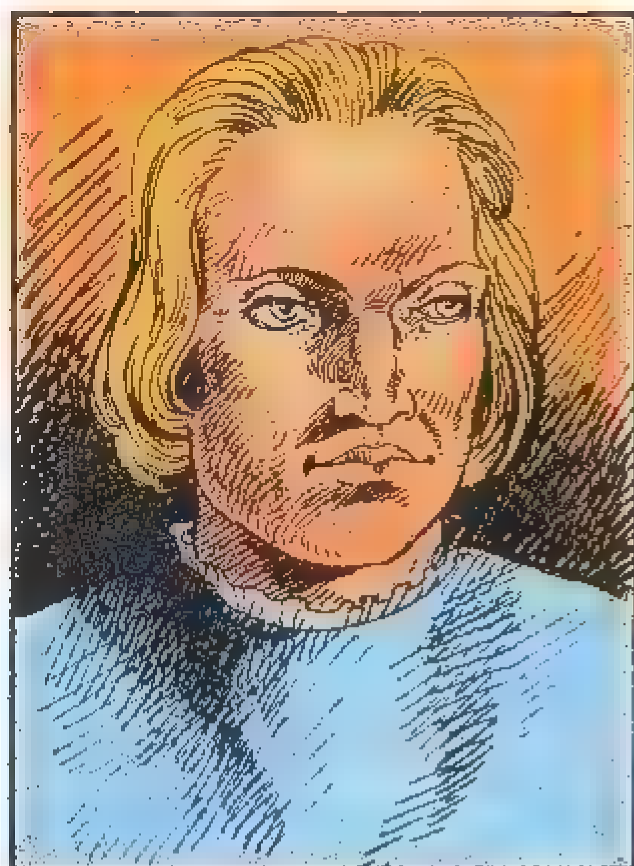

IN JUNI 1946 EXPERIMENTEREN JACQUES-YVES COUSTEAU EN ZIJN VRIEND GAGNAN MET EEN NIEUW ONAFHANKELIJK DUIKSYSTEEM. ALLES IS PRECIES BESTUDEERD: HET VENTIEL, DE HOGEDRUKCYLINDERS...

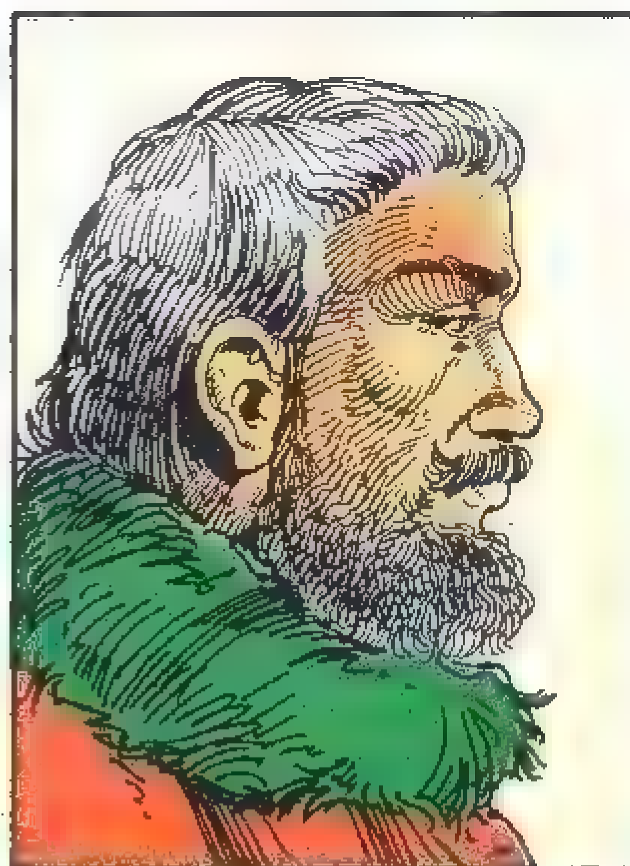

TEGENWOORDIG REGELT HET VENTIEL DE LUCHTTOEVOOR AUTOMATISCH. EN DE DUIKER WORDT NIET MEER BEPERKT DOOR DE GASVOORRAAD EN DE KOUDE!

DANKZIJ AL DIE ONDERZOEKERS, IS DE MENS EEN ECHTE 'VIS' GEWORDEN EN IS HIJ VERDER DOORGEDRONGEN IN DIE MYSTERIEUZE WERELD.
EINDE

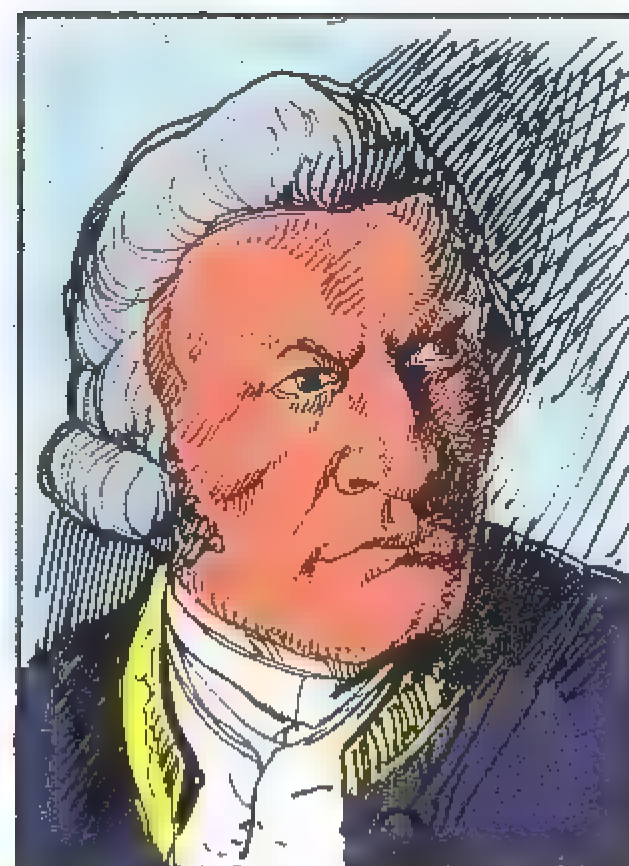
DE SPELLETJES VAN I. GREC-HERBÉ

1 FRIS JE GEHEUGEN OP !

IN DRIE EXPEDITIES ONDERZOCHT HIJ NIEUW ZEELAND, AUSTRALIË, TIMOR, JAVA, EEN GROOT DEEL VAN POLYNESIË EN DE ZUIDELIJKE IJSZEE.

HIJ WAS DE EERSTE DIE EEN KAARTENVERZAMELING ONDER DE NAAM ATLAS MAAKTE, EN DIE DE CARTOGRAFIE TOT WETENSCHAP VERHIEF.

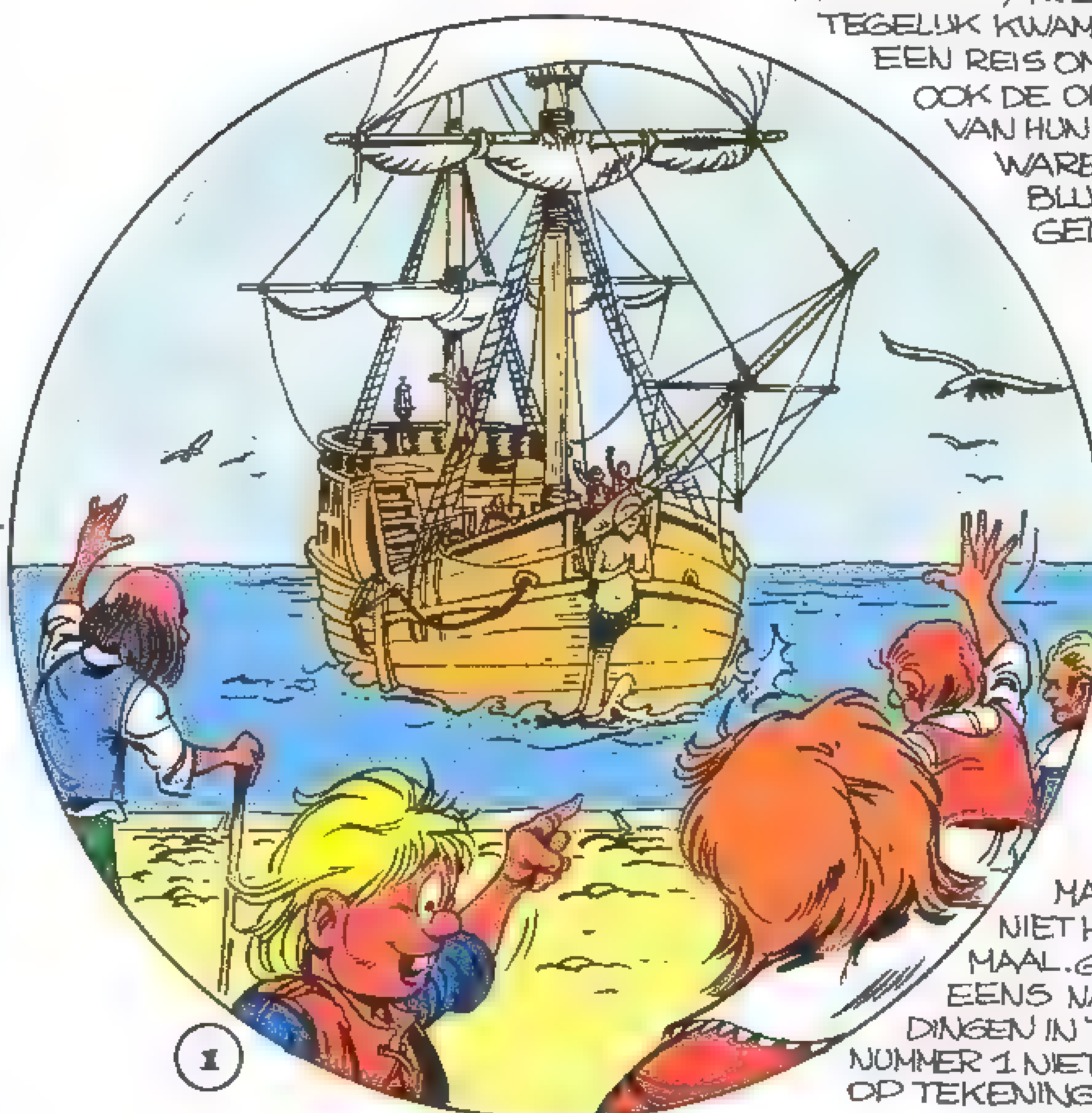
ONDER SPAANSE VLAG MAAKTE HIJ DE BEROEMDE REIS OM DE WERELD, DIE DRIE JAAR ZOU DUREN. HIJZELF WERD OP DE FILIPPIJNEN GEDOOD.

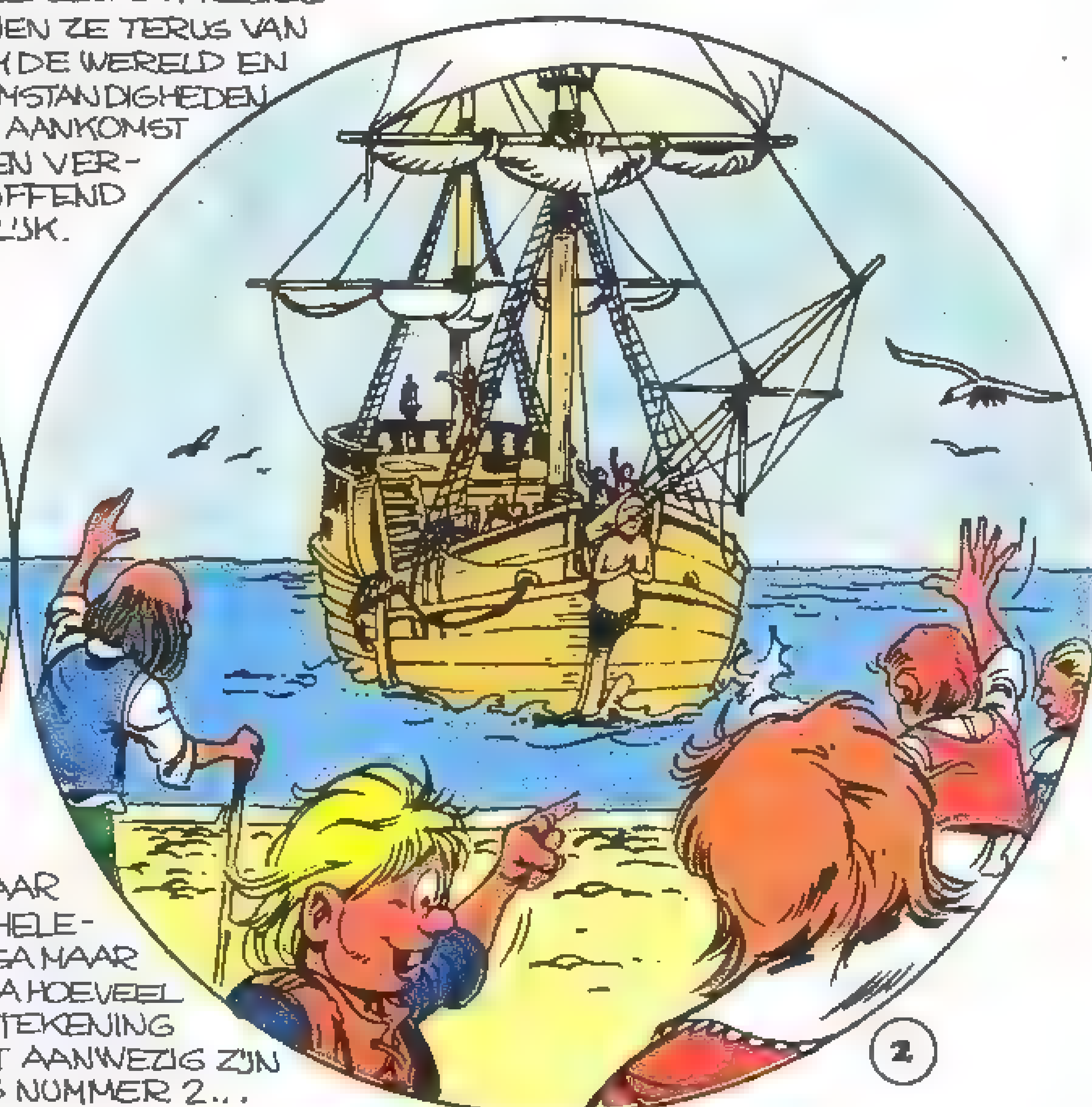
TIJDENS VIER EXPEDITIES ONTDEKTE HIJ DE BAHAMA'S, CUBA, HAÏTI, PORTORICO, TRINIDAD EN ANDERE ANTILLEN.

DE GEZICHTEN ZEGGEN JE VAST WEL WAT EN DE NAMEN VAN DEZE VIER GROTE MANNEN VAN ZEE EN ZEEVAART KOMEN JE OOK WEL BEKEND VOOR. SCHRIJF ZE GAUW ONDER DE PORTRETTEN EN GEEF ZE DAN ELK HUN EIGEN GESCHIEDENIS - ALS ZE TENMINSTE NIET AL OP DE GOEDE PLAATS STAAN.

2 SCHIP IN ZICHT !

INDERDAAD, TWÉÉ ZELFS! PRECIES TEGELIJK KWAMEN ZE TERUG VAN EEN REIS OM DE WERELD EN OOK DE OMSTANDIGHEDEN VAN HUN AANKOMST WAREN VERBLUFFEND GELIJK.

MAAR NIET HELEMAAL. GA MAAR EENS NA HOEVEEL DINGEN IN TEKENING NUMMER 1 NIET AANWEZIG ZIJN OP TEKENING NUMMER 2...

ILLUSTRATIES : FERRY

3 WIJSJES VAN DE ZEE...

TWEE COMPONISTEN HEBBEN EEN HEEL BEKENDE ZEEMELODIE OP HUN NAAM STAAN. WIE? TWEE MOGELIJKHEDEN: OF JE WEET HET METEEN EN GAAT DUS METEEN OVER NAAR HET VOLGENDE SPEL, OF JE WERPT EVEN EEN BLIK OP DE KLEURENCODE EN DE VLAGGETJES VAN DE SCHEPEN.

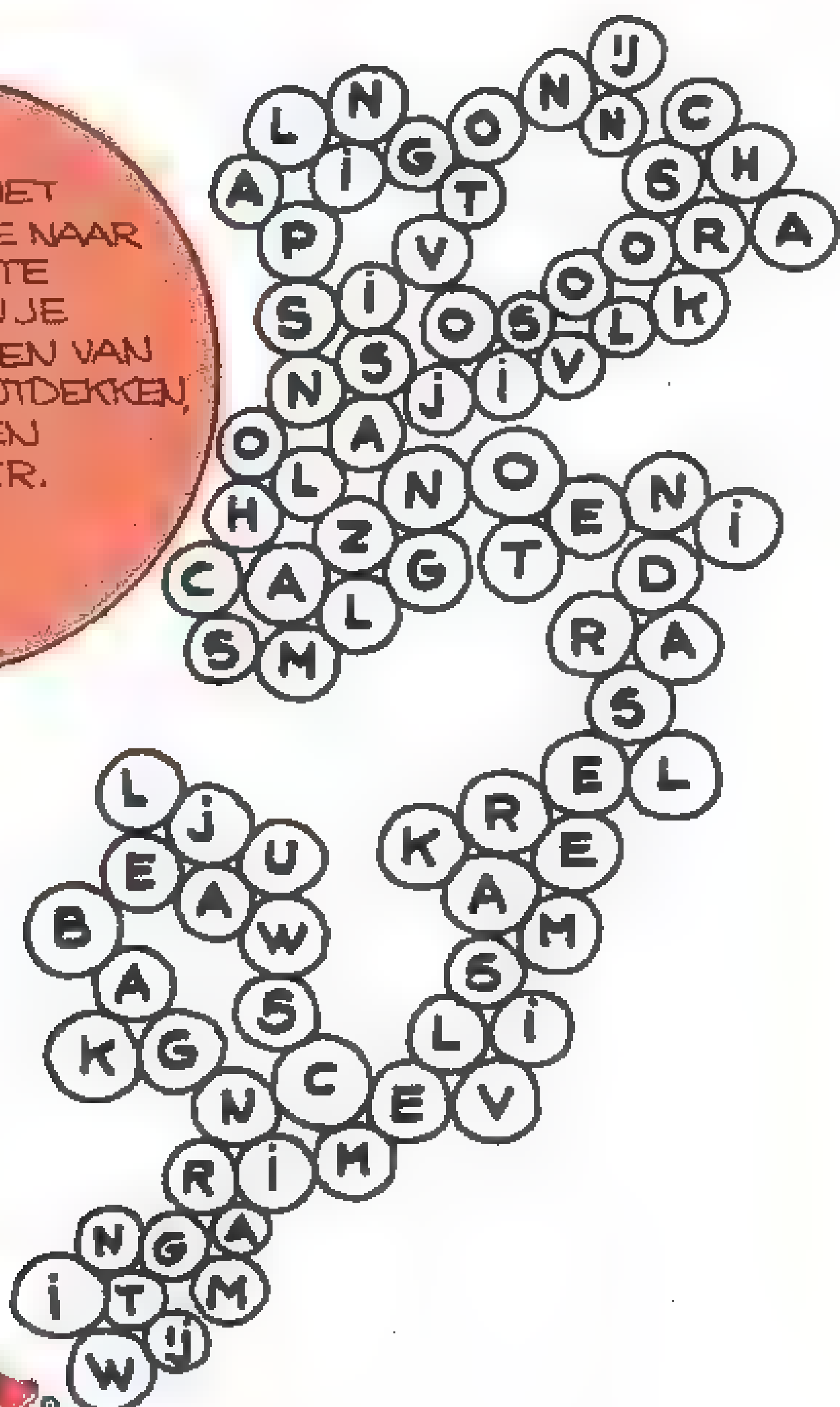
CODE:

- = C OF Y
- = E OF H
- = D OF B
- = L OF T
- = A OF I
- = R OF S
- = N OF U

4 VISSEBELLETJES

DOOR VAN HET ENE BELLETJE NAAR HET ANDERE TE SPRINGEN KUN JE VEERTIEN NAMEN VAN ZEEVISSEN ONTDEKKEN, NIET MEER EN NIET MINDER.

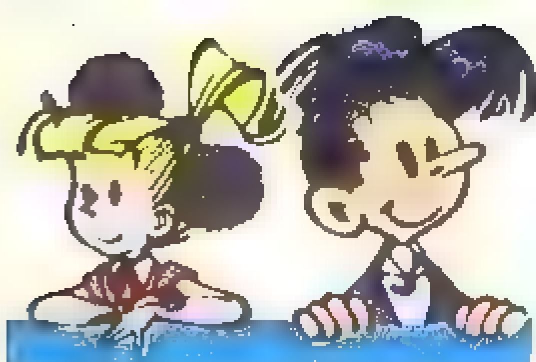
5 EB EN VLOED KOMEN EN GAAN...

EB EN VLOED: HET GETIJ. KOMEN EN GAAN, HEEN EN WEER, STEEDS IS DE ZEE IN BEWEGING. NET ZOALS IN HET SCHEMA HIERONDER. DAT JE ALLEEN MAAR HOEFT AAN TE VULLEN VOLGENS DE BIJGEGEVEN OMSCHRIJVINGEN:

1	T	IJ					
2		T	IJ				
3			T	IJ			
4				T	IJ		
5					T	IJ	
6						T	IJ
7					T	IJ	
8				T	IJ		
9			T	IJ			
10		T	IJ				
11	T	IJ					

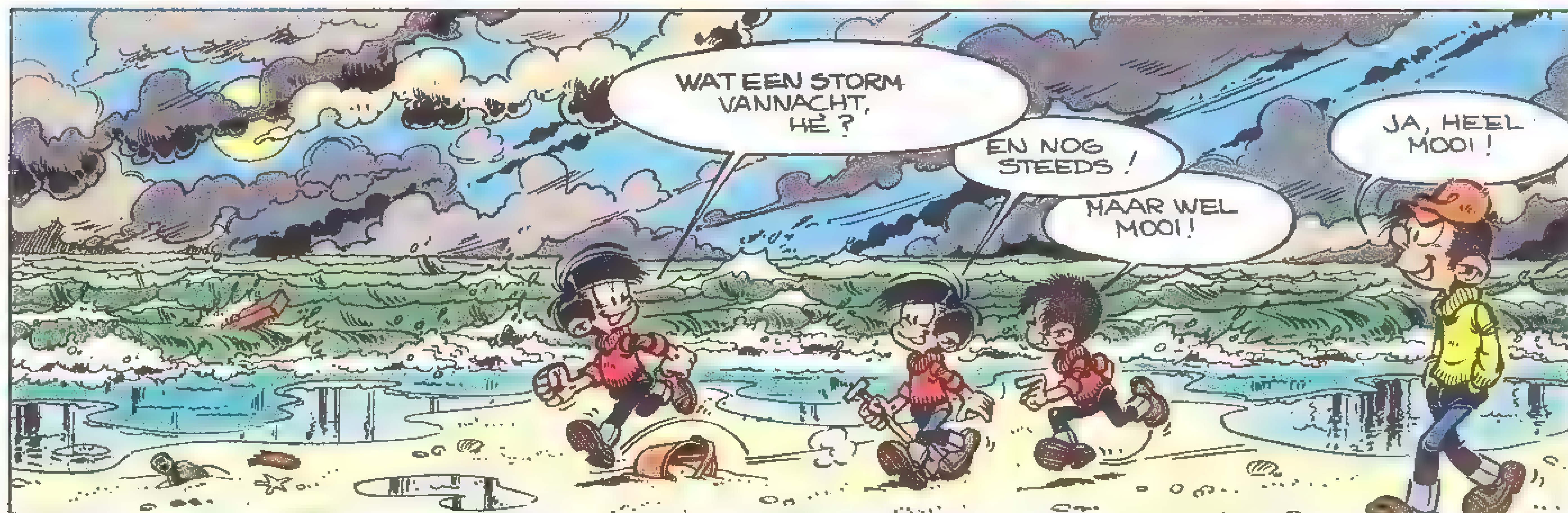
1. VROUWELIJK ROOFDIER.
2. VERZORGD
3. SEIZOENEN
4. BESCHULDIGT
5. DINER
6. HOOGLOPEND GETIJ BIJ STORM
7. POOT VAN BED
8. BEKLIMT
9. HAVENSEIN
10. STUG
11. NIET VOOR ALTIJD.

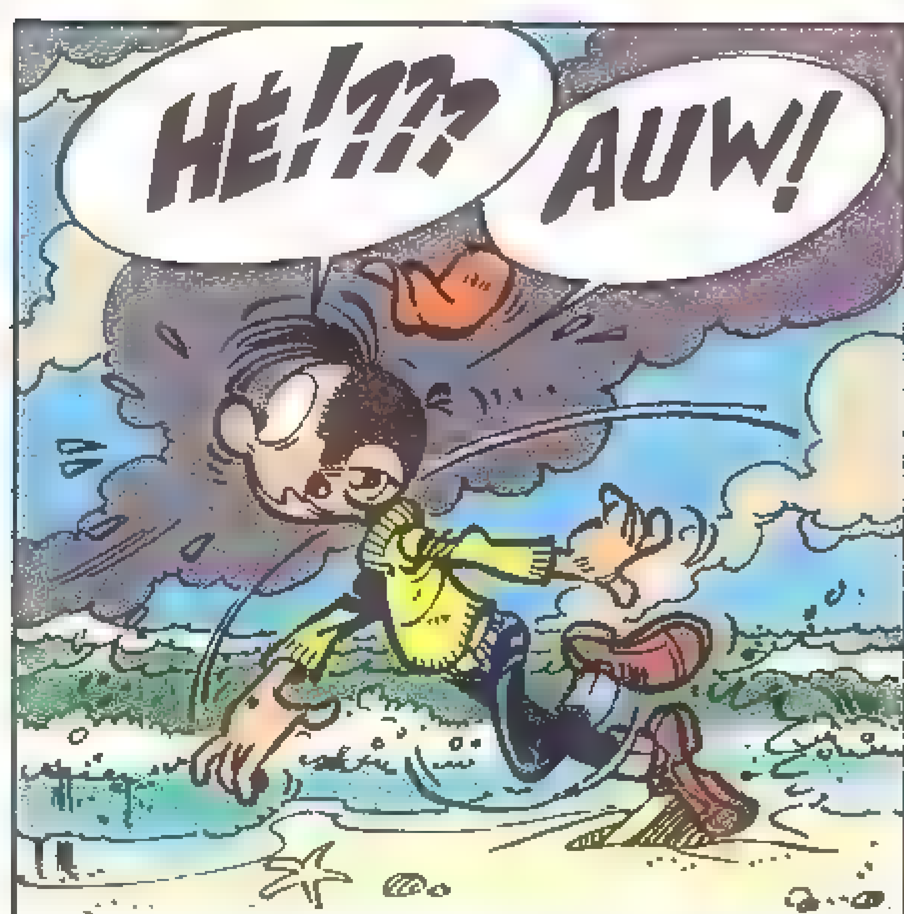
OPLOSSING IN DIT BLAD

TON en TINNEKE

DUPONT
VICQ

75

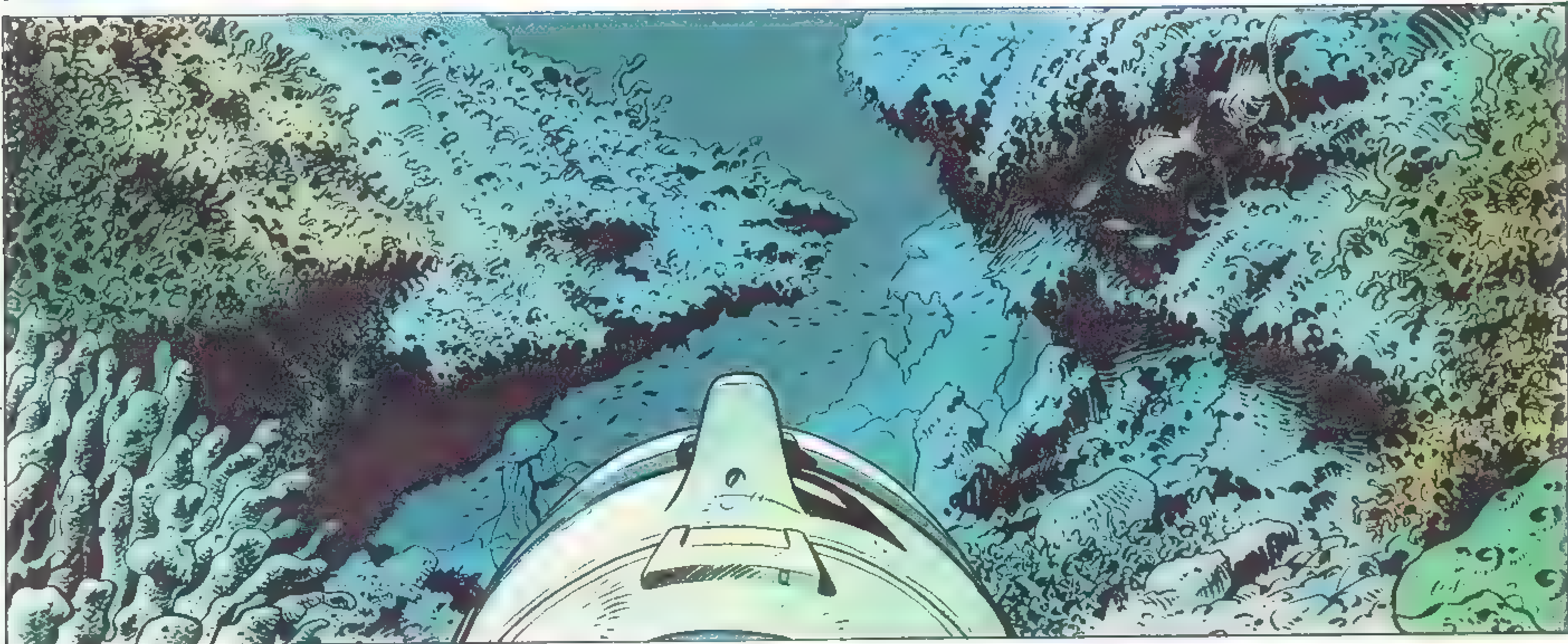

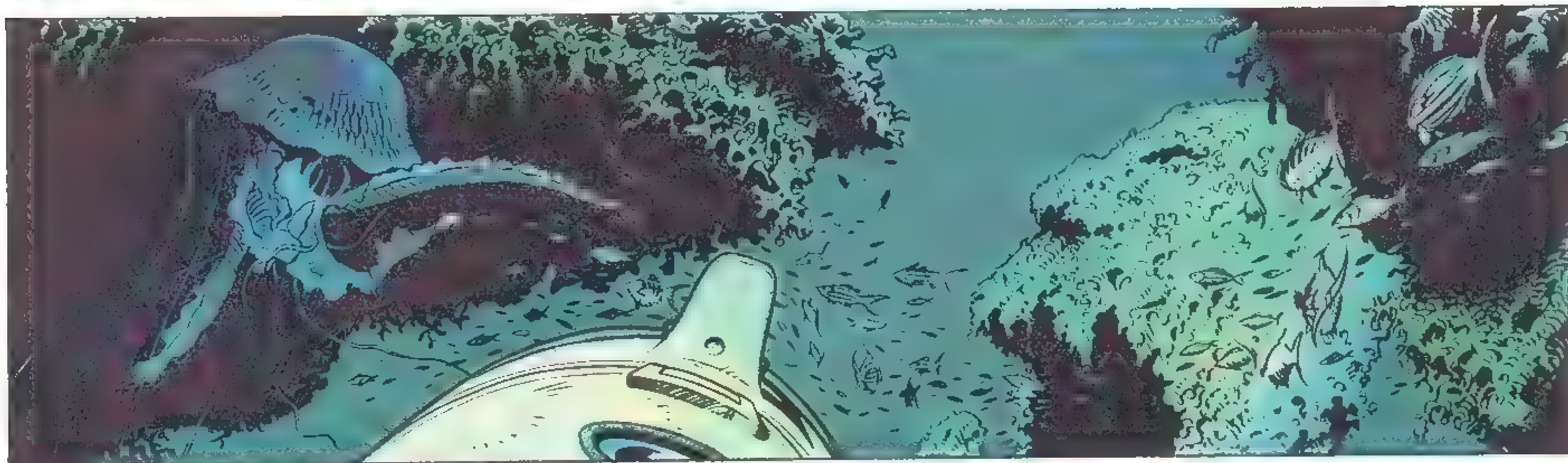
dupont_vicq_79-

LEO GWENN

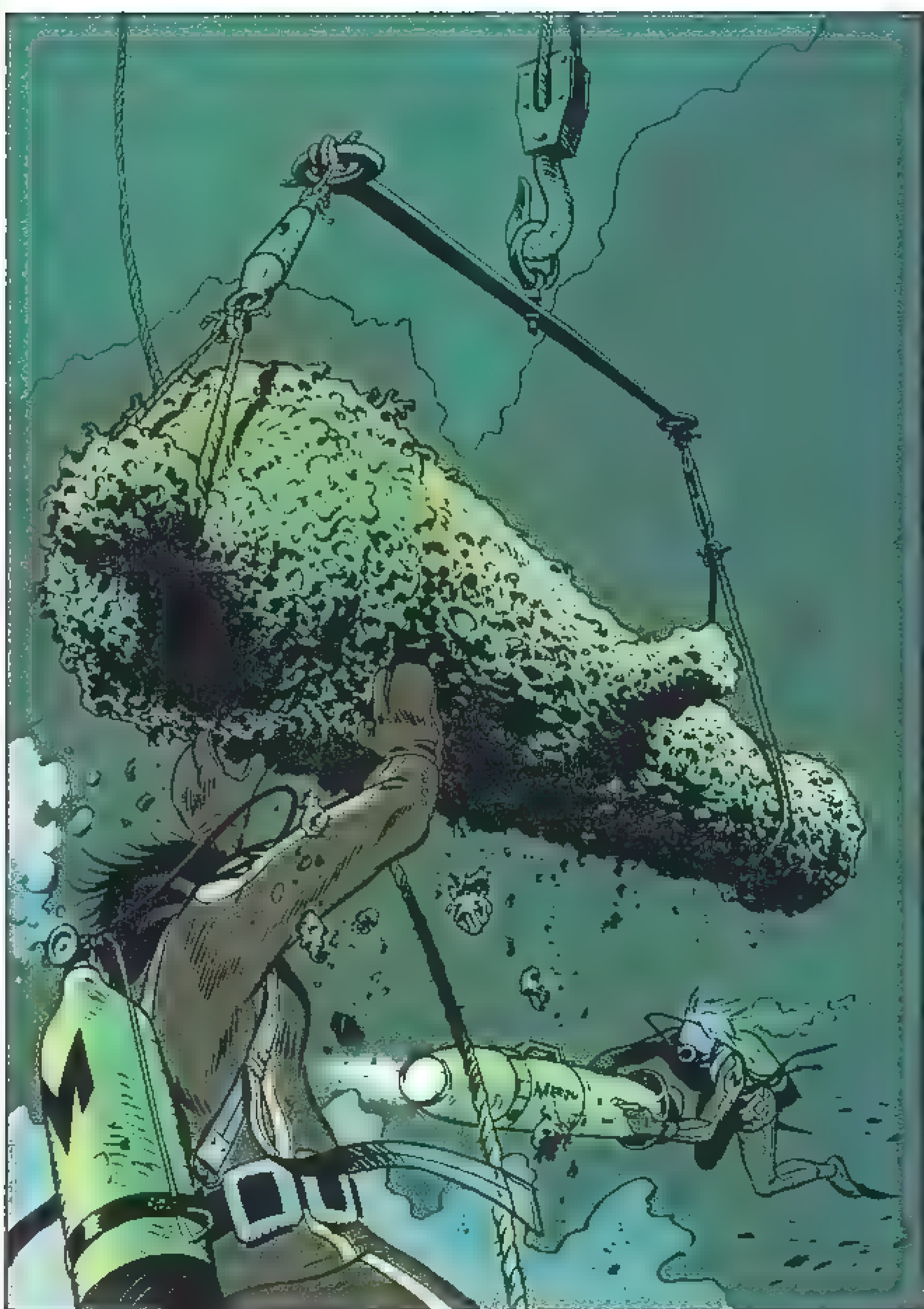
HULET
VICQ

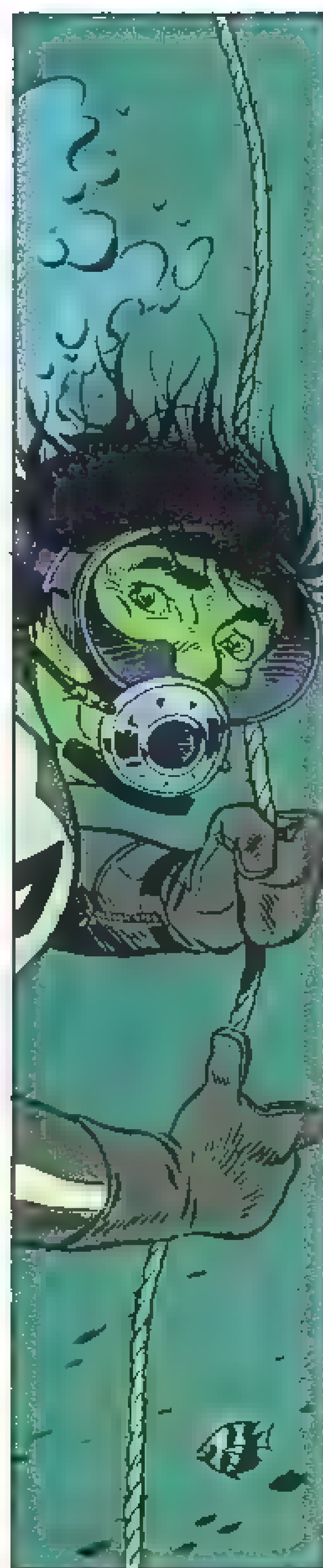

SLA OM

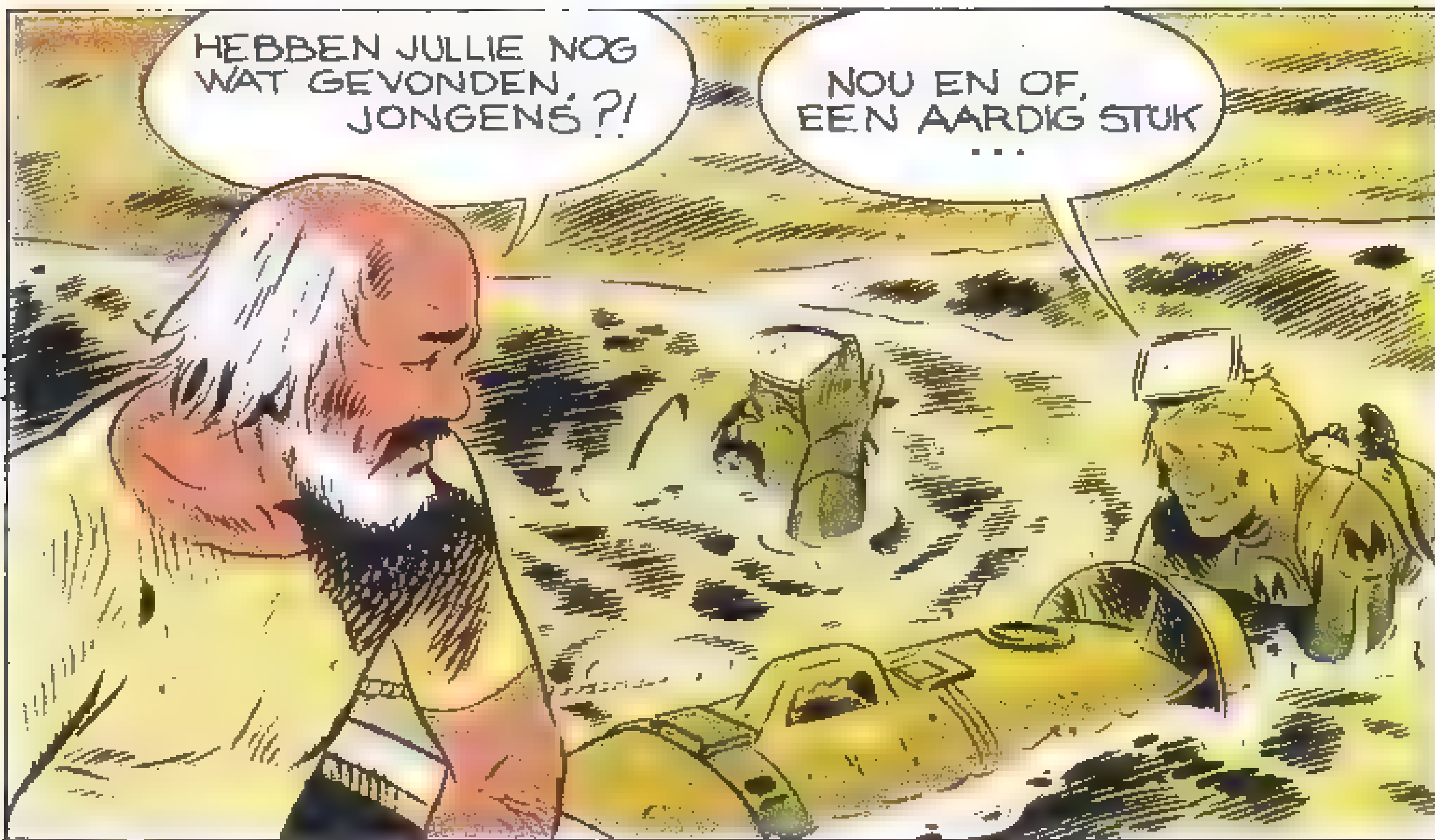

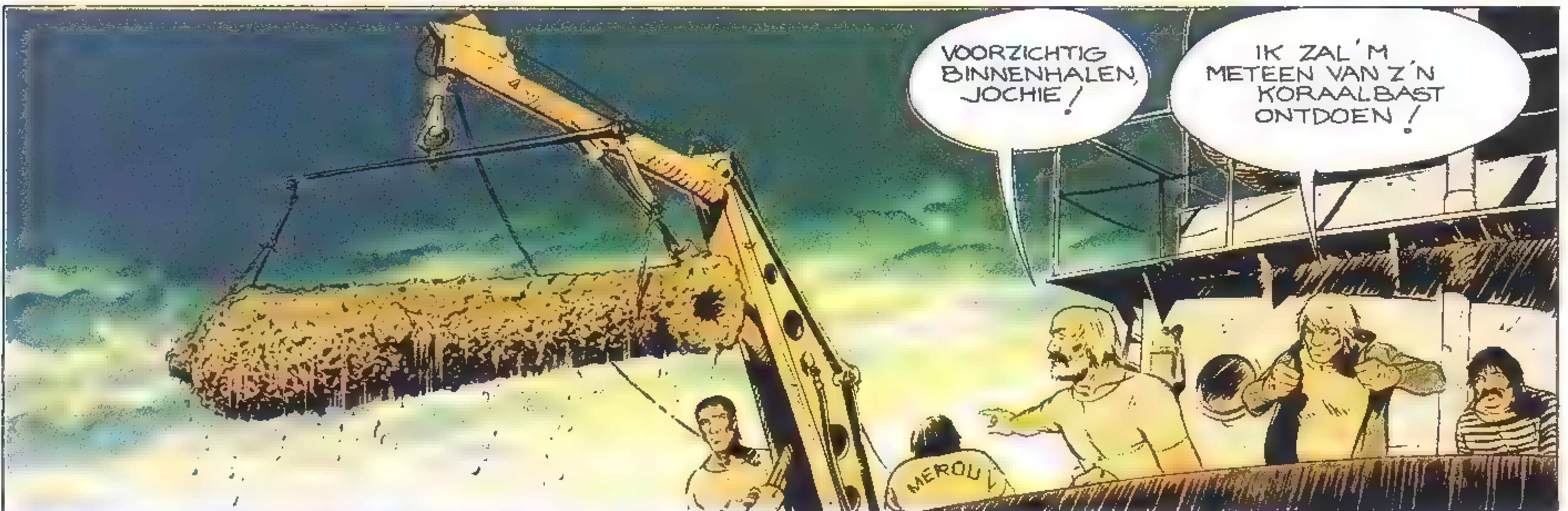

HET KANON WAS GOUD WAARD!

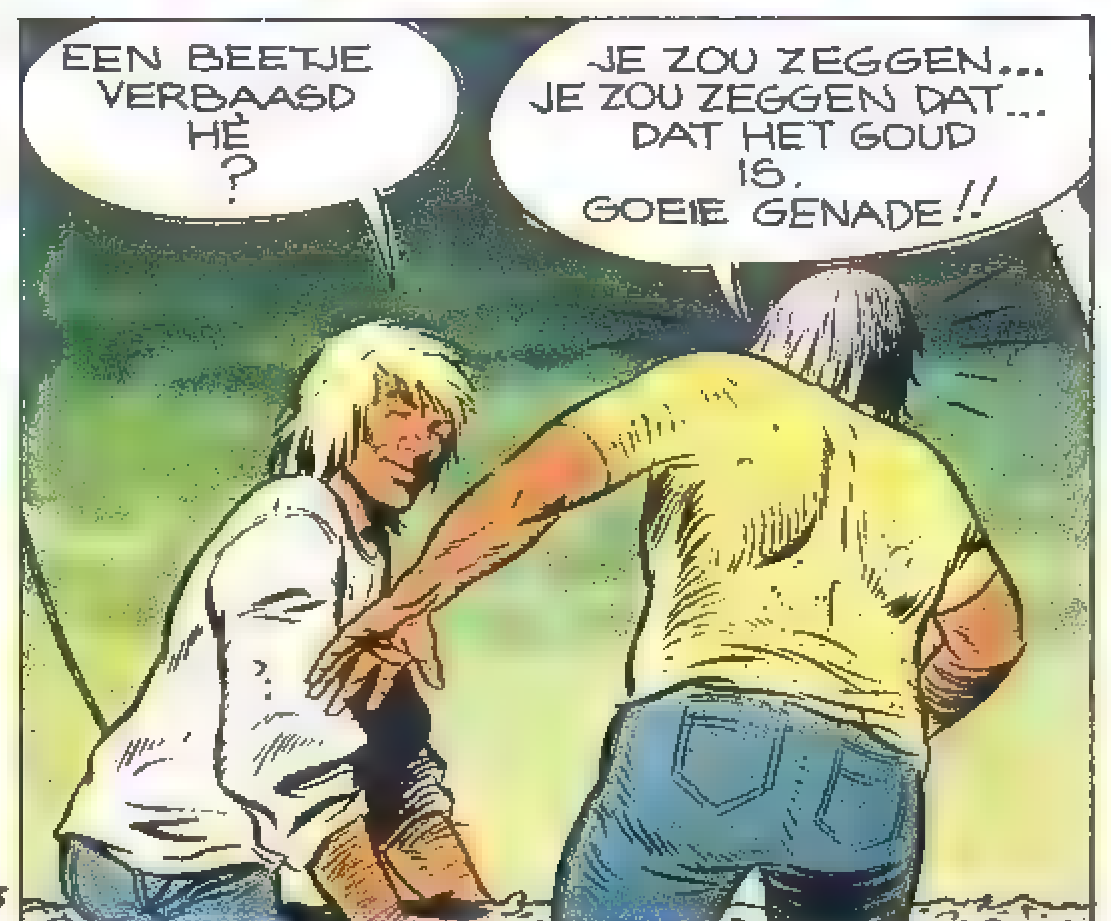

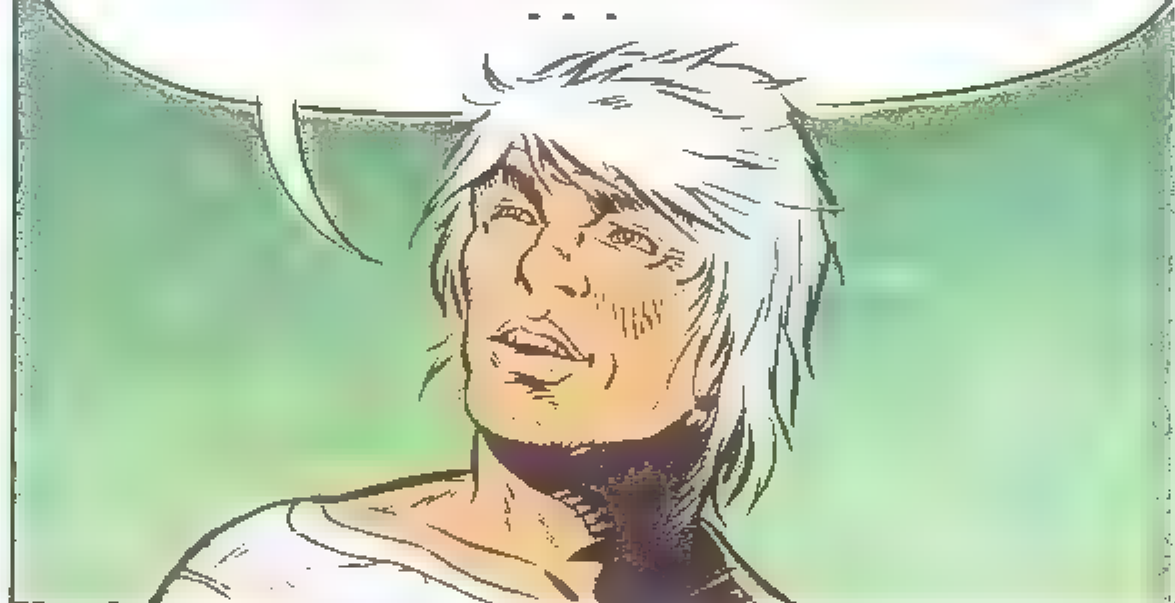

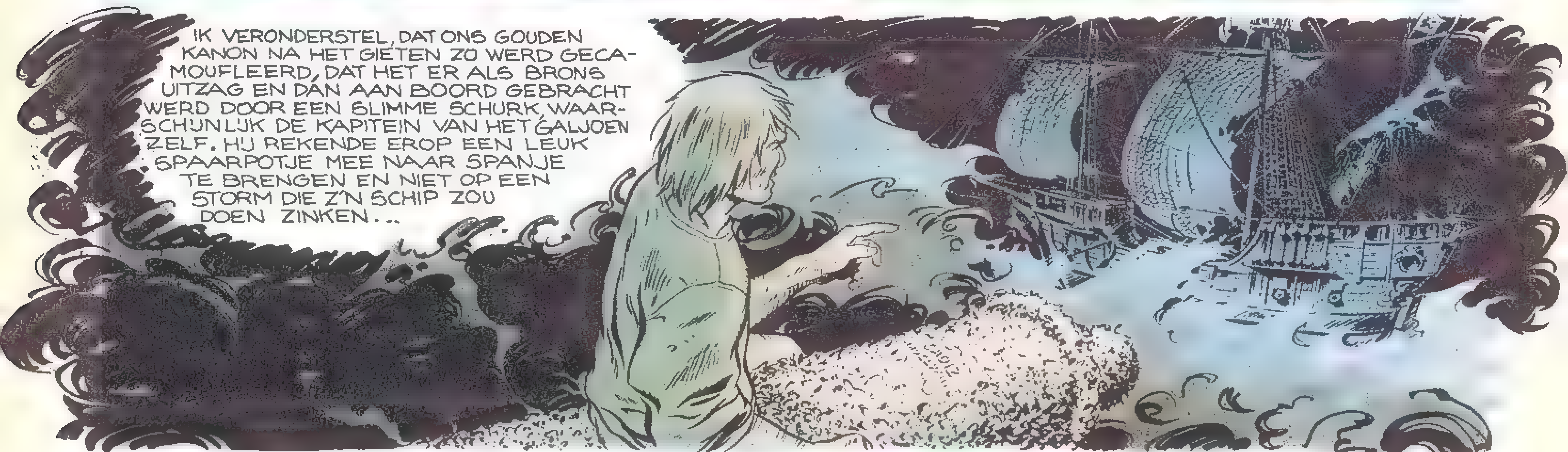
SLA OM

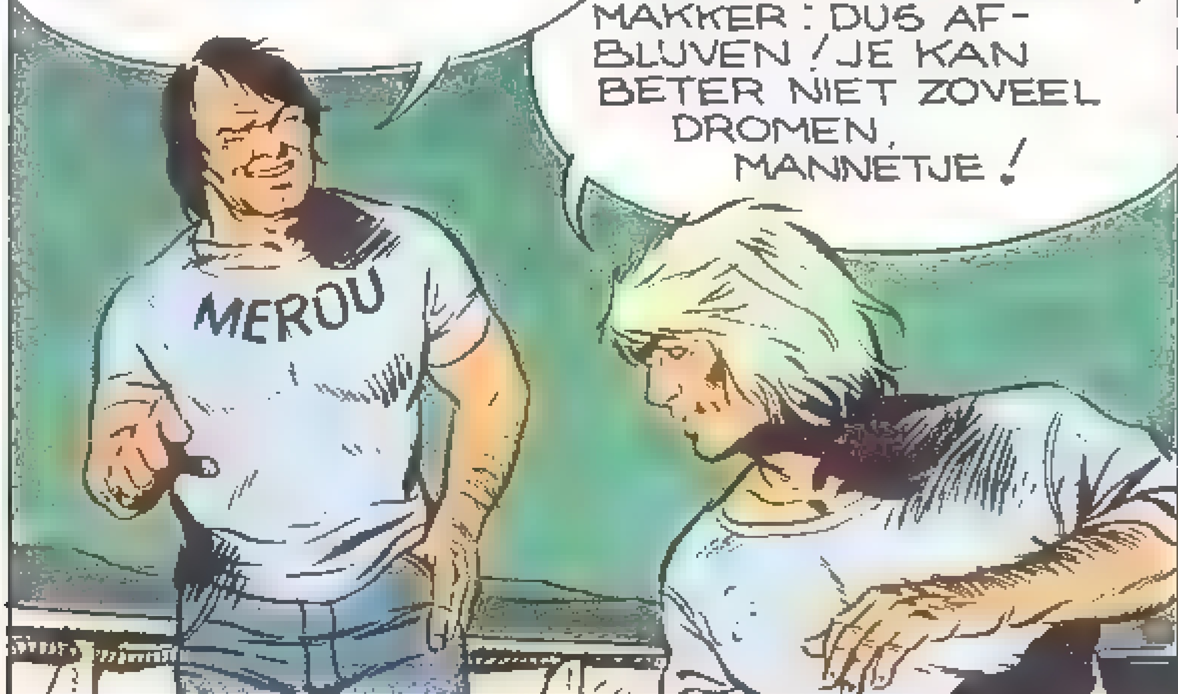

EEN KANON VAN MASSIEF GOUD, GROTE GODEN! HET WEEGT WEL VIJFHONDERD KILO, OP Z'N MINST!... EEN LEKKER SCHATJE, KINDEREN!
GOUD IN OVERVLOED HADDEN ZE, DIE SPANJAARDEN, TOEN ZE DE PERUVIAANSE MIJNEN EXPLOITEERDEN... MAAR OM ZO'N ZACHT METAAL DAN VOOR ZO'N PROPPESCHIETER TE GEBRUIKEN... DIE KERELS WAREN GETIKT!

OKEE, JULLIE WETEN DAT HET OM ENORME HOEVEELHEDEN GOUD GING! EEN GEDEELTE, EEN VIERDE OM PRECIES TE ZIJN, KWAM IN DE SCHATKIST VAN DE KONING VAN SPANJE TERECHT ... EN DAAR WERD OP TOEGEZIEN DOOR EEN LEGER VAN AMBTENAREN ...

" HET PRINCIPE VAN DE TEVREDENSTELLING" WERD DAT SYSTEEM GENOEMD... MAAR UITERAARD LIET DE FRAUDE NIET LANG OP ZICH WACHTEN ... ZO GEBEURDE HET DAT GALJOENEN MET EEN OPGEGEVEN LADING VAN 150.000 PIASTERS, SOMS CLANDESTIEN VOOR 350.000 PIASTERS LADING AAN BOORD HADDEN...

IK VERONDERSTEL, DAT ONS GOUDEN KANON NA HET GIETEN ZO WERD GECAMOUFLEERD, DAT HET ER ALS BRONS UITZAG EN DAN AAN BOORD GEBRACHT WERD DOOR EEN SLIMME SCHURK, WAARSCHIJNLIJK DE KAPITEIN VAN HET GALJOEN ZELF. HIJ REKENDE EROP EEN LEUK SPAARPOTJE MEE NAAR SPANJE TE BRENGEN EN NIET OP EEN STORM DIE Z'N SCHIP ZOU DOEN ZINKEN...

HÉ, DAT LEVERT ONS NA VERDELING EEN AARDIG EXTRAATJE OP, NIETWAAR COMMANDANT!
JE VERGEET DAT ONZE EXPEDITIE DOOR COSTA-VERDE WORDT GEFINANCIERD, MAKKER: DUS AFBLIJVEN! JE KAN BETER NIET ZOVEEL DROMEN, MANNETJE!
MEROU

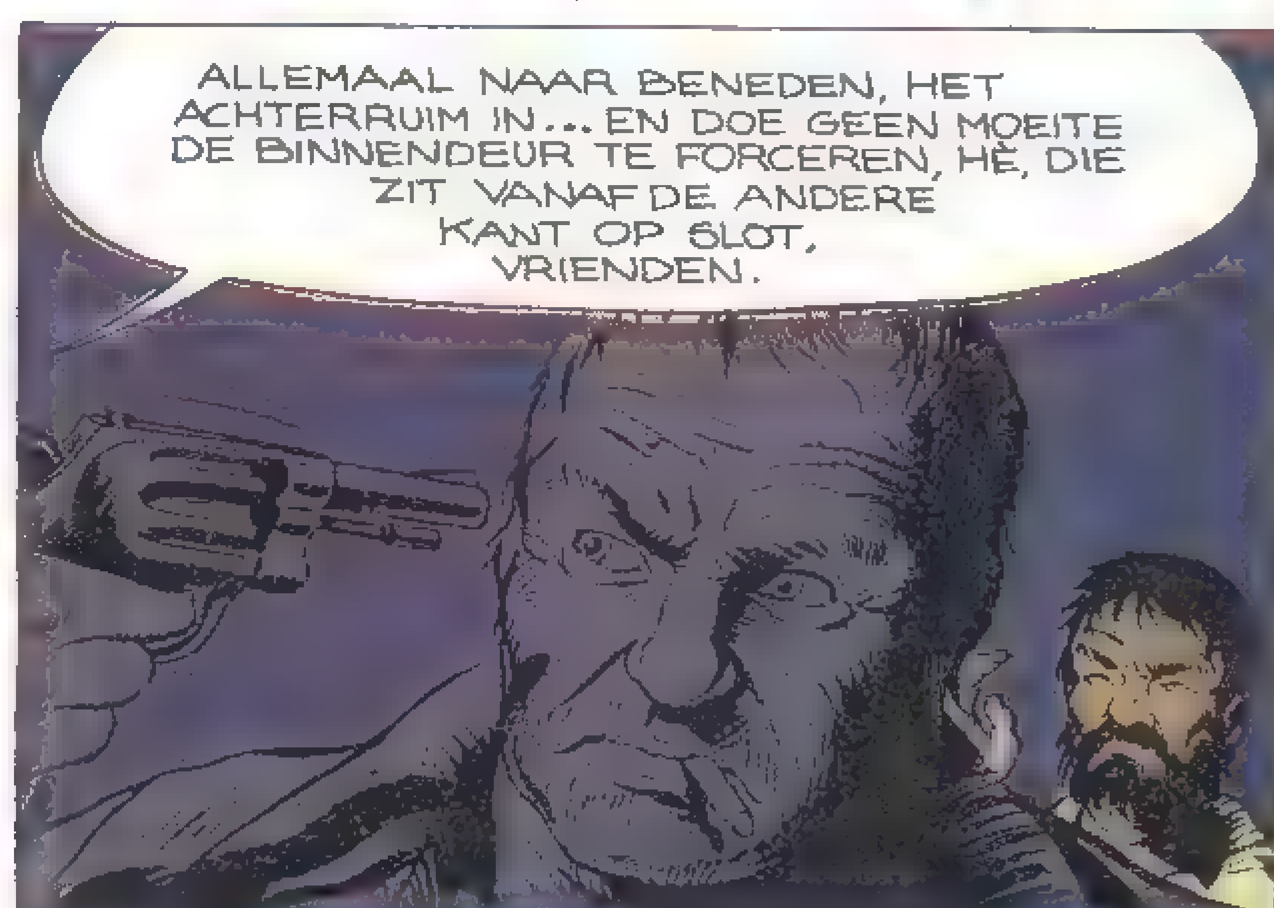

MEROU

DIE AVOND, NADAT DE BEMANNING GEGETEN HEEFT...
MEROU

HANDEN OMHOOG !! EN KOPPEN DICHT !
MEROU

DE BAROMETER DAALT... ER IS EEN DEPRESSIE OP KOMST... GOED, GOED, IK GA WEL EVEN KIJKEN OF ALLES AAN DEK IN ORDE IS...

ALLEMAAL NAAR BENEDEN, HET ACHTERRUIM IN... EN DOE GEEN MOEITE DE BINNENDEUR TE FORCEREN, HÈ, DIE ZIT VANAF DE ANDERE KANT OP SLOT, VRIENDEN.

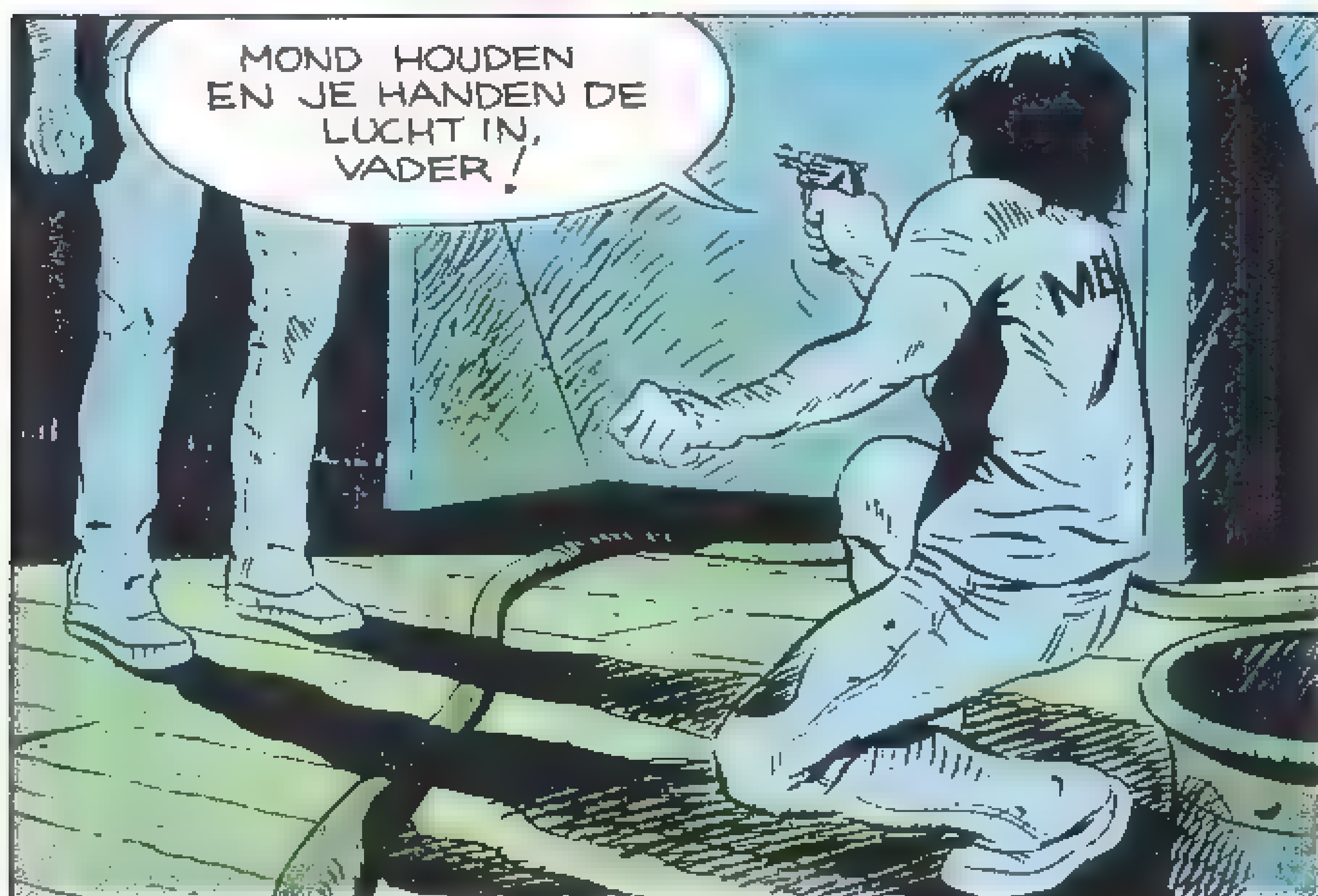

SLA OM

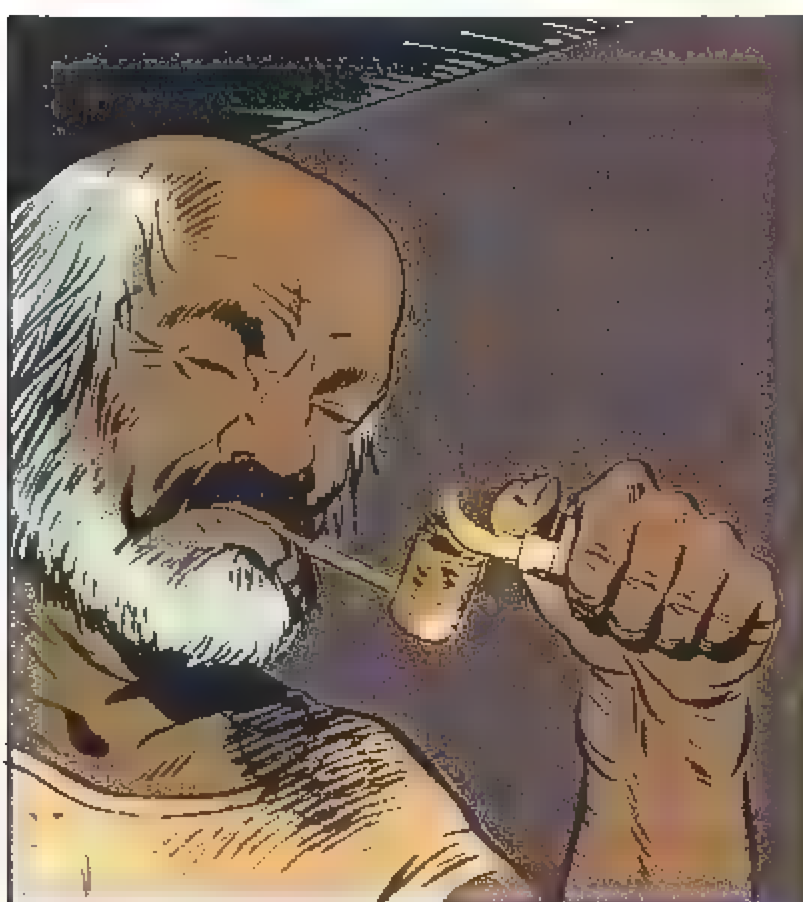

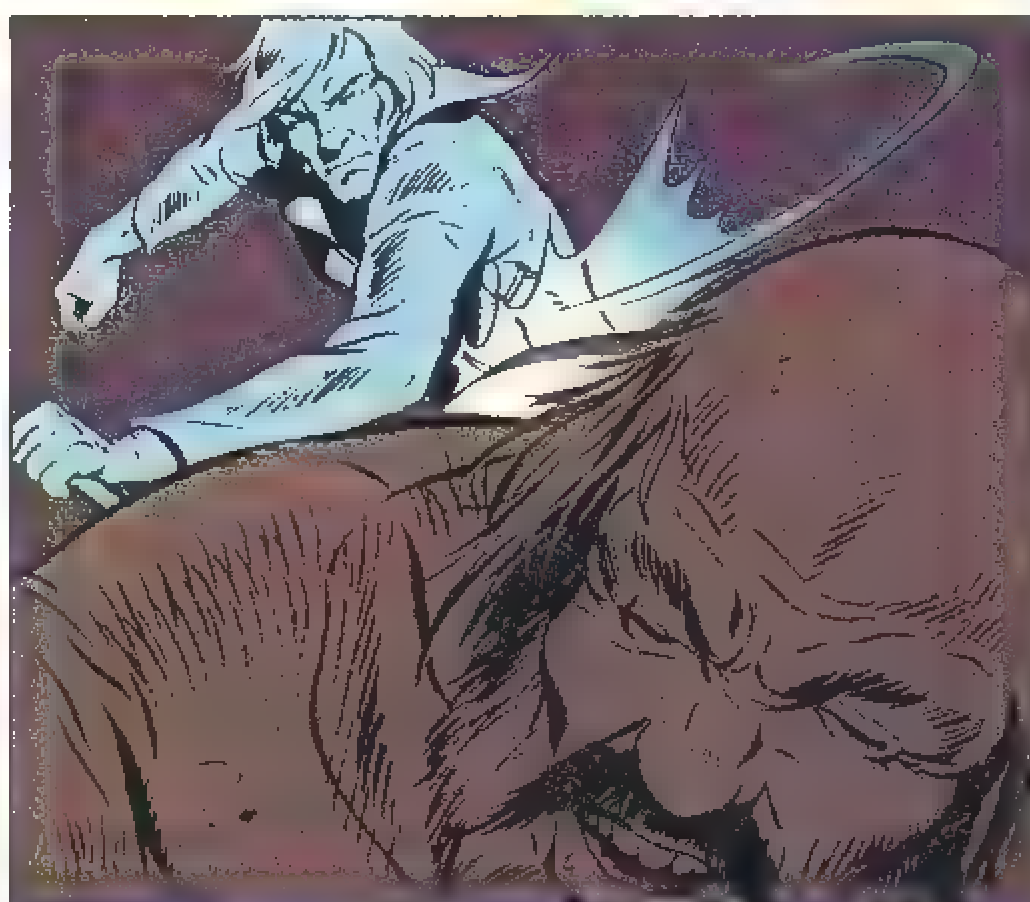

DAT IS VOOR ELKAAR! NU DE REST NOG ...

WAT VOER JIJ DAAR UIT MET DIE BLAFFER, MAATJE?

MOND HOUDEN EN JE HANDEN DE LUCHT IN, VADER!

AAAAH!!

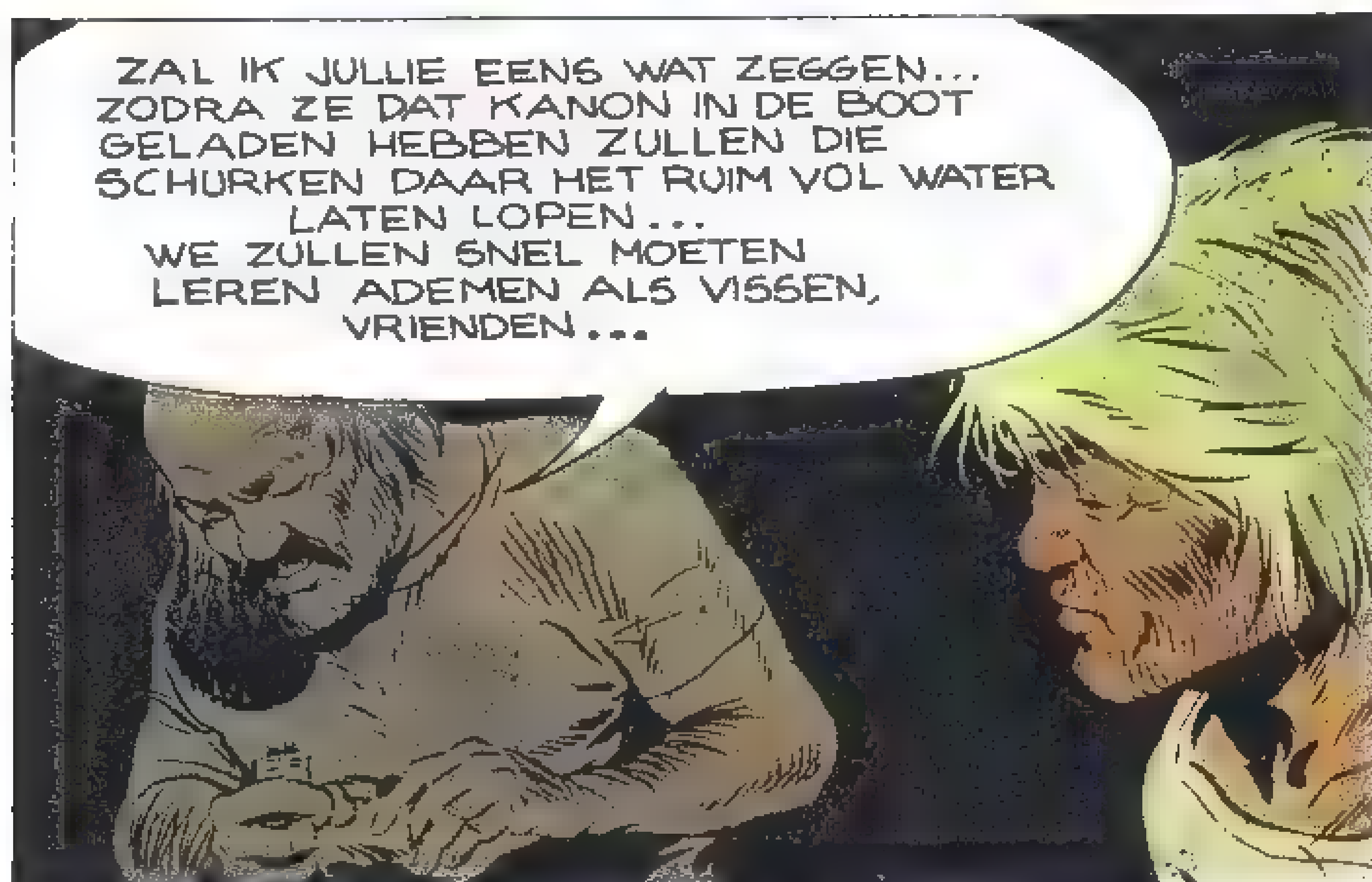
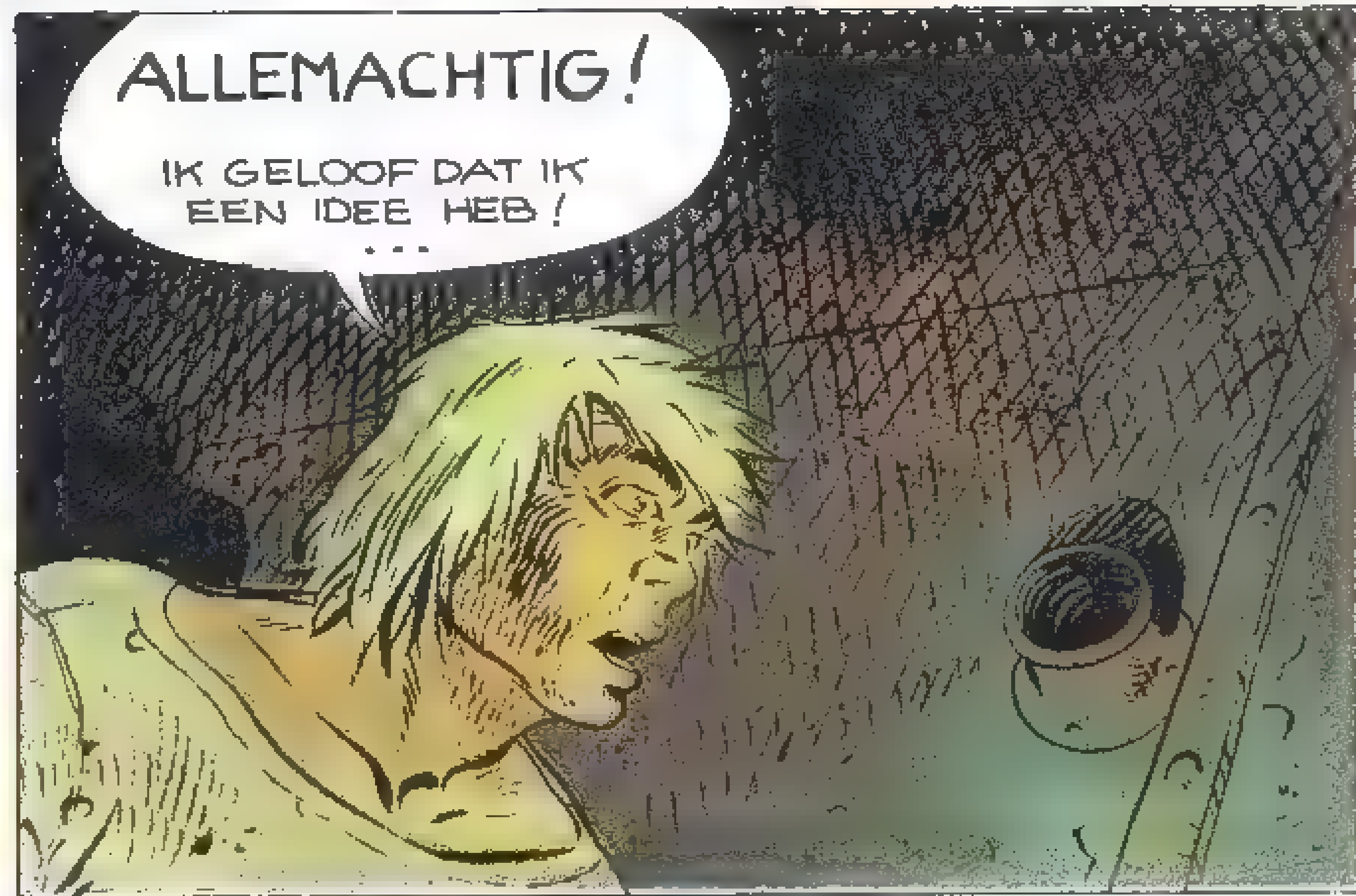

STA OP! VLUG! BERG DEZE OP BIJ DE ANDEREN, DAN HOU IK ME BEZIG MET DE BAAS EN DE INDIËR...

NAAR ACHTEREN, JULLIE TWEE! DE EERSTE DIE OOK MAAR MET Z'N OGEN KNIPPERT KRIJGT ER EEN NAVEL BIJ!
?!
?!

JE MAAKT OOK VAN ALLES MEE ! EEN MUITERIJ ZOALS IN DE GOEDE OUDE TIJD VAN DE ZEILSCHEEPVAART...

MADRE DE DIOS ! DOOR DIE HALVE TON GOUD IS HET DIE TWEE IN HUN BOL GESLAGEN !

AI... AI... AI ! ALS IK HAD GEWETEN DAT IK DIE TWEE DIE IK MET DYSENTERIE NAAR HET ZIEKENHUIS GESTUURD HEB, VERVANGEN HEB DOOR EEN PIRATENDUO...

LUISTER ! DE DIESEL ! ZE MAKEN ZICH KLAAR VOOR VERTREK !
ZE ZULLEN GAAN PROBEREN HET GOUD ERGENS TE VERHANDE-LEN, VERONDERSTEL IK...
MEROU

ZAL IK JULLIE EENS WAT ZEGGEN... ZODRA ZE DAT KANON IN DE BOOT GELADEN HEBBEN ZULLEN DIE SCHURKEN DAAR HET RUIM VOL WATER LATEN LOPEN... WE ZULLEN SNEL MOETEN LEREN ADEMEN ALS VISSEN, VRIENDEN...

ALLEMACHTIG ! IK GELOOF DAT IK EEN IDEE HEB ! ...

ZET ALLEMAAL EEN DUIKMASKER OP EN HANG EEN LUCHTFLES OP JE RUG, JONGENS !

EEN ONGELOFELIJKE BOF DAT ZE ONS IN HET RUIM MET DE APPARATUUR HEBBEN OPGESLOTEN !

OKEE, NU KUNNEN WE ADEMEN... MAAR VOOR HOELANG ZIT ER LUCHT IN DIE FLESSEN, LEO ?

SLA OM

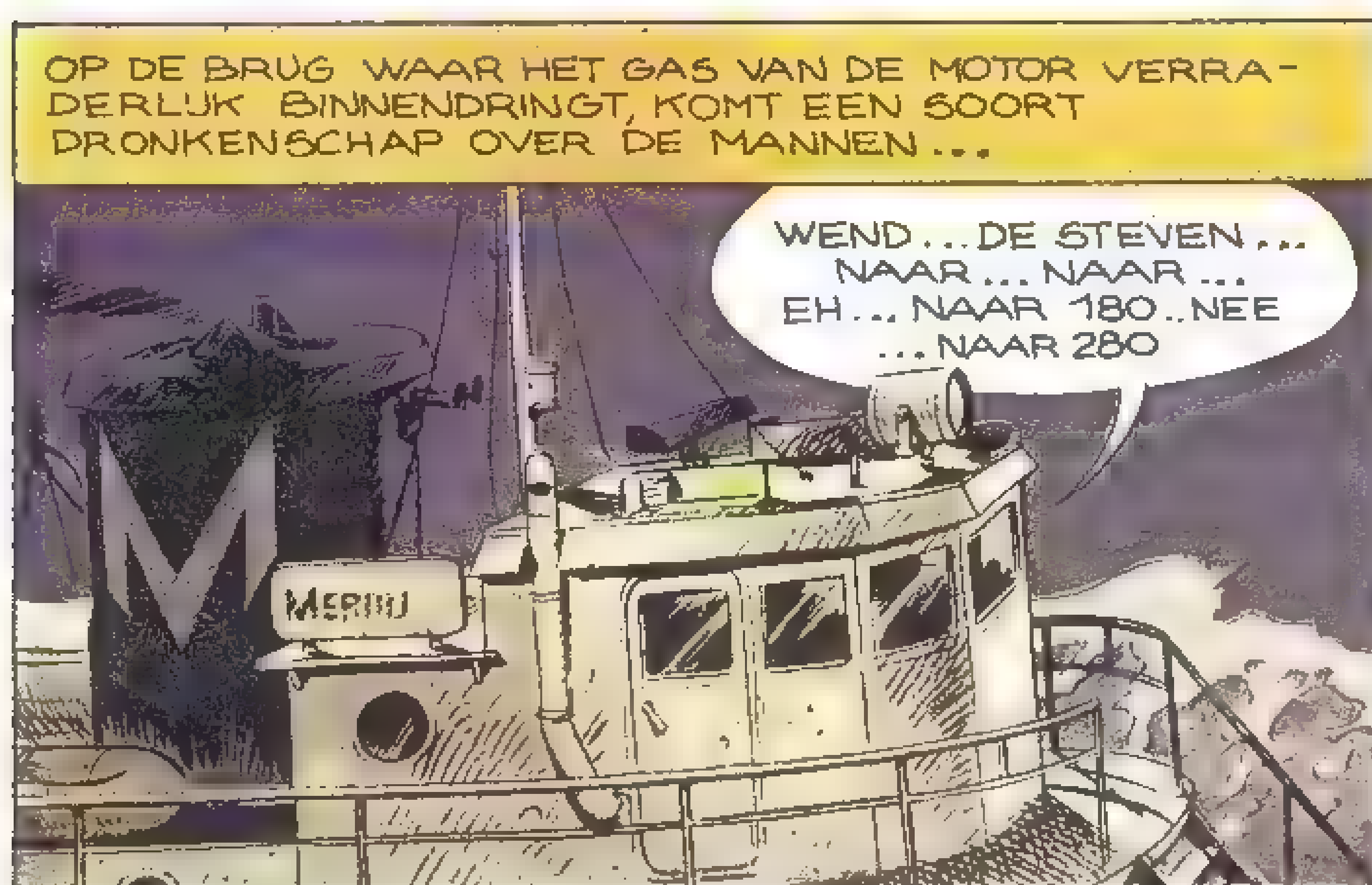

MET DIE TOENEMENDE STORM ZULLEN ONZE PIRATEN ZEKER IN DE BESCHUTTING VAN DE STUURHUT BLIJVEN... KOM OP! WE MOETEN DIE COMPRESSOR DAAR OP GANG BRENGEN!

WEL ALLE HONDEKOPPEN! DE UITLAATGASSEN WORDEN VERSPREID DOOR DE BUIZEN VAN DE LUCHTVERVERSING! ZO KOMEN ZE OVERAL IN DE BOOT!
JIJ HEBT ME DOOR, GENIE! ZET NU JE MASKER MAAR OP, KLETSMAJOOR!

AL SNEL STROOMT DE KOOLMONOXYDE VAN DE MOTOR DOOR ALLE VENTILATIE-ROOSTERS AAN BOORD...

IK DENK DAT HET IS BEGONNEN, LEO GWENN, GASARBEIDER

OP DE BRUG WAAR HET GAS VAN DE MOTOR VERRADERLIJK BINNENDRINGT, KOMT EEN SOORT DRONKENSCHAP OVER DE MANNEN...
WEND... DE STEVEN... NAAR... NAAR... EH... NAAR 180.. NEE ...NAAR 280
M
MERRIJ

WE KUNNEN ERHEEN! EEN KWESTIE VAN EVEN EEN VIJL IN HET SLOT, MANNEN!

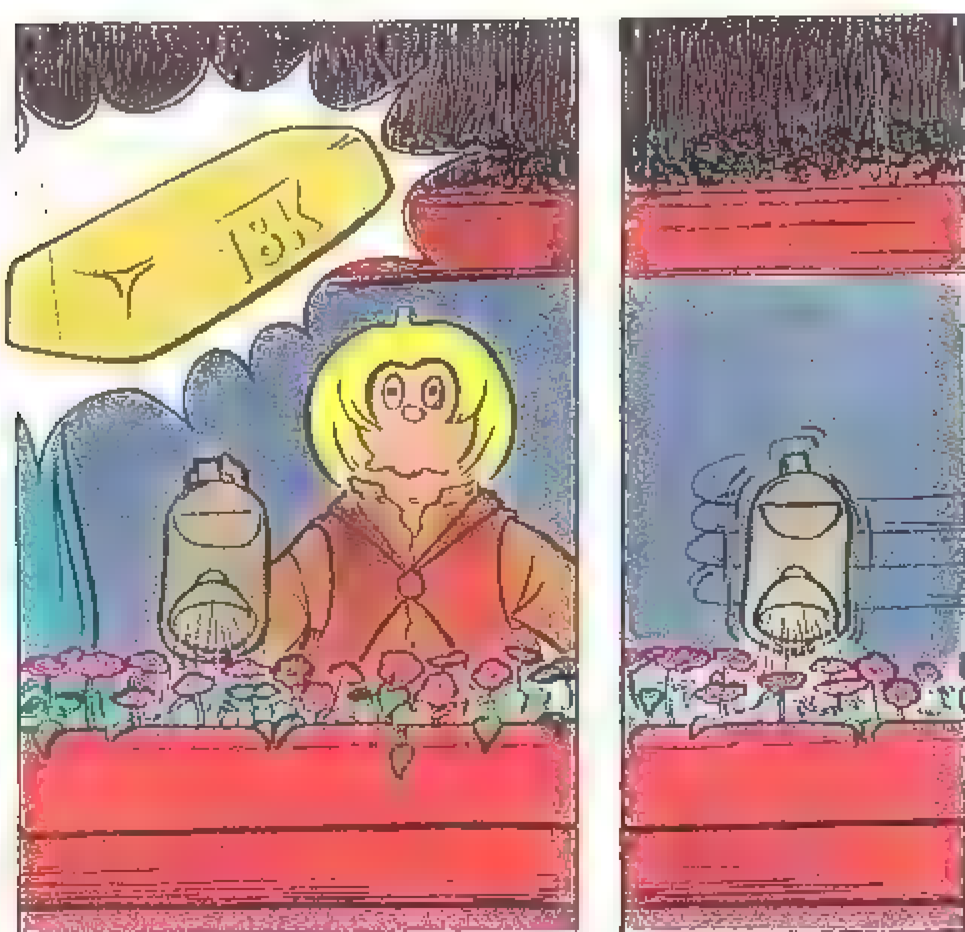

NOU, NOU! ZE HEBBEN NIET BEPAALD EEN GEZONDE KLEUR, VIND JE WEL!
WE ZULLEN ZE HUN MOOIE ROZE WANGETJES WEL WEER EVEN TERUGGEVEN! DOE ZE DE MASKERS MAAR OP! VOOR ZUIVERE ZUURSTOF!
DE HARTEN KLOPPEN... BUENO, ZE KUNNEN NOG WEL HONDERD WORDEN...
EINDE
78

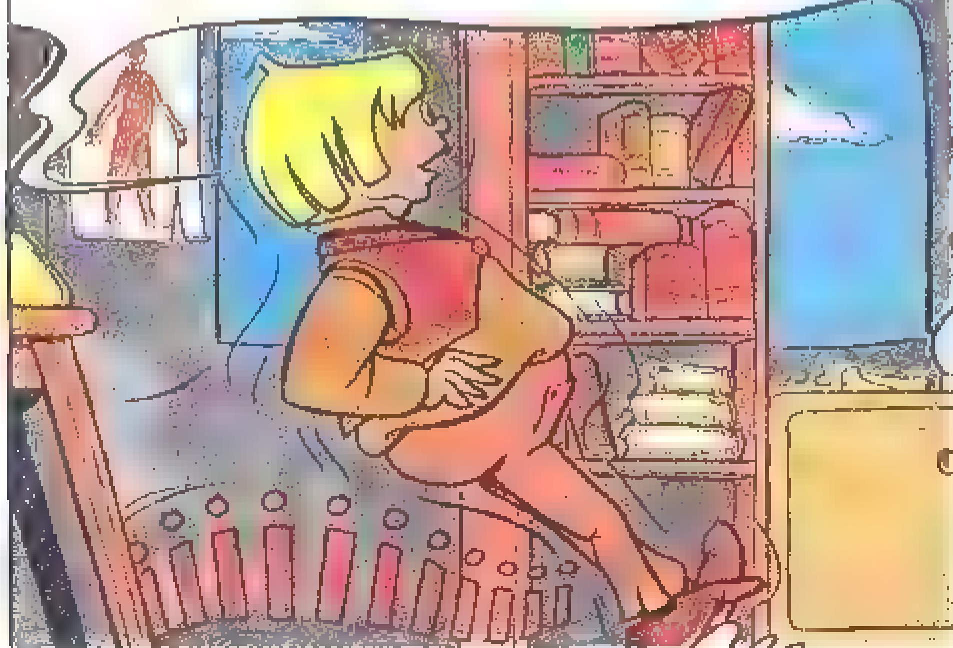
DE ALCHEMIST

PIT

SINDS DE NACHT DER TIJDEN ZOCHT DE OUDE ALCHEMIST TEVERGEEFS NAAR HET GEHEIM VAN HET GOUD...

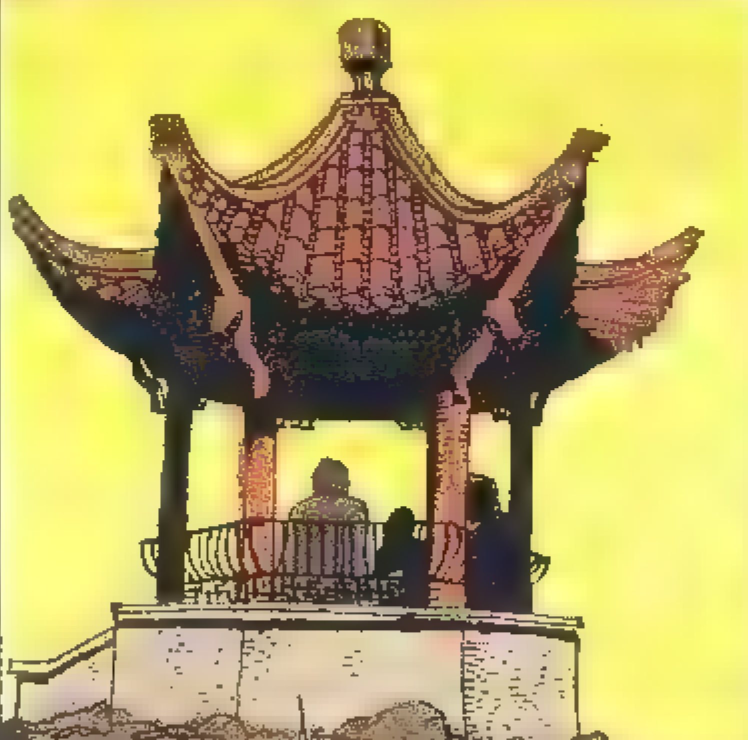

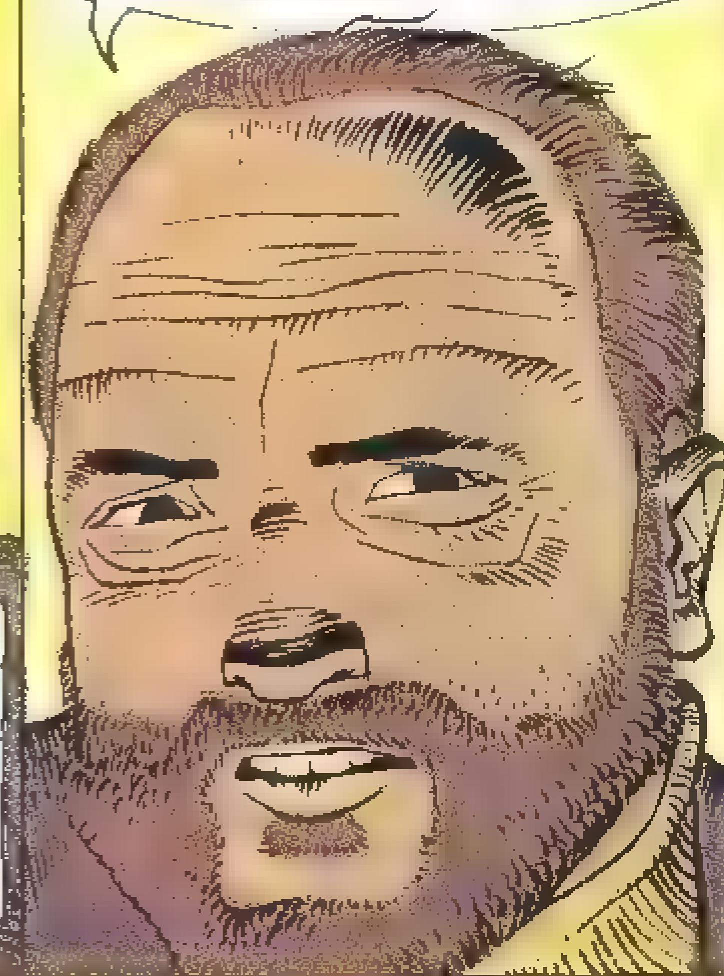
JONATHAN

(COSEY)

Even nadien kon Jonathan vertellen wat hij had beleefd...

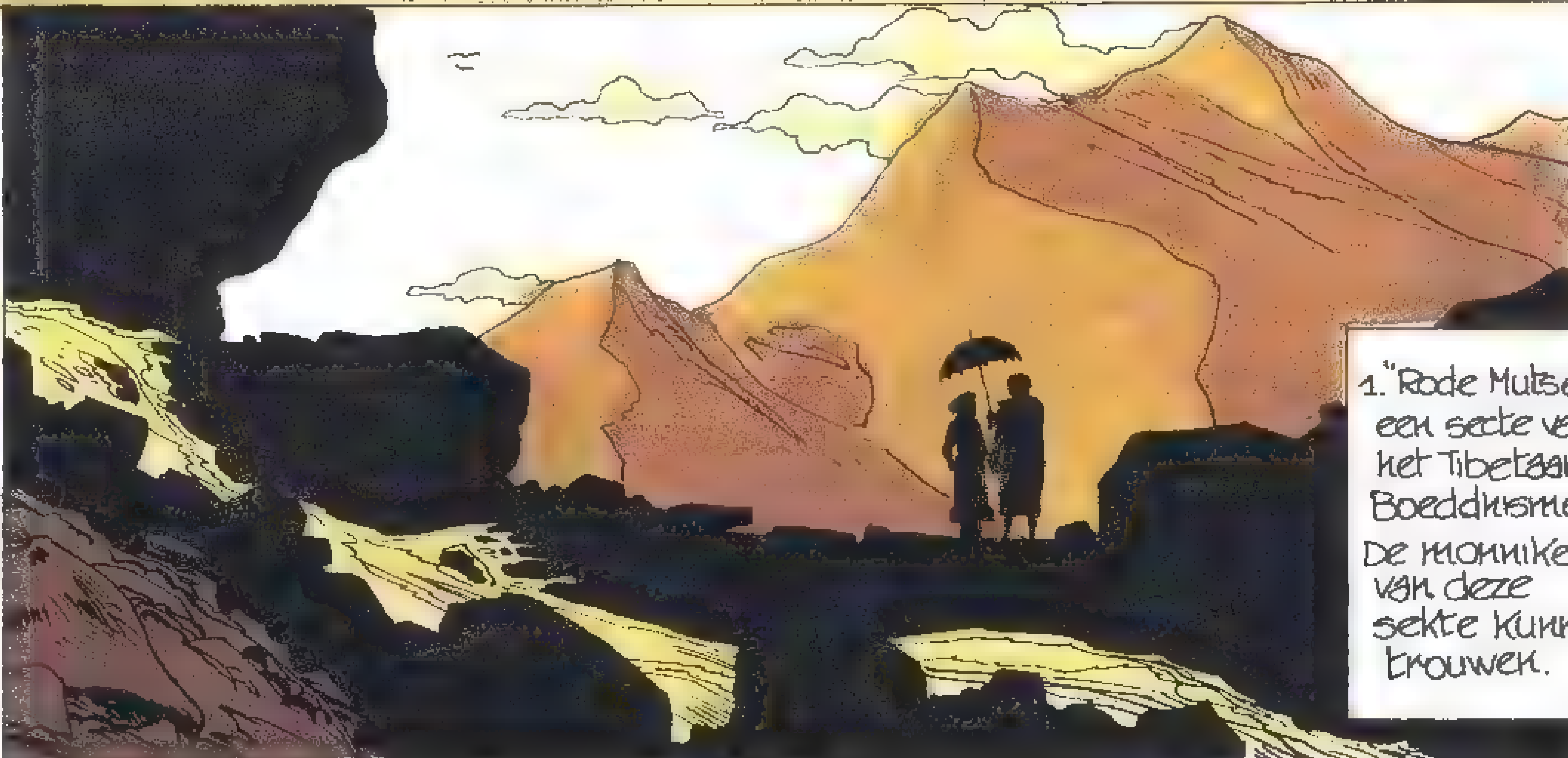

Douniacha was de enige dochter van een rijke koopman uit Stalingrad. Toen ze zestien jaar was, nam haar vader haar mee op een van zijn karavaan-reizen naar het verre China. Hij wilde dat zijn dochter andere horizonten en andere ideeën kende... Hij had ambitie voor z'n lieve Douniacha...

Op de terugweg bleef de karavaan enkele dagen in een klein Tibetaans dorp. Daar had het lot een afspraak met Douniacha... Het kwam in de gedaante van een jonge monnik, een "rode muts"[1] Het jonge meisje uit Rusland en de jonge Tibetaanse monnik vatten een grote liefde op voor elkaar.

1. "Rode Mutsen": een sekte van het Tibetaans Boeddhisme. De monniken van deze sekte kunnen trouwen.

Douniacha, lang geleden

SAMENVATTING: Jonathan kon zich van zijn boeien bevrijden en Droima terugvinden. Samen gaan zij naar Anton, die onder een kleine pagode beschutting heeft gevonden...

Jammer genoeg waren er al huwelijksplannen gemaakt voor de mooie Douniacha. Ze zou trouwen met een vooraanstaand man uit Stalingrad. Haar vader wilde niets horen over die jonge Tibetaan! De karavaan vertrok en Douniacha moest mee...

Zij zag de jonge monnik nooit meer terug en haar huwelijk werd op de vastgestelde datum in Stalingrad gesloten. Douniacha kreeg een zoon, dat was mijn vader. Een jongetje met een gebronsde huid en schuinstaande ogen... maar dat hadden jullie al geraden...

Later sprak oma Douniacha me vaak over haar reis naar Tibet...

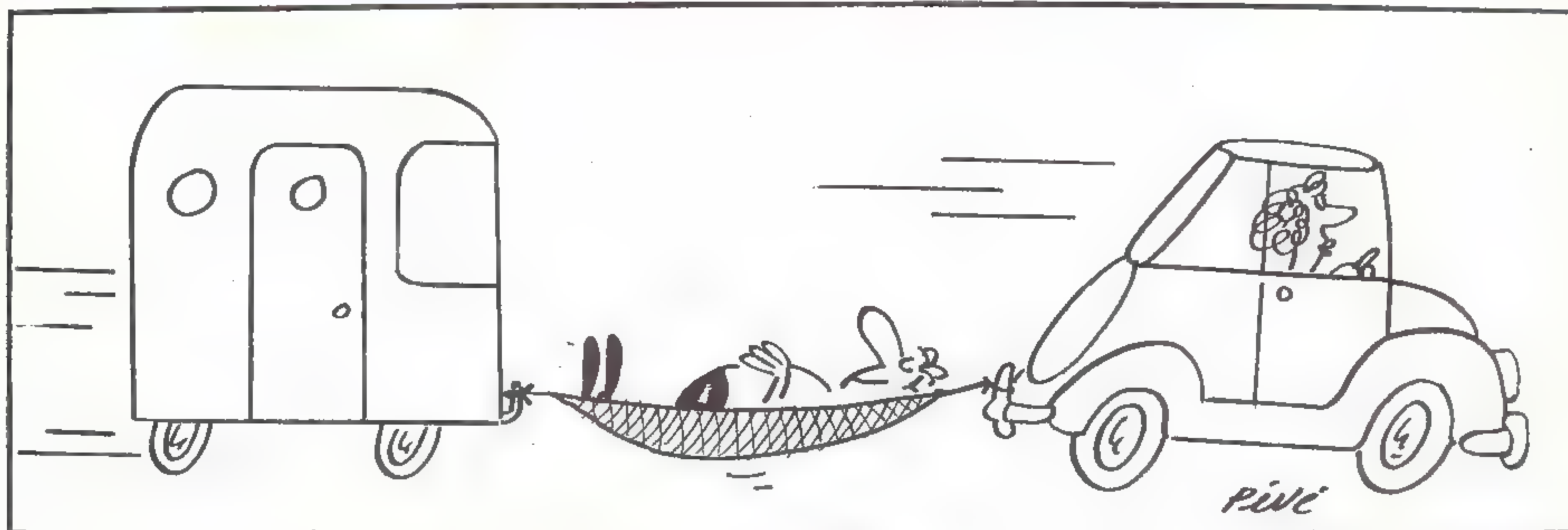

En op dat moment is het begonnen. Ik zag hem! mijn grootvader, de Tibetaanse monnik die me kwam halen... Mijn dood die me riep...

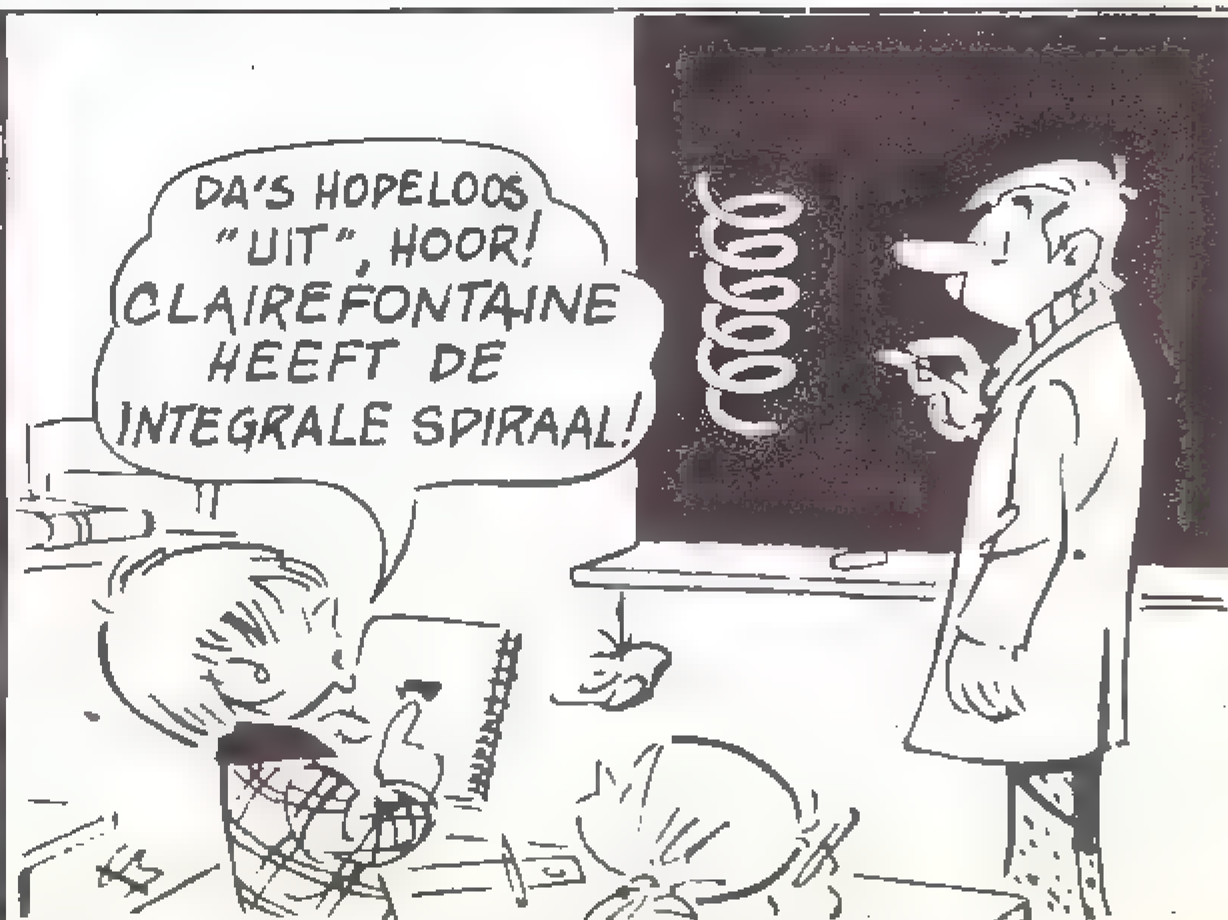
Maar ik verzette me een vocht met de moed der wanhoop. Ik klampte me vast aan het leven. Toen zijn jullie gekomen om me te helpen en onder die pagode voelde ik me veilig... Maar opeens is dat alles weer anders geworden: in de ogen van Droima zag ik iets wat ik vaak in de ogen van Douniacha heb gezien... Toen deed ik een wens... of beter een plechtige belofte...

wordt vervolgd

1. Lineaal voor de jongen. - 2. Spiraal onderaan ingekort. - 3. Krijt voor het bord. - 4. Sjaal van leraar. - 5. Vouw in mouw van leraar.

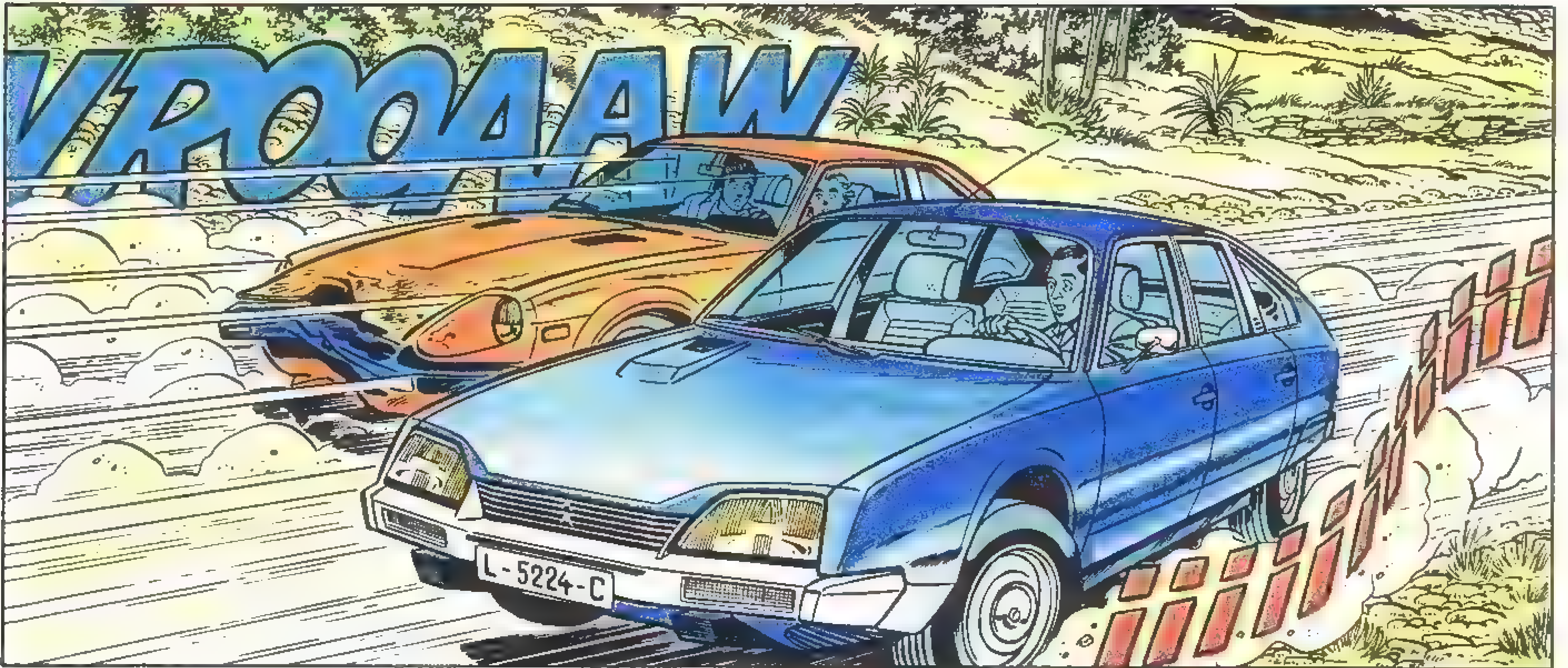
EEN KNIPOOGJE van Ernst

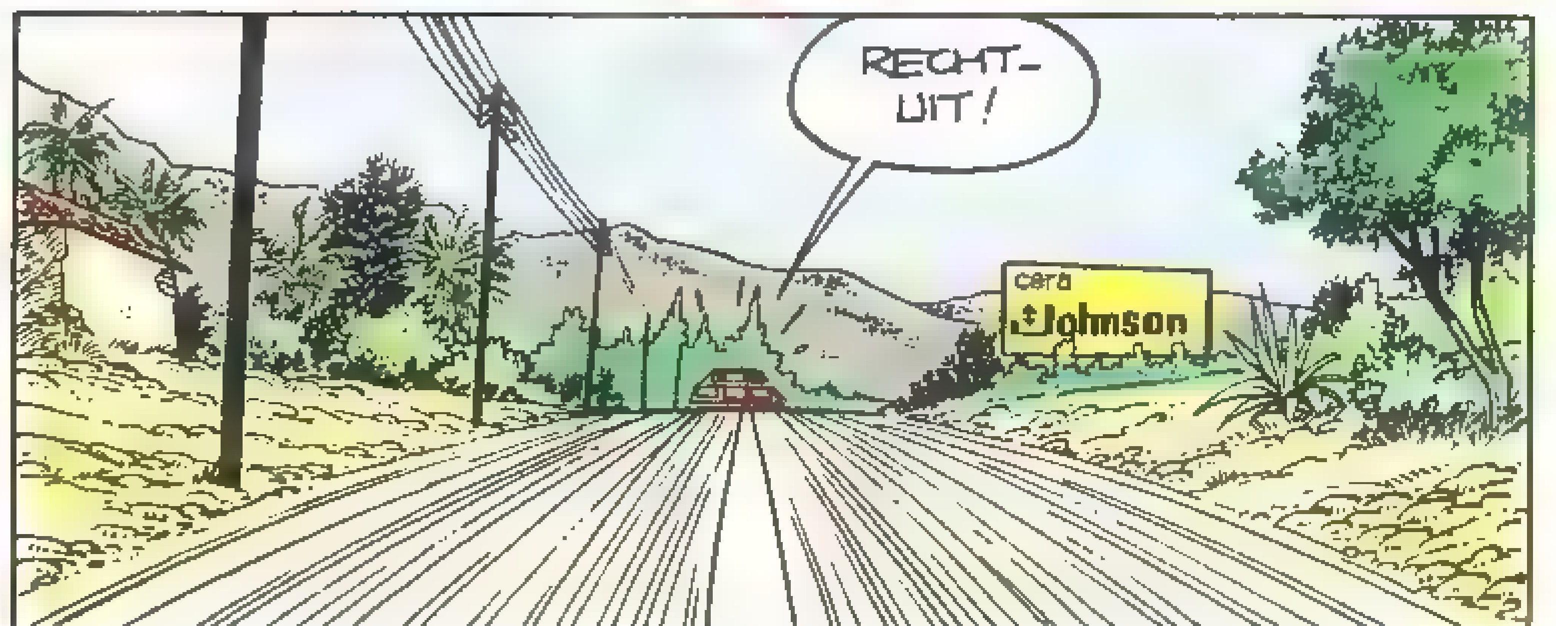

DE BROKKENMAKERS

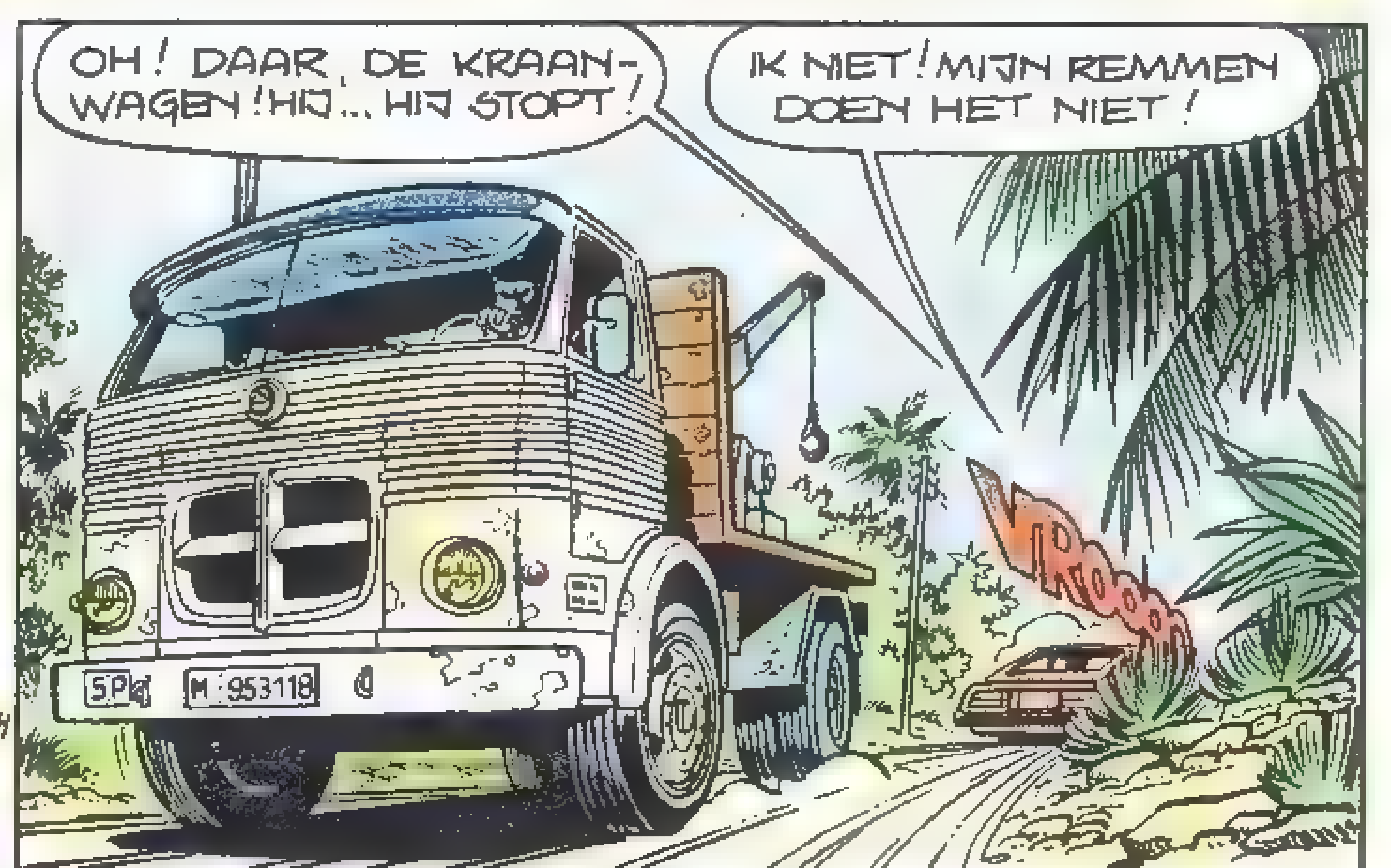
DENAYER
A.P. DUCHATEAU

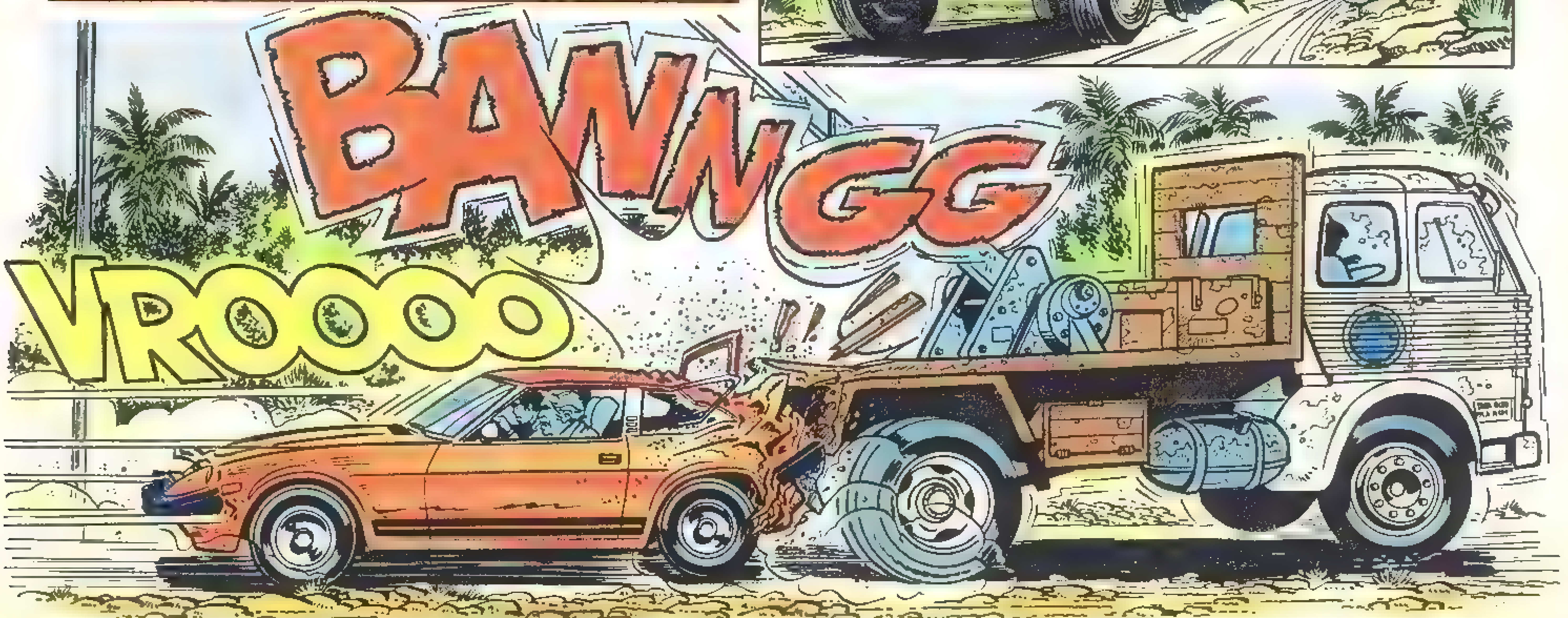

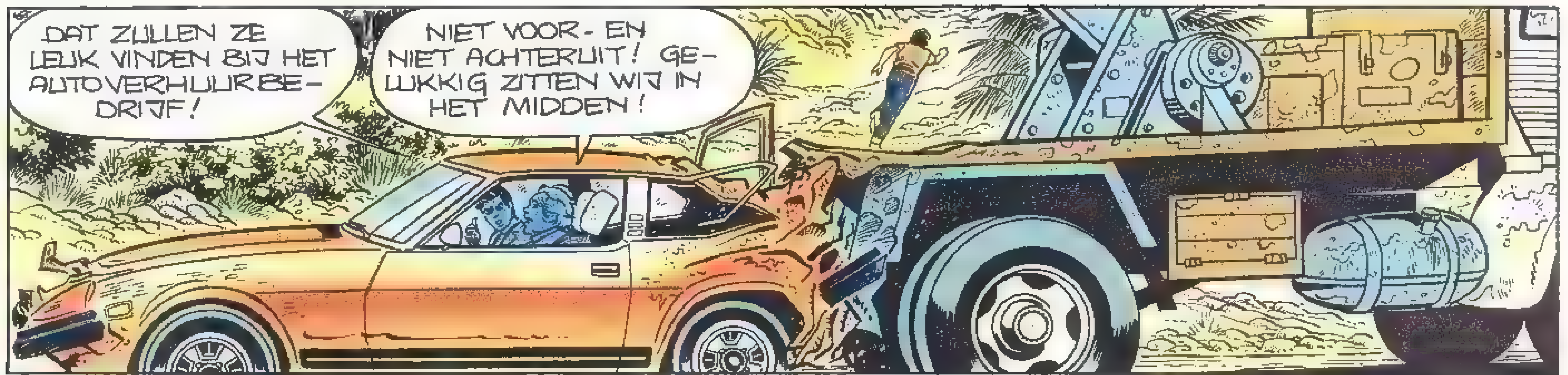

DE HELSE CORRIDA

SAMENVATTING: Brock heeft zich waarachting een andere neus laten aanmeten; een kleine neus waar zijn grote bril niet meer op past! In «achteruit» rijdt hij een takelwagen na, die net tevoren een grote wagen op de auto van de Brokkenmakers had «losgelaten»...

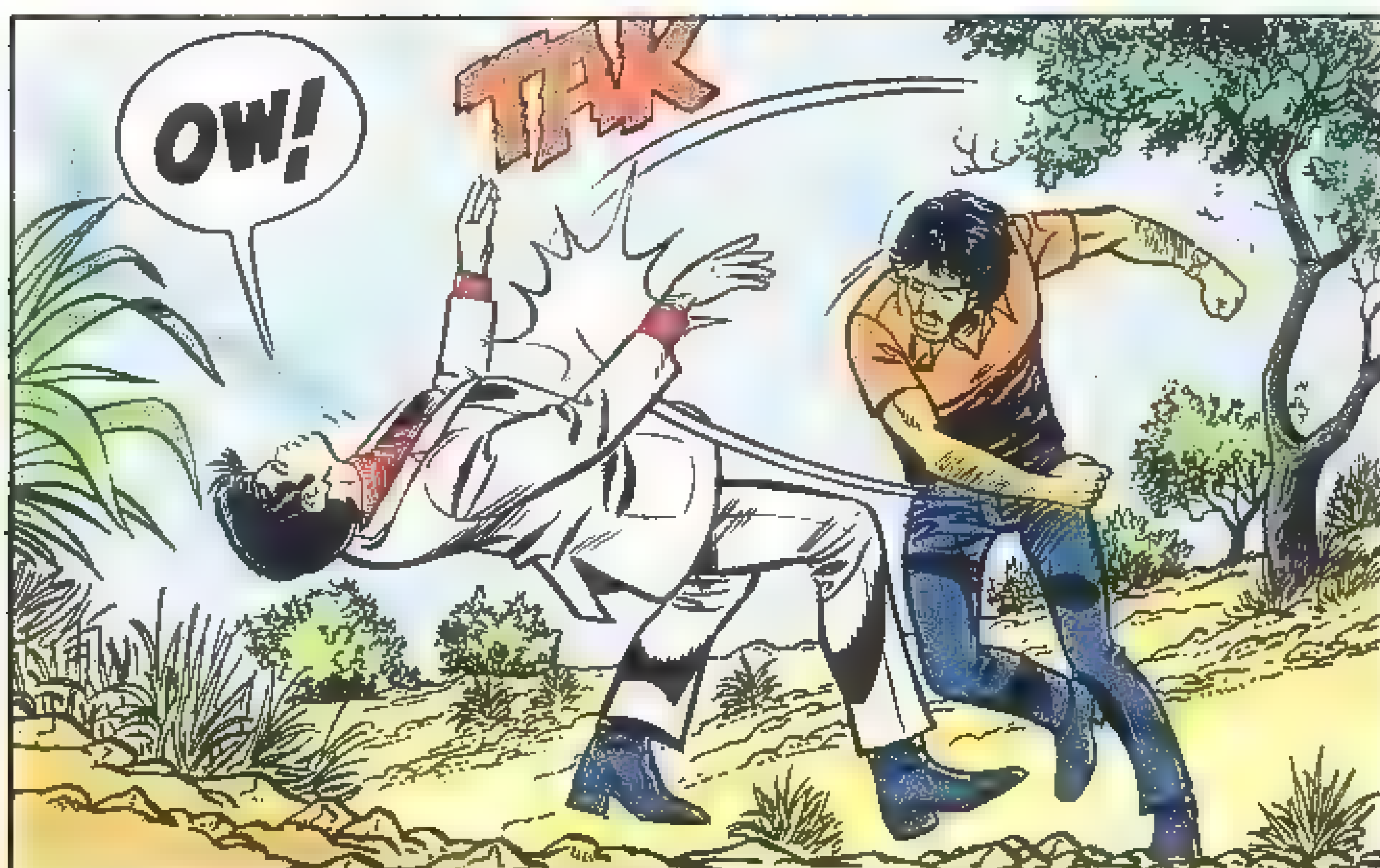

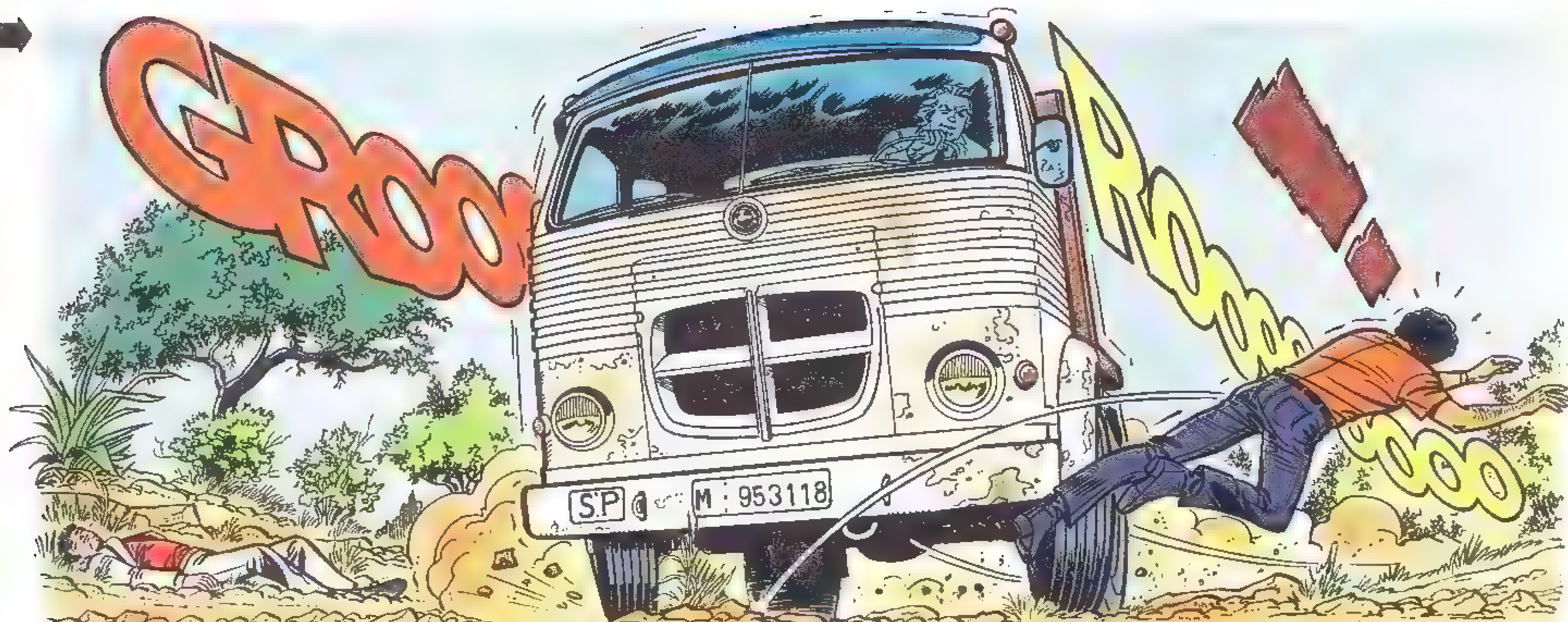

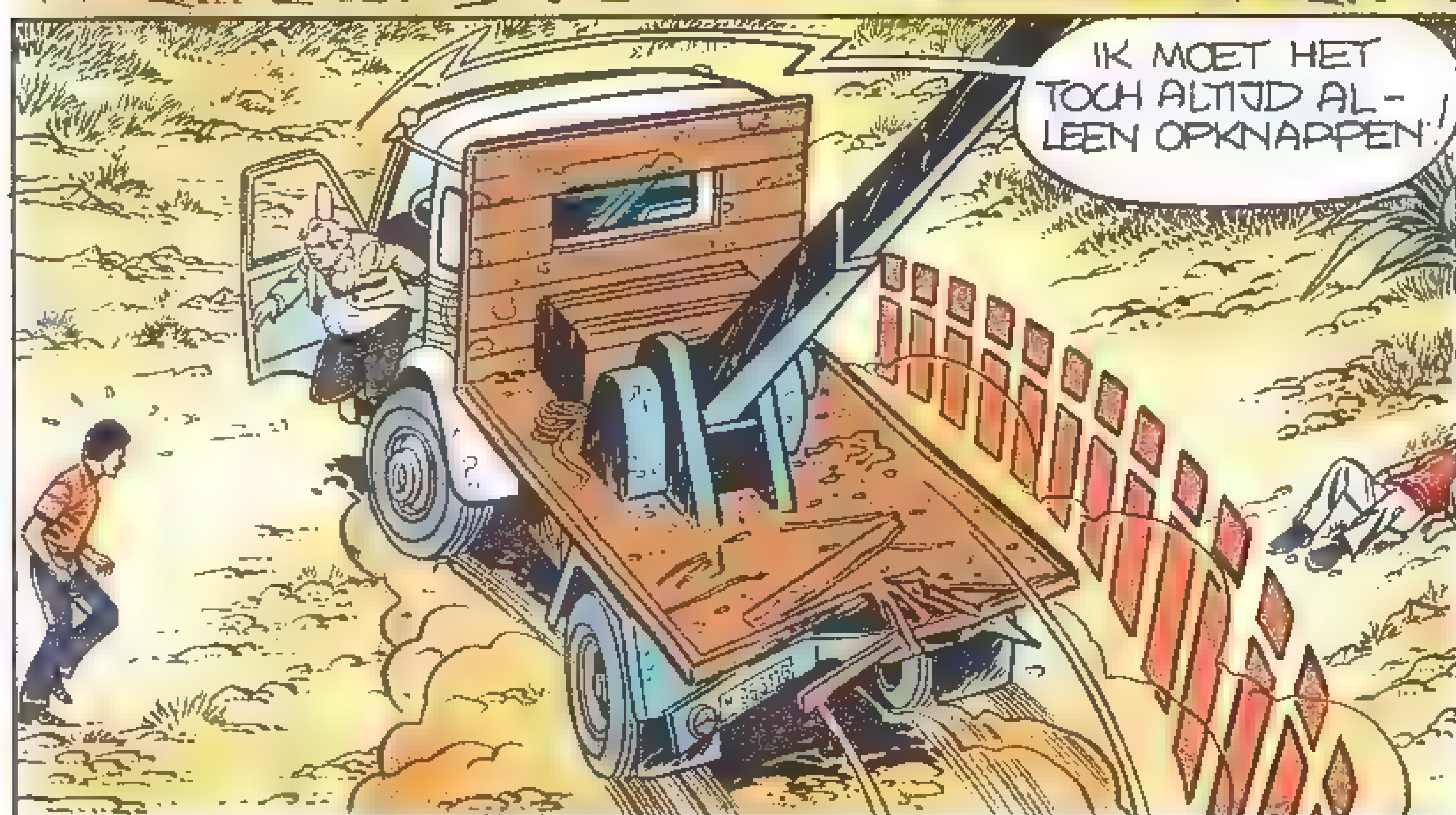

SLA OM

WE NEMEN JE MEE VOOR ONS JONGSTE ALBUM OPERATIE MAMMOET! DA'S NOG EENS EEN AVONTUUR!

GROOO
ROOOOOOO!!
S.P
M 953118

IK MOET HET TOCH ALTIJD ALLEEN OPKNAPPEN!

OPSTAAN JIJ! EN VERTEL OP!...
SI! SI! MISTER GROZMAN! VERMOORD ME NIET...

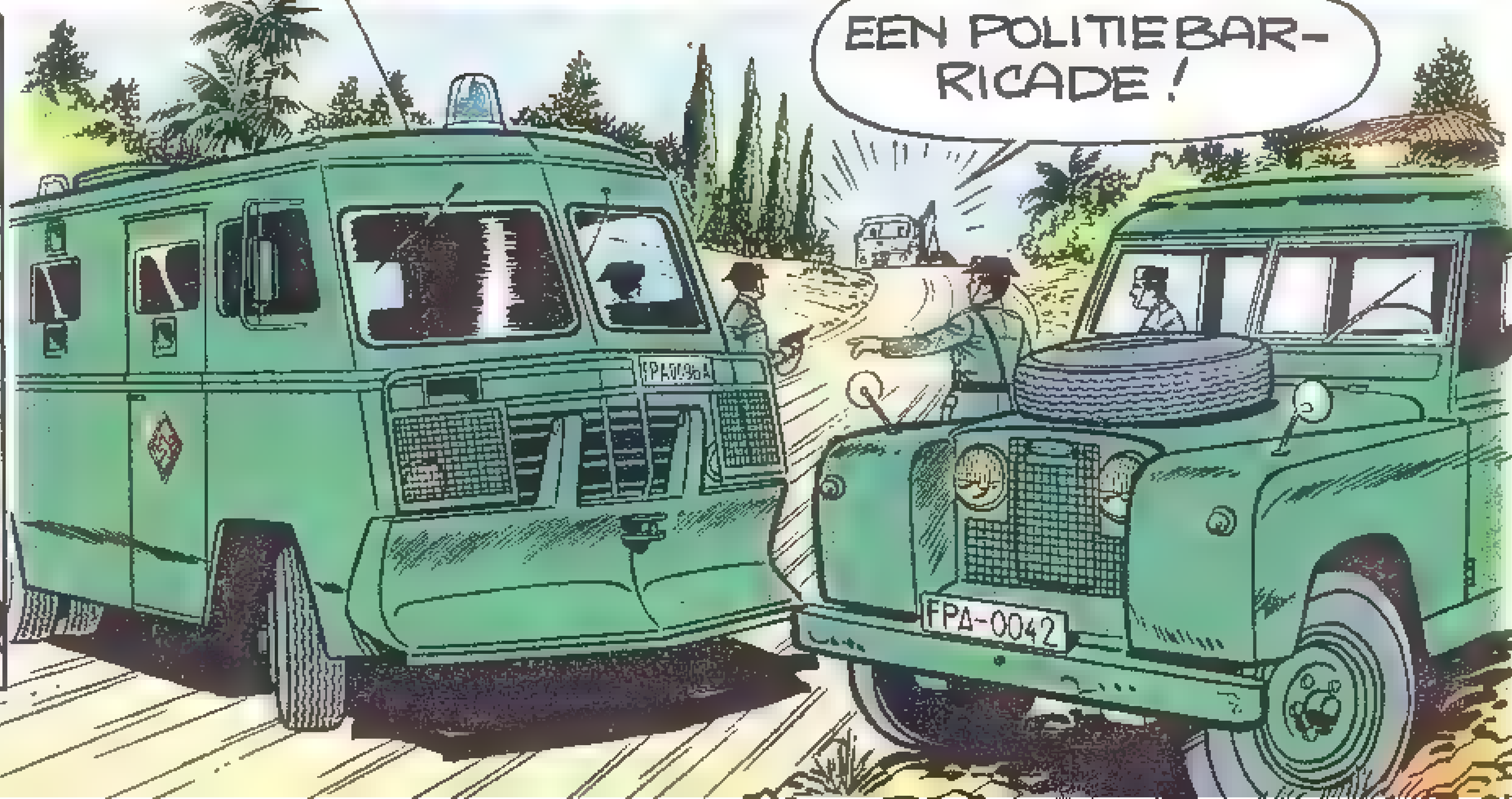

DAT ZIEN WE NOG WEL! WIE HEEFT ER TWEEMAAL GEPROBEERD ONS TE VERMOORDEN?
IK... IK VOER ALLEEN MAAR OPDRACHTEN UIT! IK BEN AANGENOMEN DOOR PEDRO... MEER WEET IK NIET!

DIE PEDRO, WAAR ZIT DIE?
ACH, HALLO, KNAPPE KEREL!
IN... IN TARRAGONA... IK ZAL HET UITLEGGEN...

TOCH WEL PRAKTISCH, EEN KRAANWAGEN! JE ZOU ER ALTIJD EEN BIJ DE HAND MOETEN HEBBEN...
IK VRAAG ME AF WAAROM DIE ELLENDELING ME "GROZMAN" NOEMDE...

16

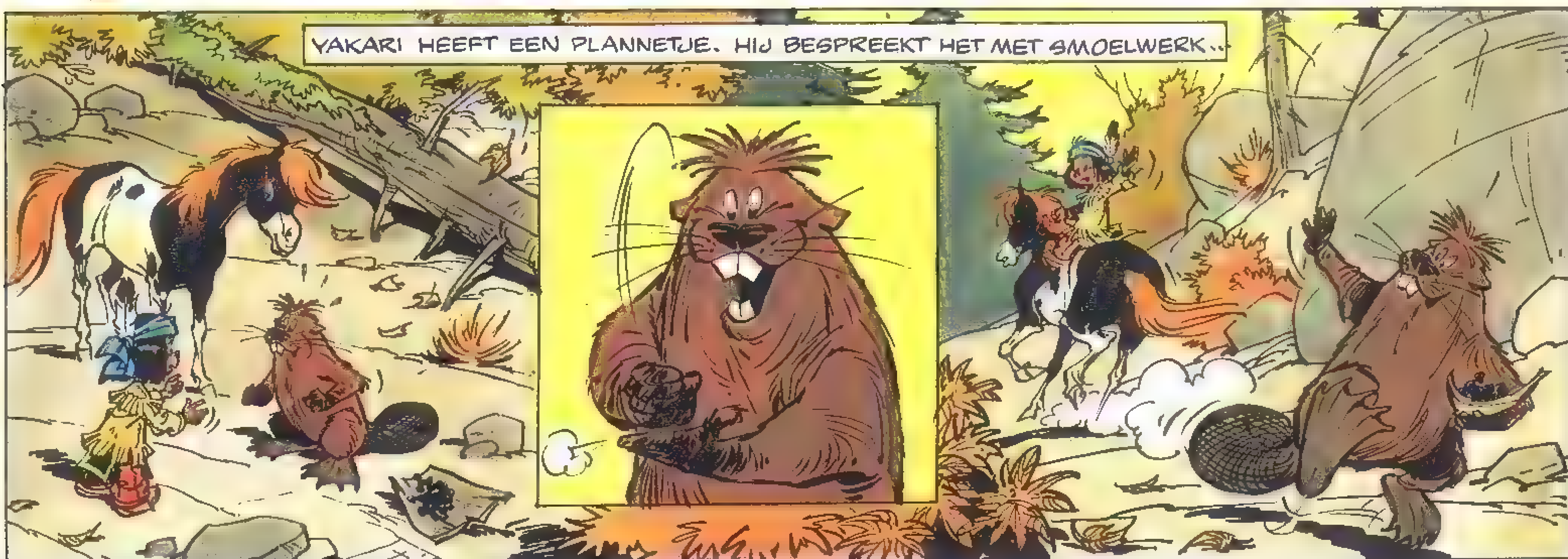

MET "GROZMAN" BEDOELDE HIJ NATUURLIJK "GROTE MAN"... "POTIGE KEREL"...
ZOU JE DENKEN? TOCH WEL EEN AARDIG BAASJE...

EEN POLITIEBARRICADE!
FPA-0042

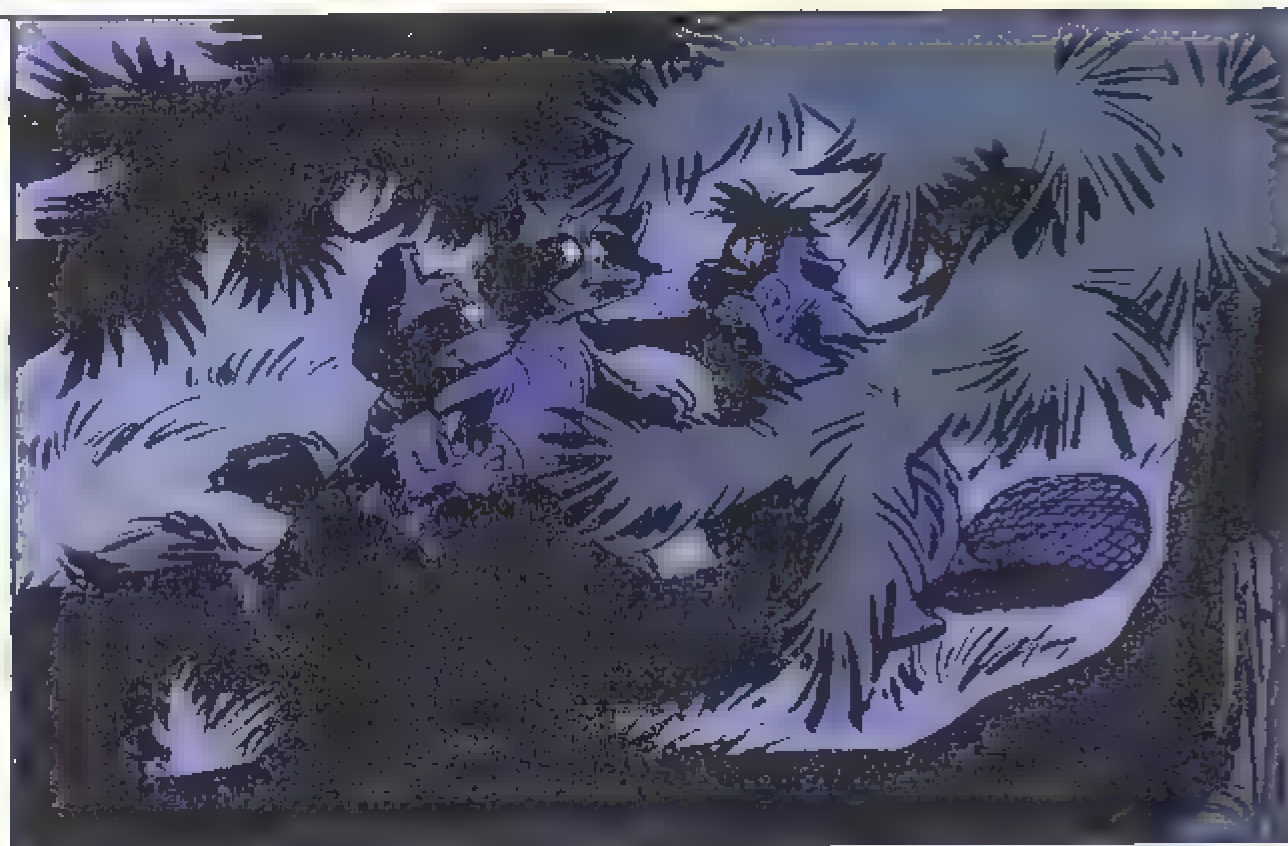

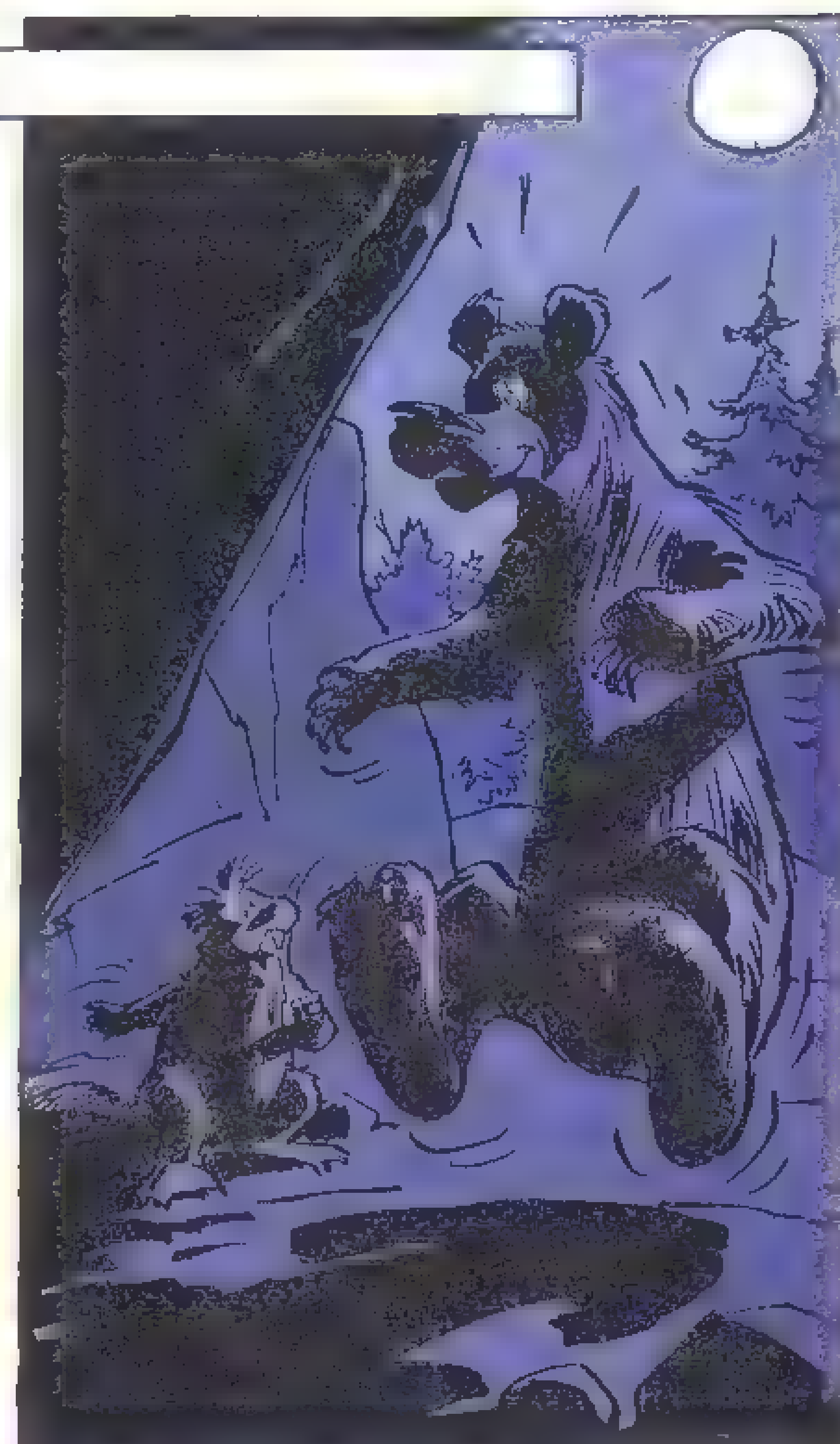
YAKARI en de grizzly

SAMENVATTING: De grote Grizzly behandelt vele dieren van het bos als slaven. Yakari en Kleine Bliksem begrijpen de woorden van de arend die de raad gaf geduld te hebben. De winter staat immers voor de deur...

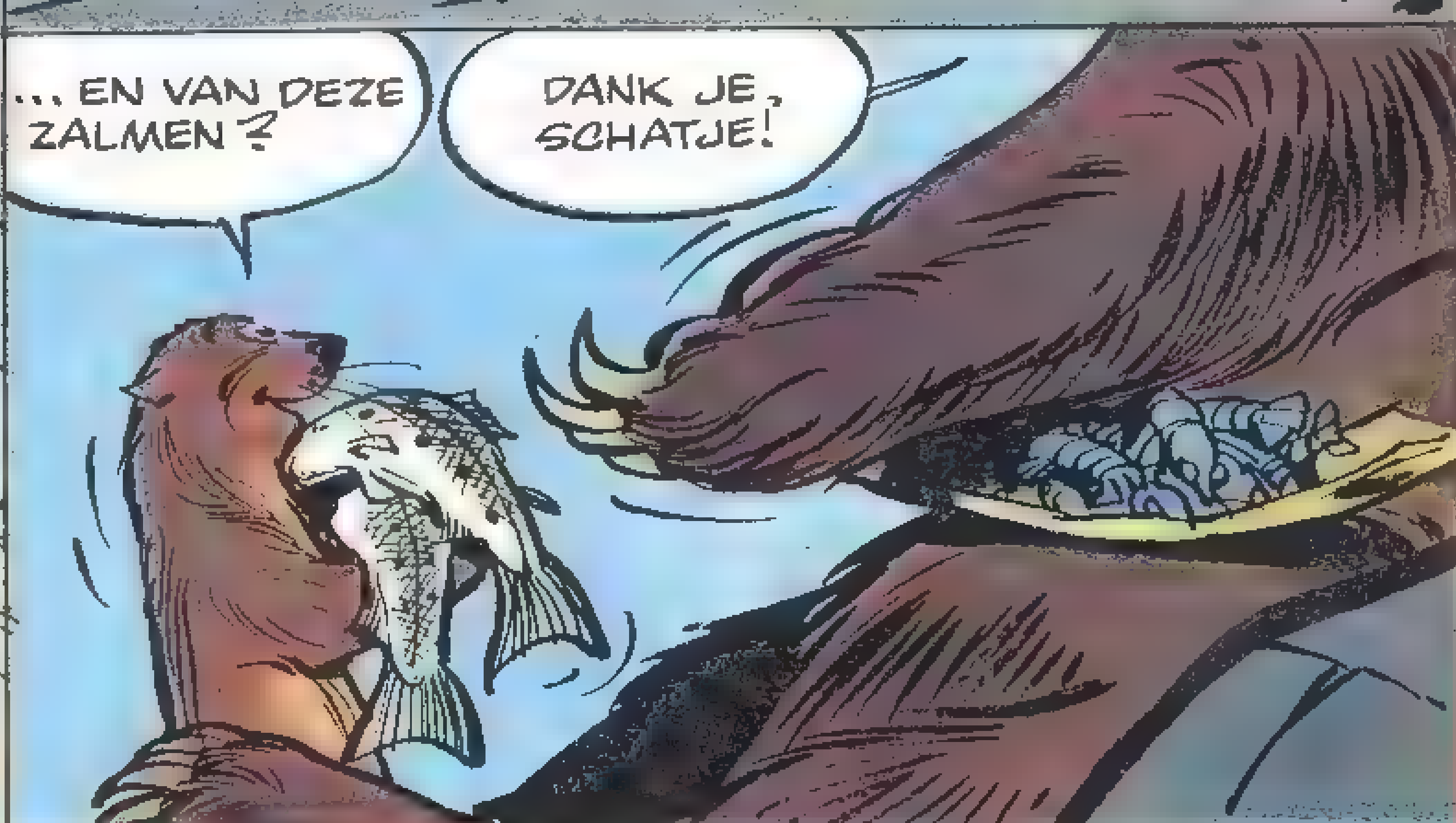
SLA OM

DERIB
JOB

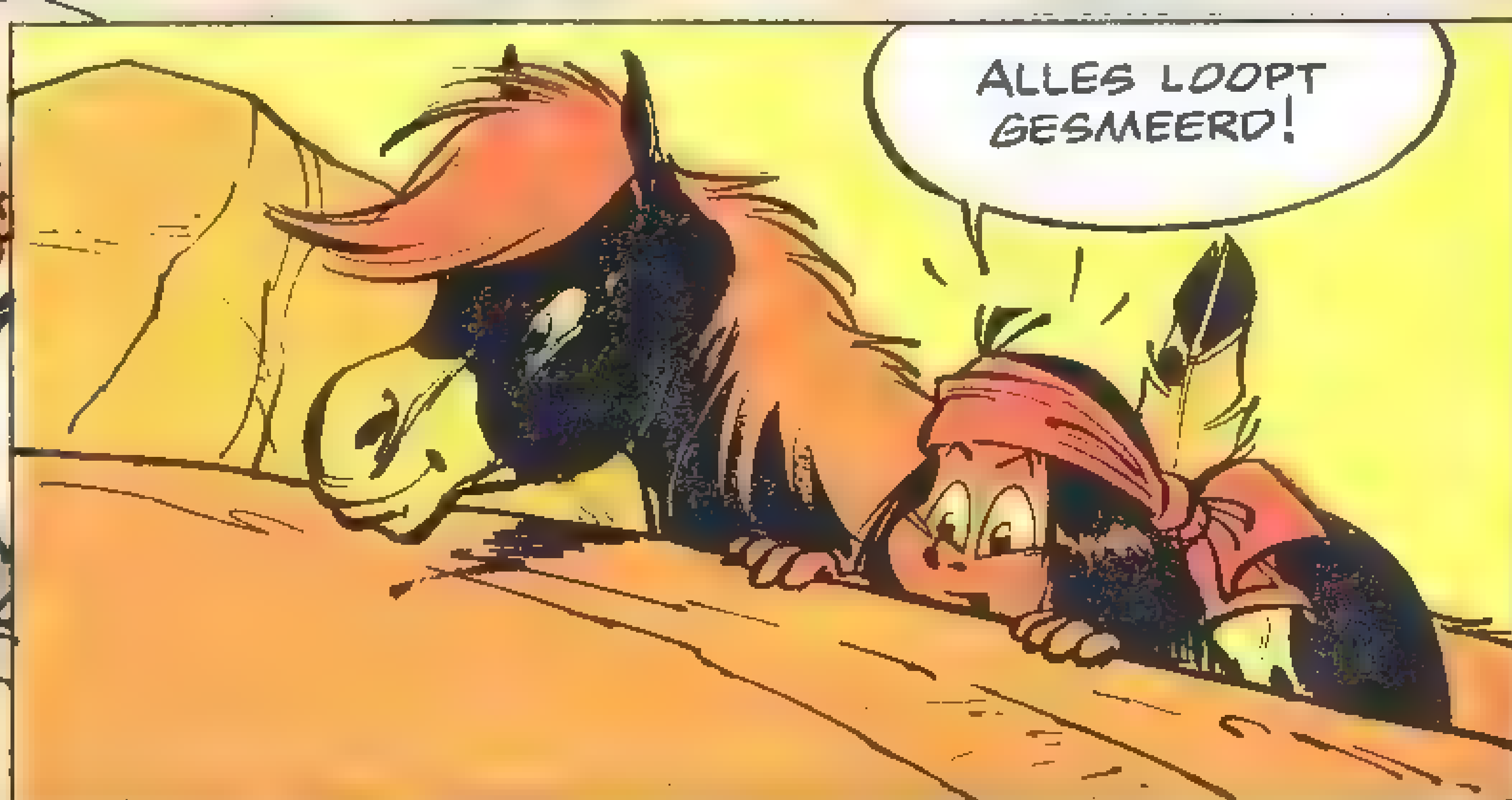
HET IS IN DE LATE HERFST... OP DE HEUVEL DOEN DE GEVANGENEN VAN DE GRIZZLY ALLEMAAL HUN UITERSTE BEST OM HET PLAN VAN YAKARI TE DOEN SLAGEN...

MMH!...

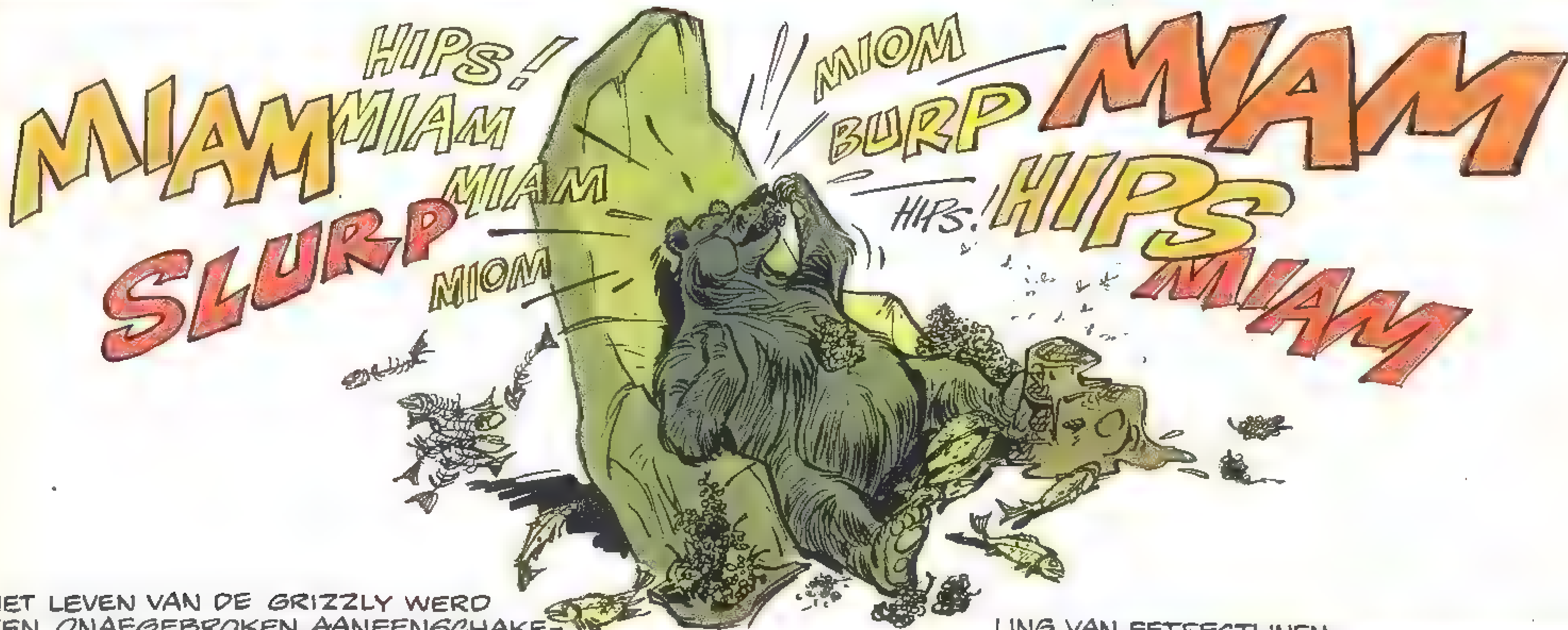

IK HEB DE ZACHTSTE HONING VOOR JE OP DE KOP GETIKT!

MET EEN PAAR BIJEN SMAAKT IE NOG LEKKERDER... SMAK!

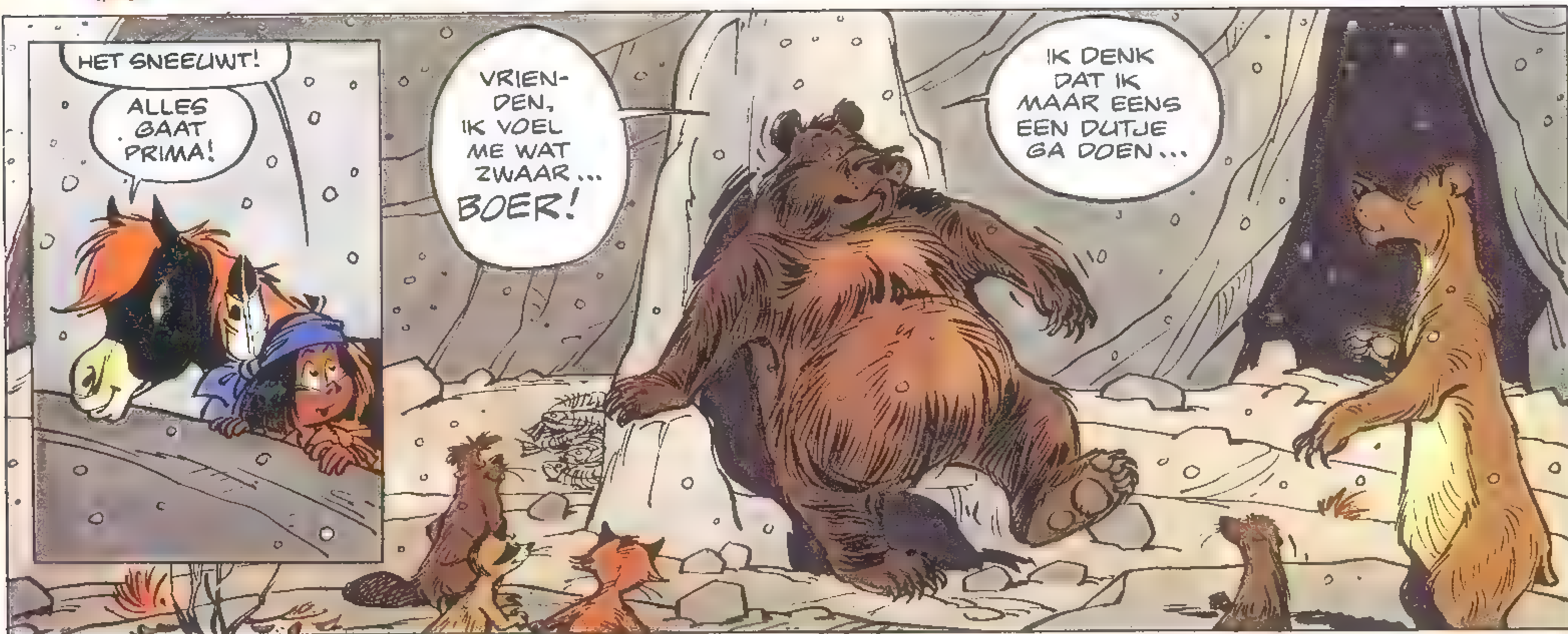
HET LEVEN VAN DE GRIZZLY WERD EEN ONAFGEBROKEN AANEENSCHAKELING VAN EETFESTIJNEN...

NOG EEN LIKJE HONING?

ZOU IK DAT NOU WEL DOEN? HIK!

SLA OM

HUPS!

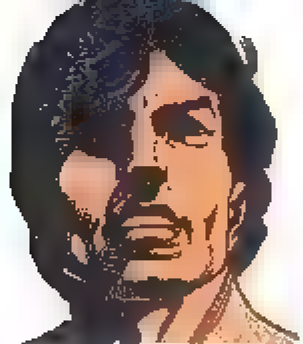
KO... KOM ME DAN HELPEN.

BULK!

HIK!

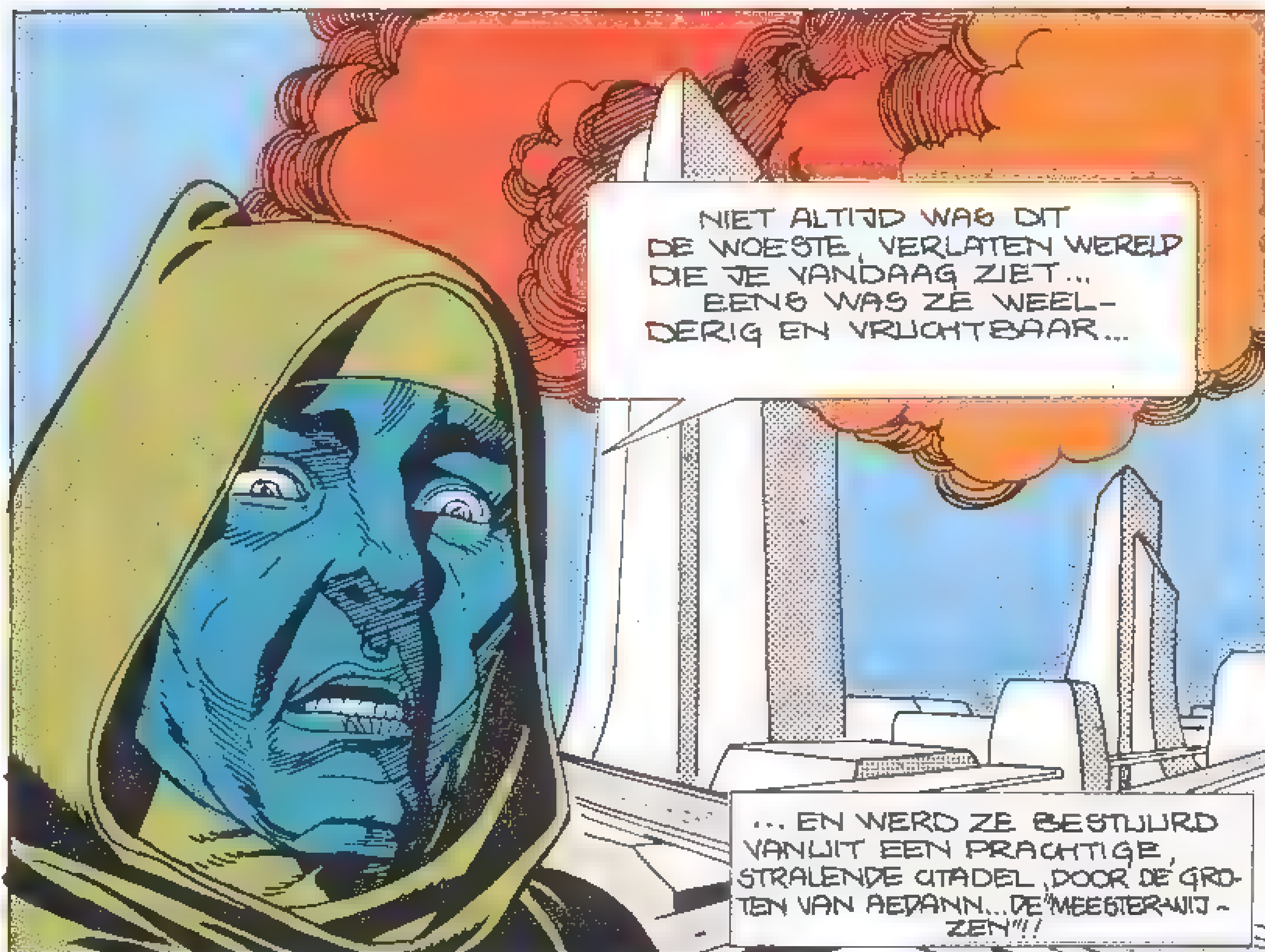
wordt vervolgd

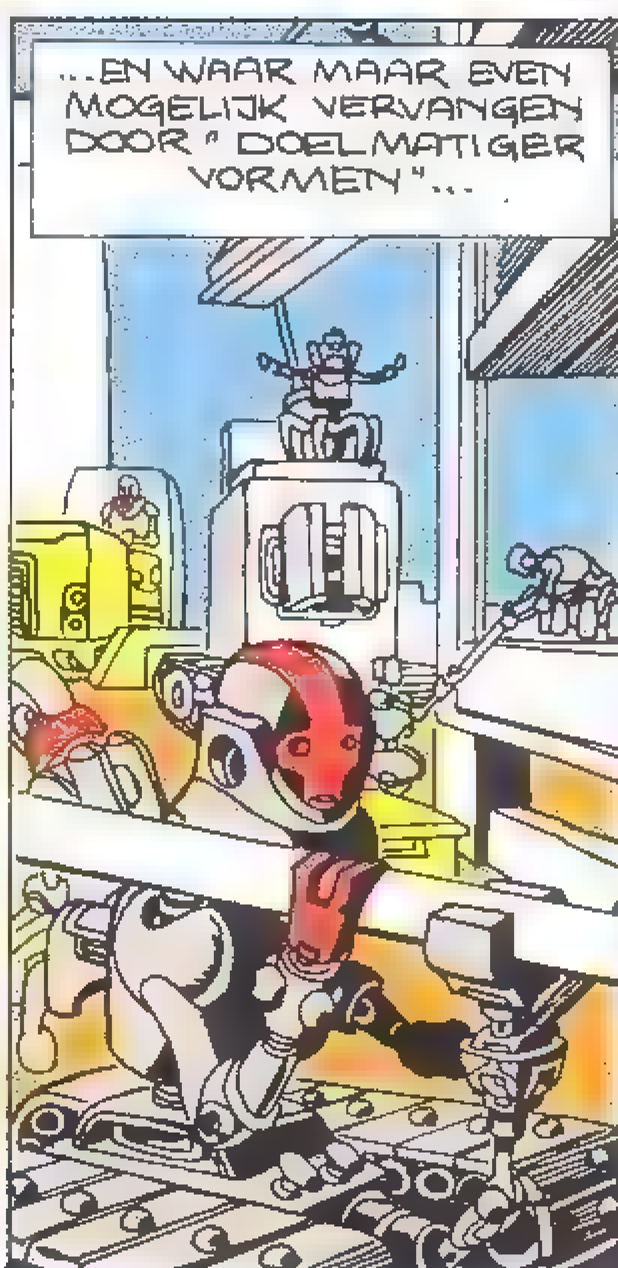
JASON DRUM

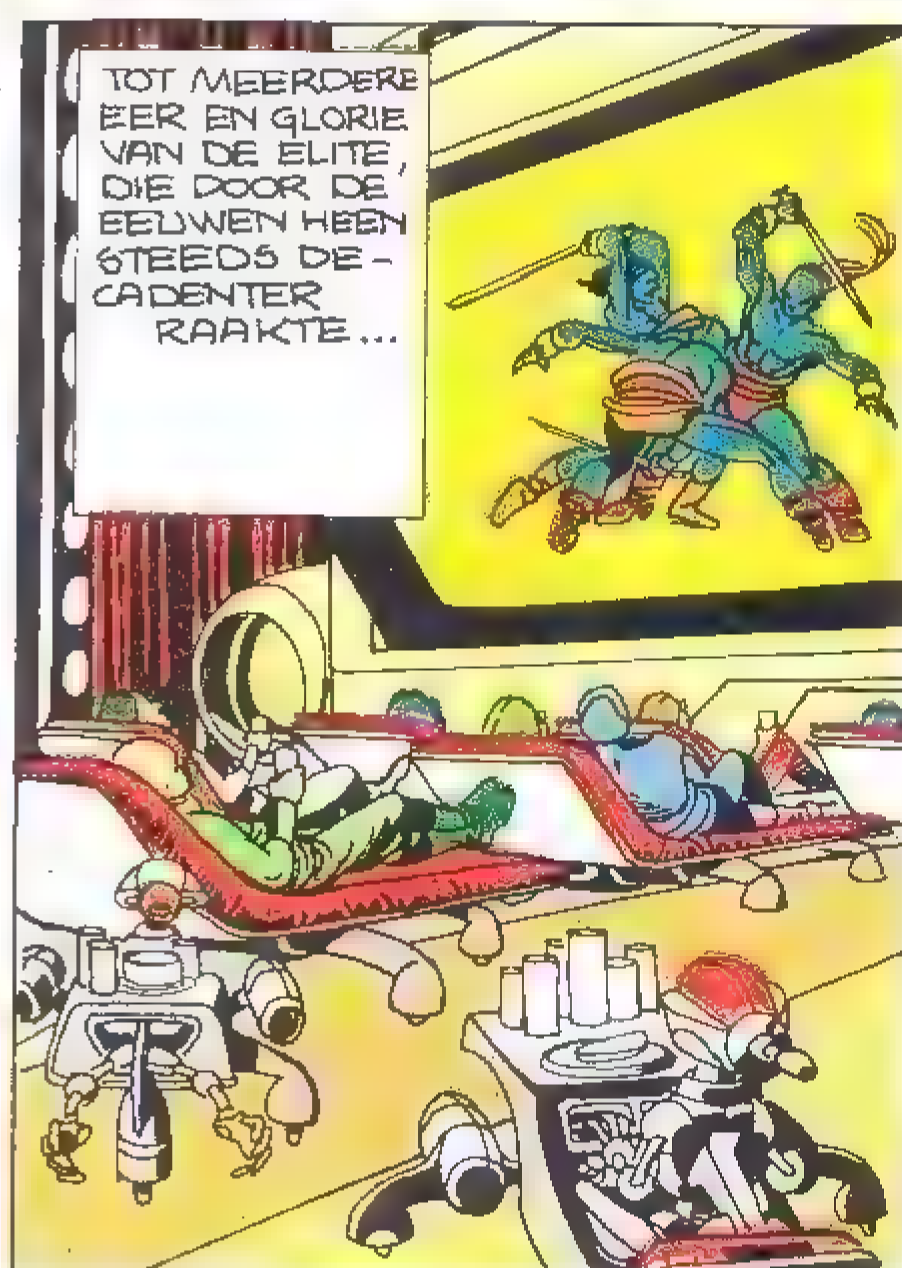
SAMENVATTING: De astronaut Jason Drum is op een vreemde planeet terecht gekomen en wordt naar de leidster, gebracht. Deze laatste herkent in Jason haar zoon Valaar...

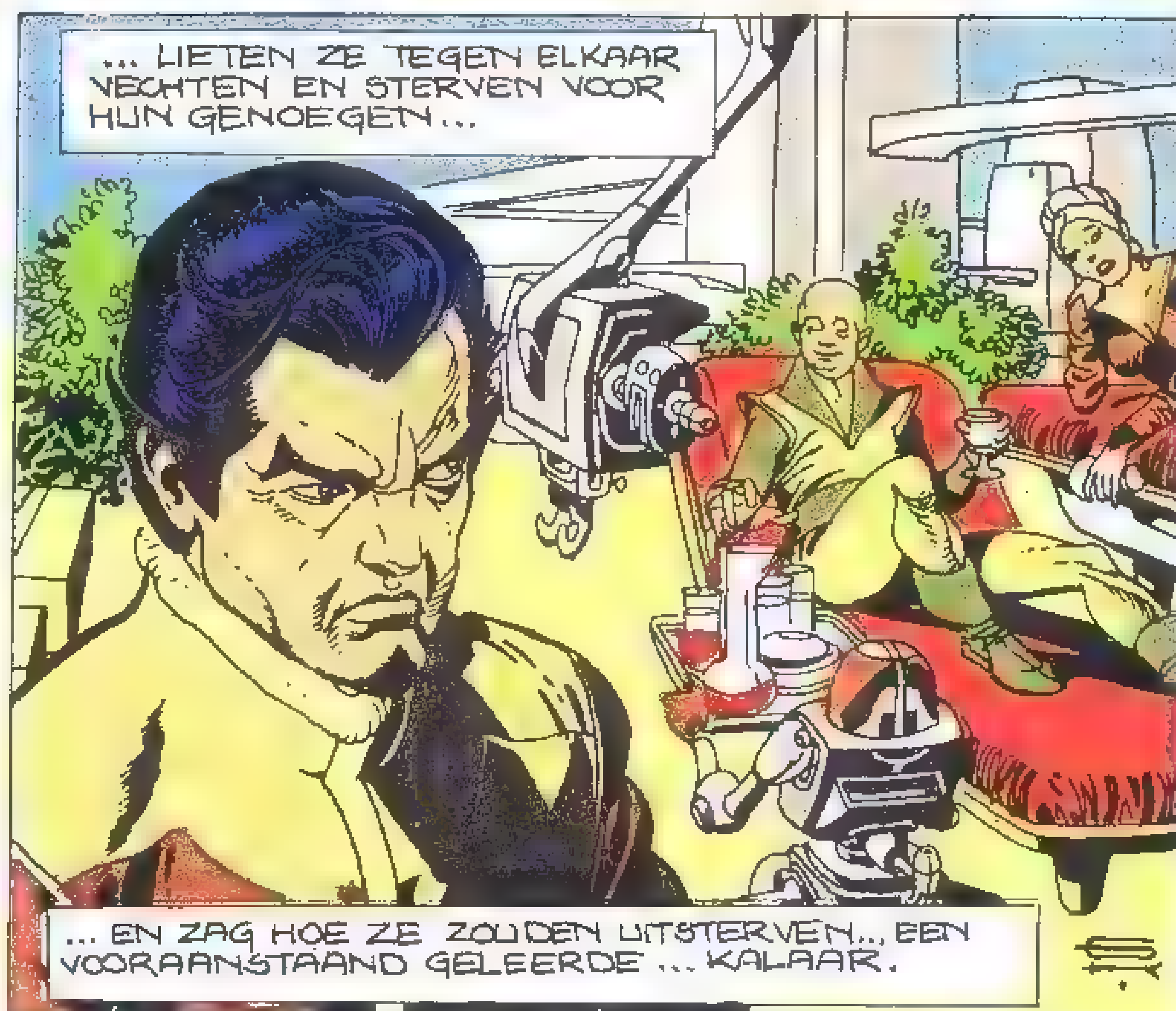

SLA OM

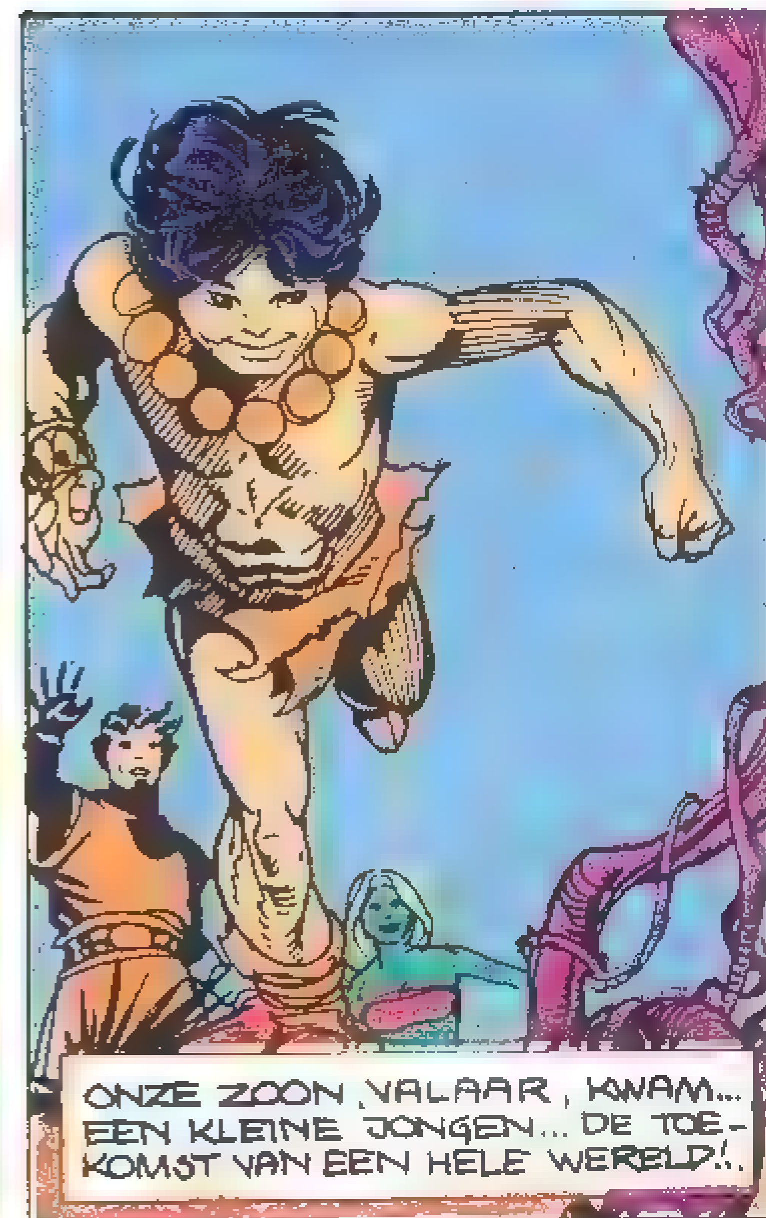
GIL KANE

KALAAR ZAG DE REDDING IN EEN VERBOND TUSSEN PRIMITIEVEN EN DE ELITE... IN HET VERMENGEN VAN DE BESTE EIGENSCHAPPEN VAN BEIDEN...

TEGEN DE TABOES VAN ZIJN KLASSE IN, ZOCHT HIJ TOENADERING TOT EEN BARBAARS VOLK UIT DE HEUVELS. DE KONING, MIJN VADER, ERKENDE KALAAR ALS EEN GROTE HULP VOOR HUN SCHAMELE MEDISCHE EN TECHNISCHE KENNIS EN ONTVING HEM HARTELIJK...

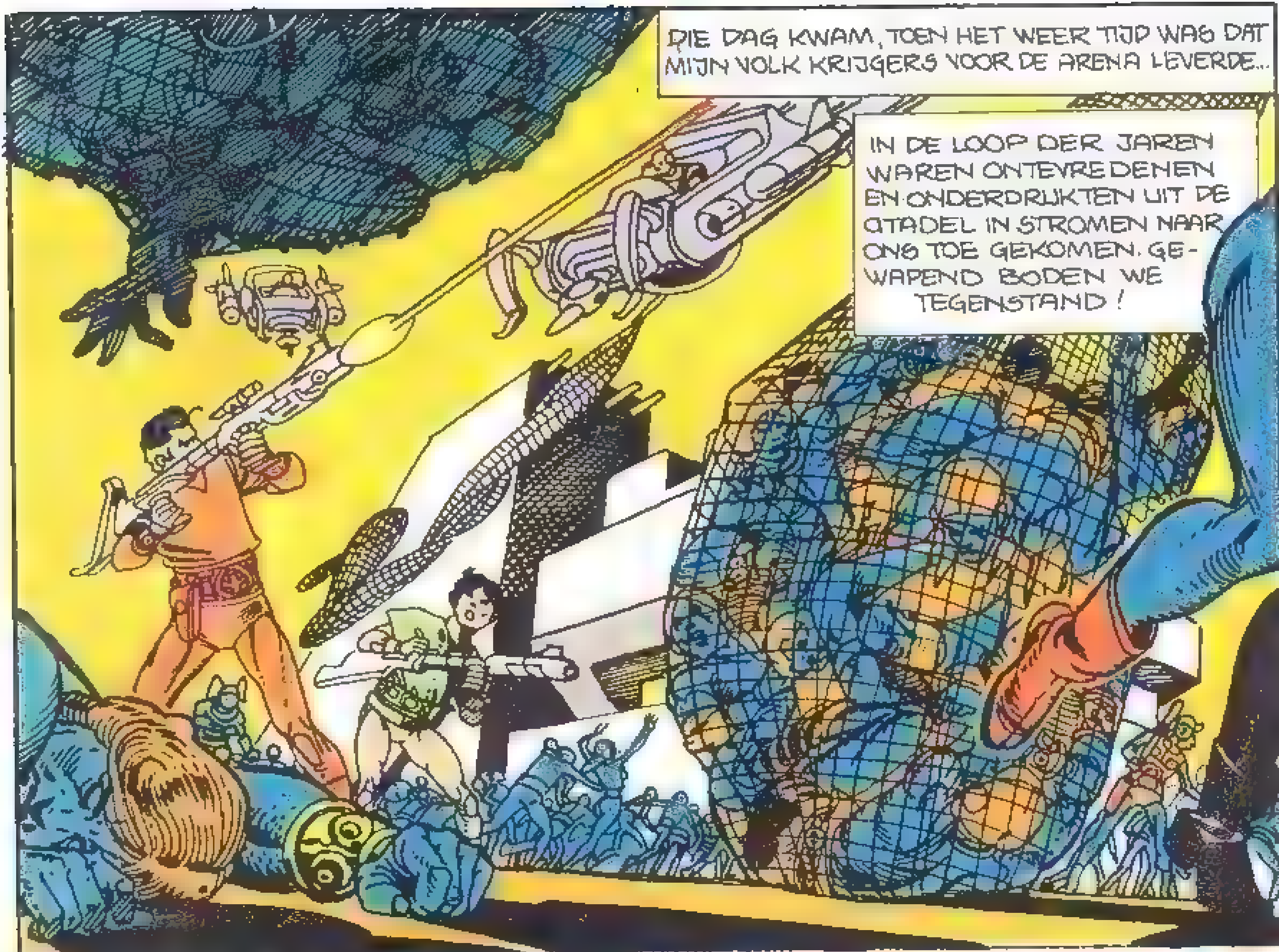

KALAARS MENSELIJKE POGINGEN GAVEN ONS HOOP OP EEN MINDER WREED BESTAAN... HET WAS GEMAKKELIJK VAN HEM TE HOUDEN EN DAT DEED IK...

KALAAR WON ONS HART DOOR ZIJN GEDULD EN ZACHTHEID... EN TOEN HIJ ME TEN HUWELIJK VROEG, ZEI IK METEEN JA...

ONZE ZOON, VALAAR, KWAM... EEN KLEINE JONGEN... DE TOEKOMST VAN EEN HELE WERELD!

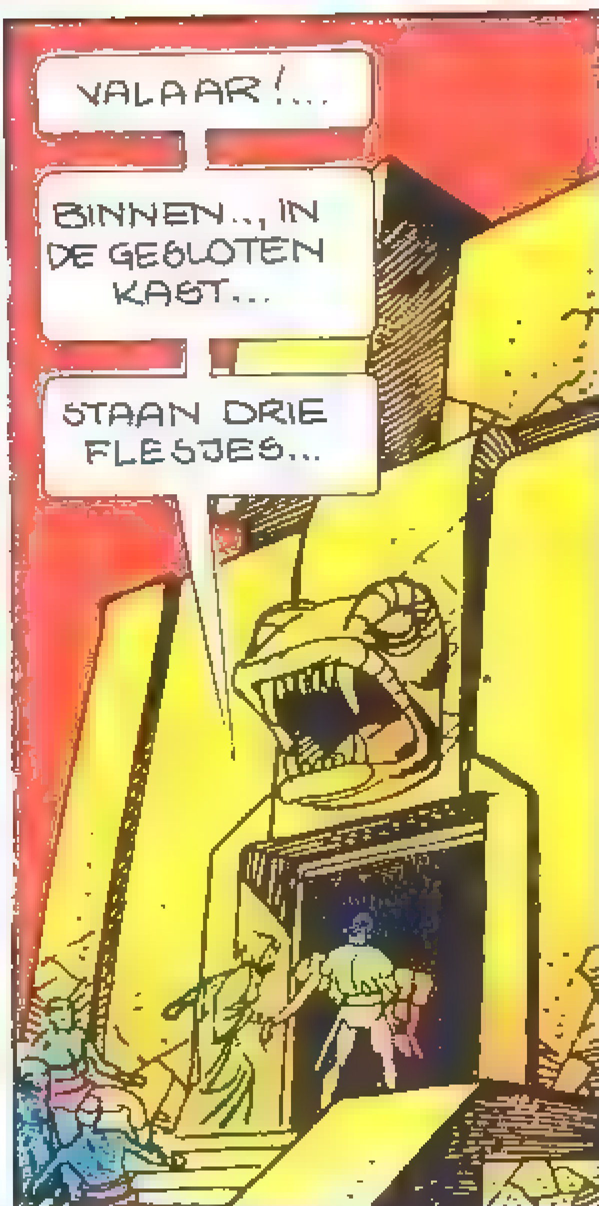

VALAAR GROEIDE OP... MET DE KRACHT EN MOED VAN...
...MIJN VOLK, EN DE INTELLIGENTIE EN VINDINGRIJKHEID VAN DAT VAN ZIJN VADER ...

VALAAR OEFENDE EN STUDEERDE... VOOR DE DAG DAT HIJ EN KALAAR DE ELITE VAN DE CITADEL ZOUDEN UITDAGEN.
SAMEN ZOUDEN ZIJ DE ONDERDRUKTEN DE WILDERNIS IN LEIDEN OM DAAR EEN MENSELIJKE BESCHAVING OP TE BOUWEN... EEN WARE BROEDERSCHAP!

wordt vervolgd

BERNARD PRINCE

DANY
GREG

EN DE HEMEL ANTWOORDT! EEN GERONK BOVEN HET KABAAL UIT...

SAMENVATTING: De kleine karavaan komt ongedeerd uit de « val met de 100.000 spiesen », maar ze zijn nog niet gered want Wadongo-opstandelingen versperren hen de weg. Bernard Prince gebruikt een list om ze te verjagen.

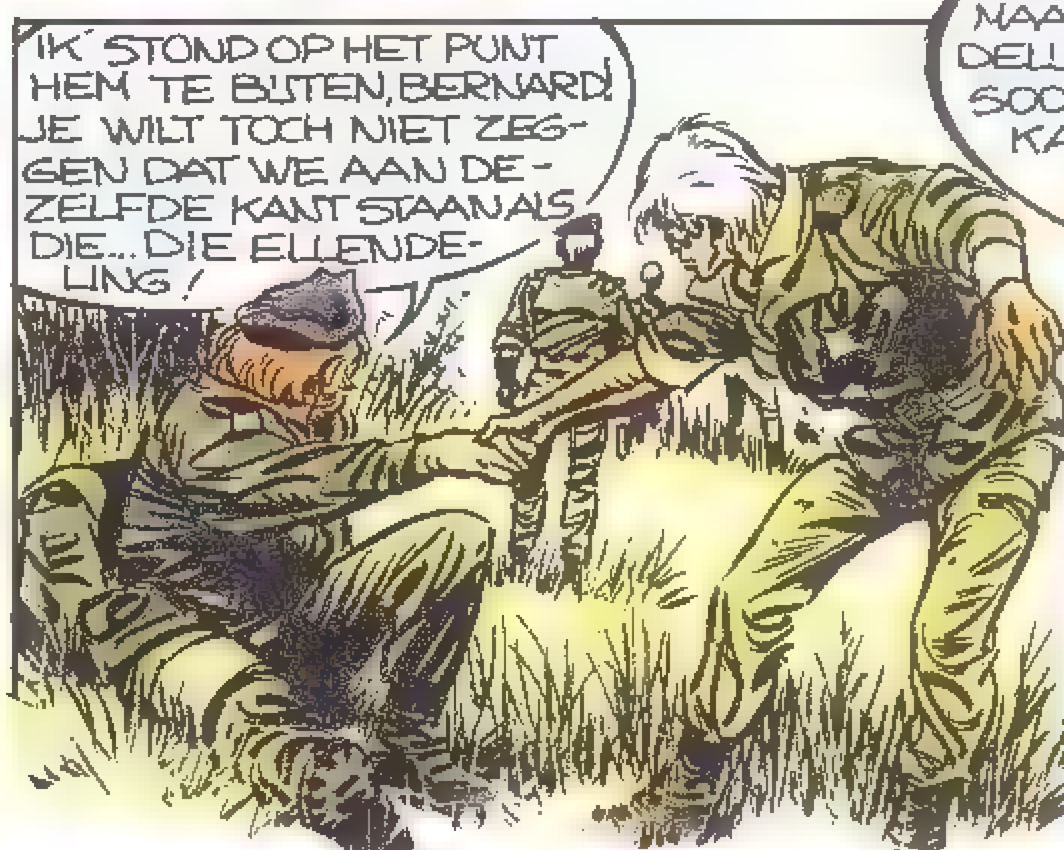
DE VAL MET DE 100.000 SPIESEN

HET IS NIET WAAR! DIT IS EEN FILM! EEN VISIOEN... BEDANKT, HEILIGE JOHN WAYNE! HA! HA! HA!

JAWEL, LUKAS! ZODRA IK MIJN HELIKOPTER ERGENS ANDERS NEER KON ZETTEN DAN IN DAT STEKELTUINTJE VAN JULLIE HEB IK HET NATUURLIJK GEDAAN!

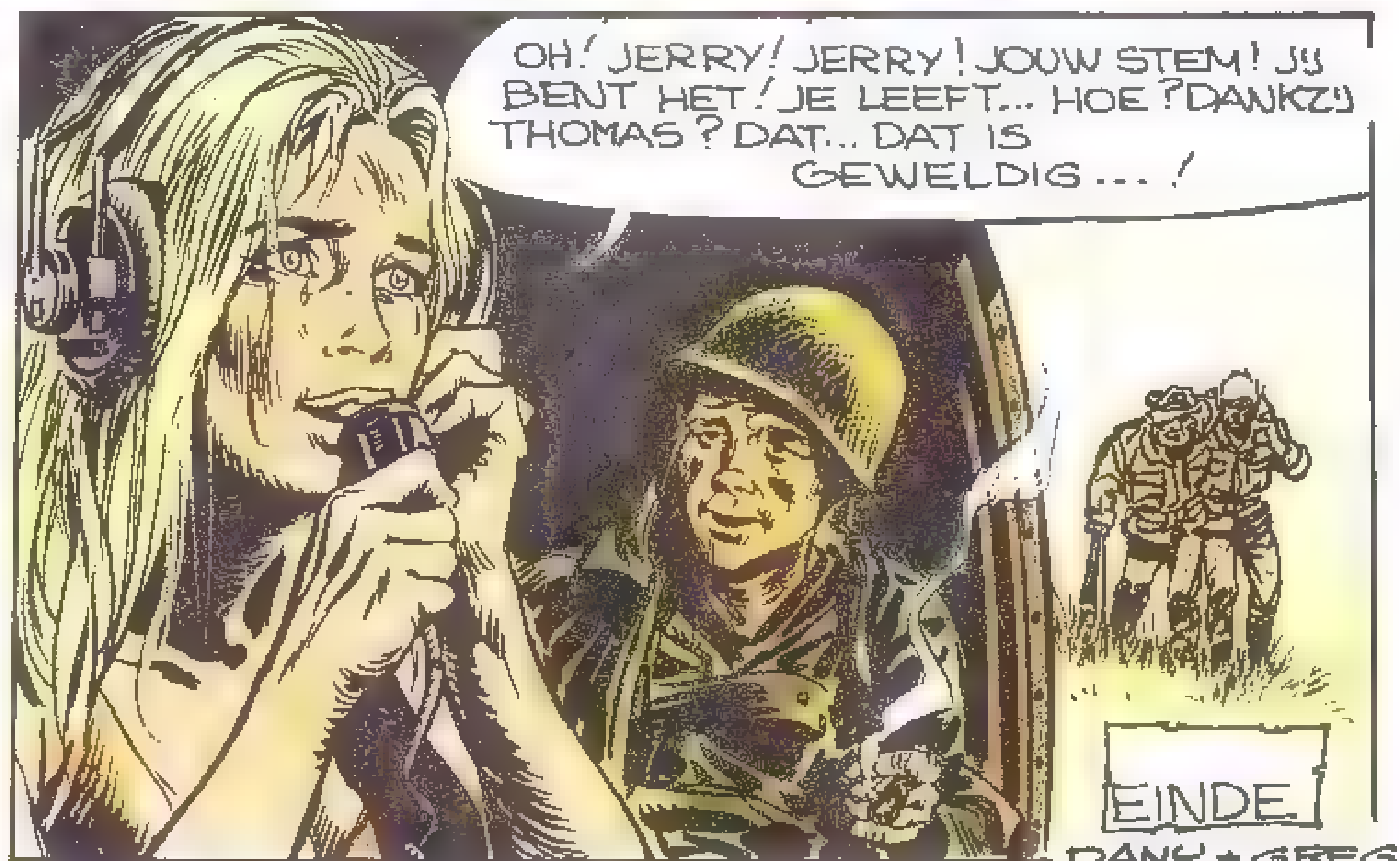
EN... DE OPSTAND?

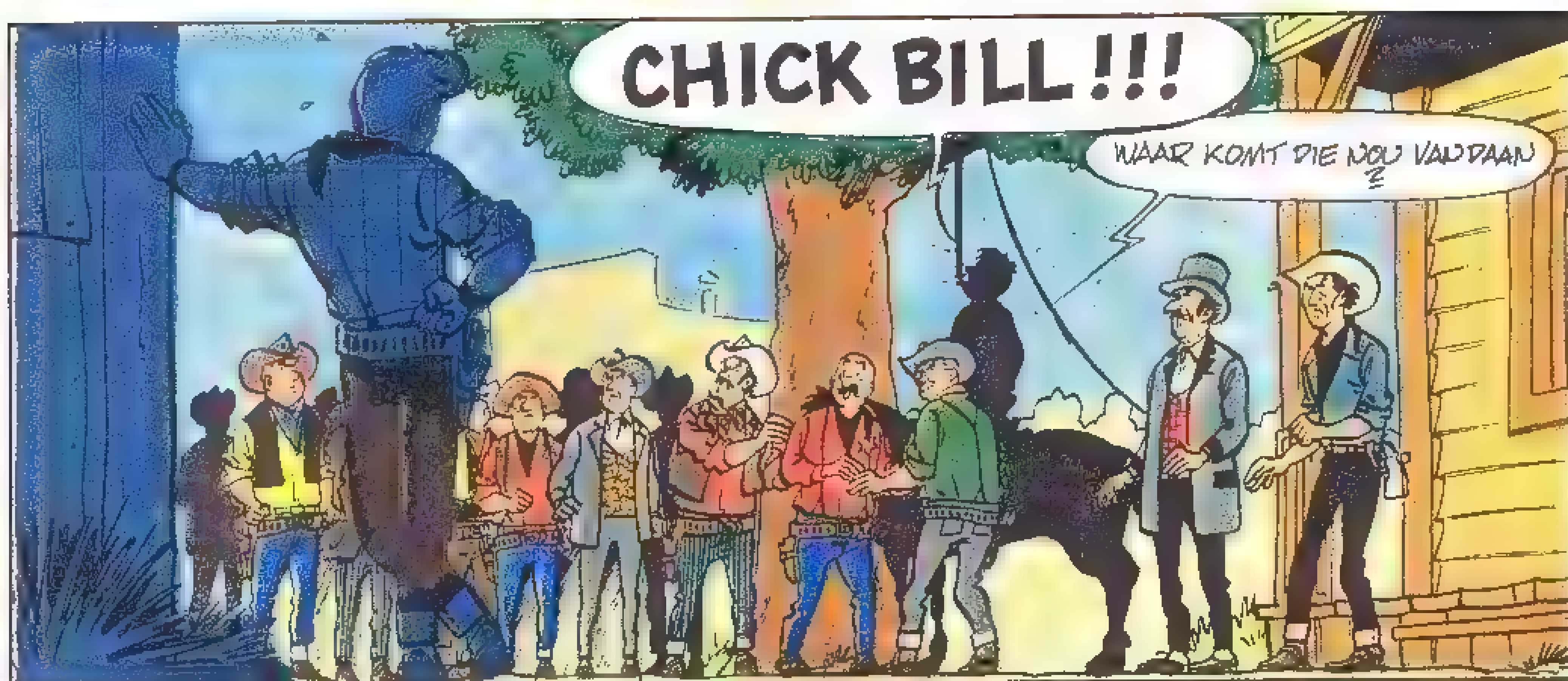

CHICK BILL

TIBET

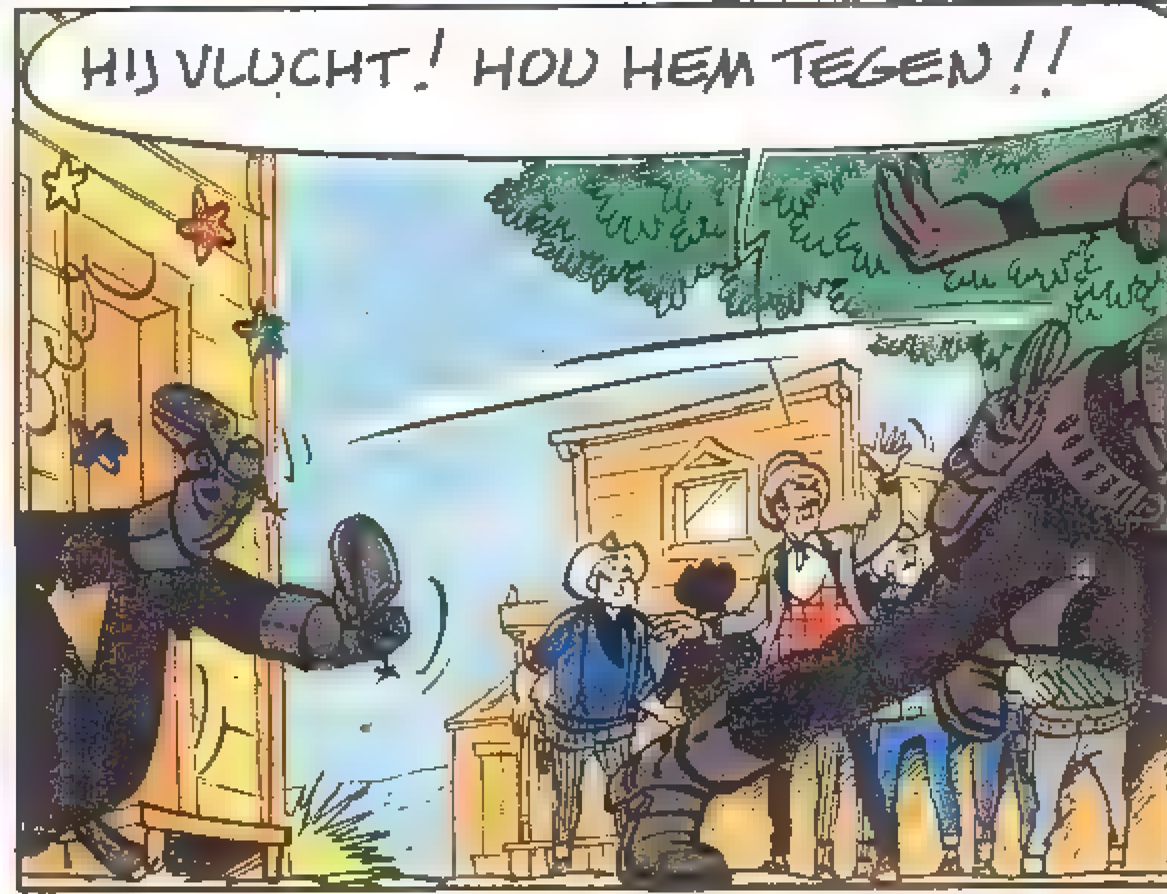

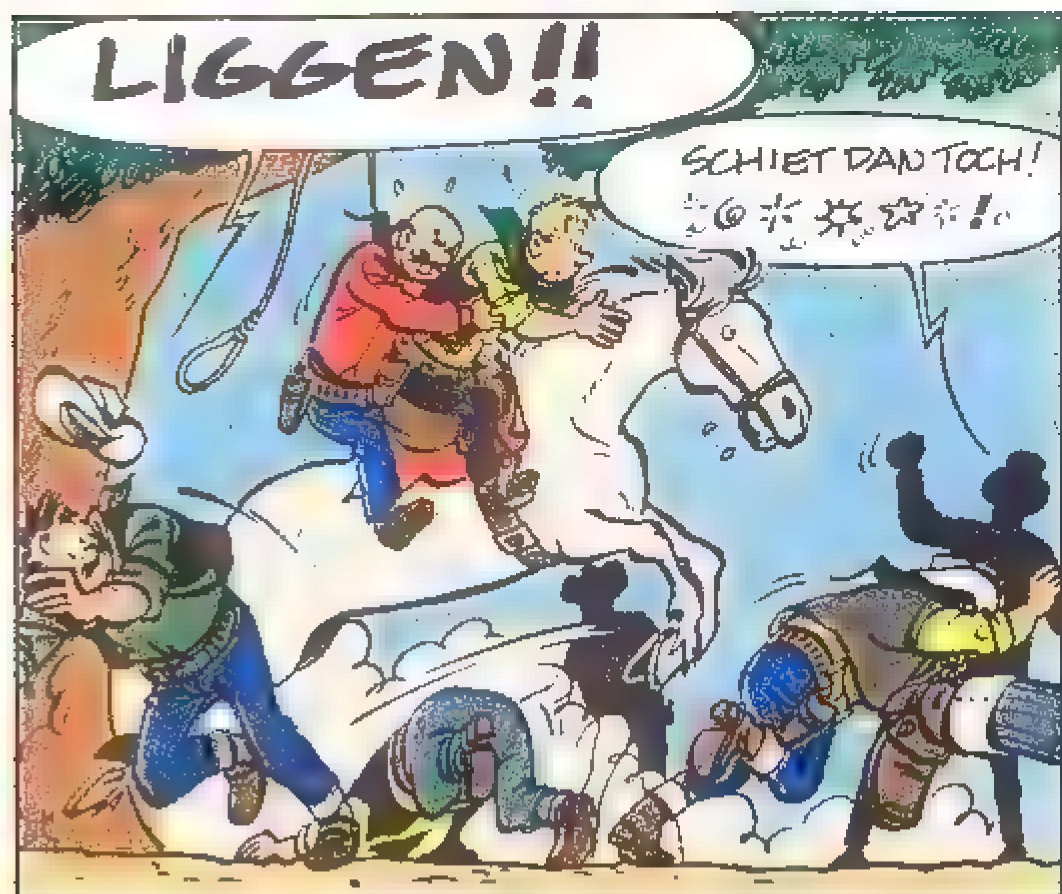

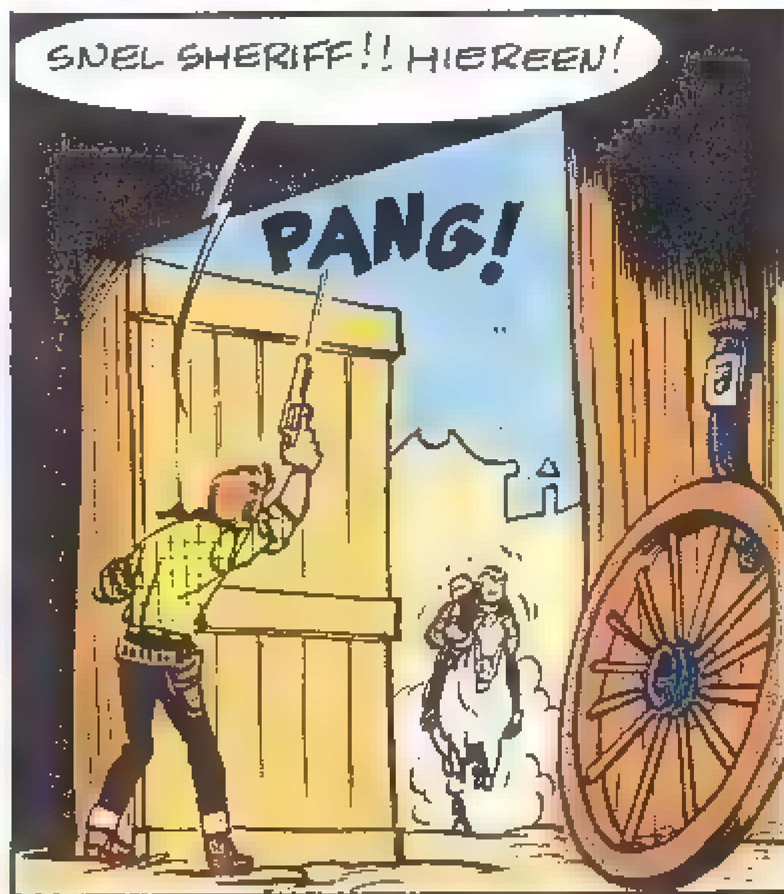

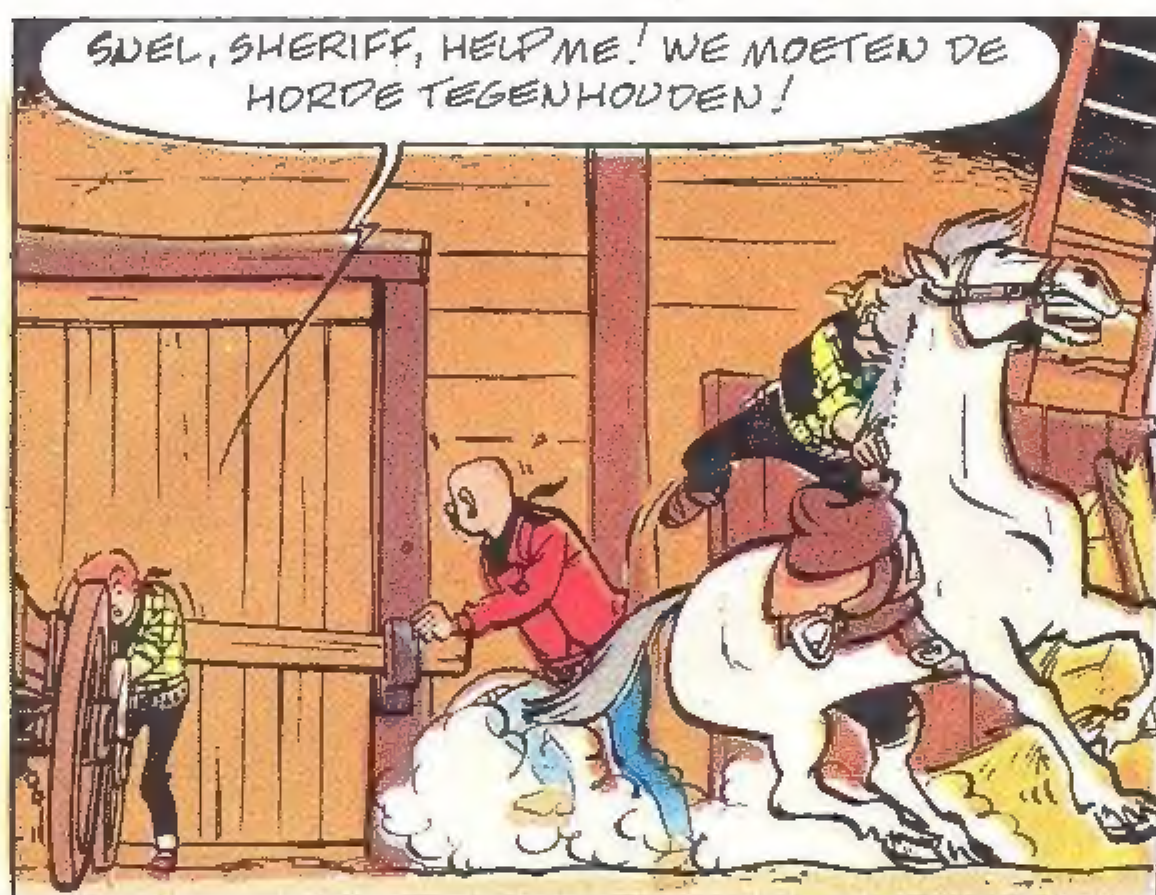

SAMENVATTING: Kid Ordinn, is, helemaal buiten zijn wil, het willige werktuig geworden van de sluwe rechter die al wel meer oneerlijke zaakjes op z'n geweten heeft. De bevolking wil Kid lynchen...

SHERIFF TE KOOP!

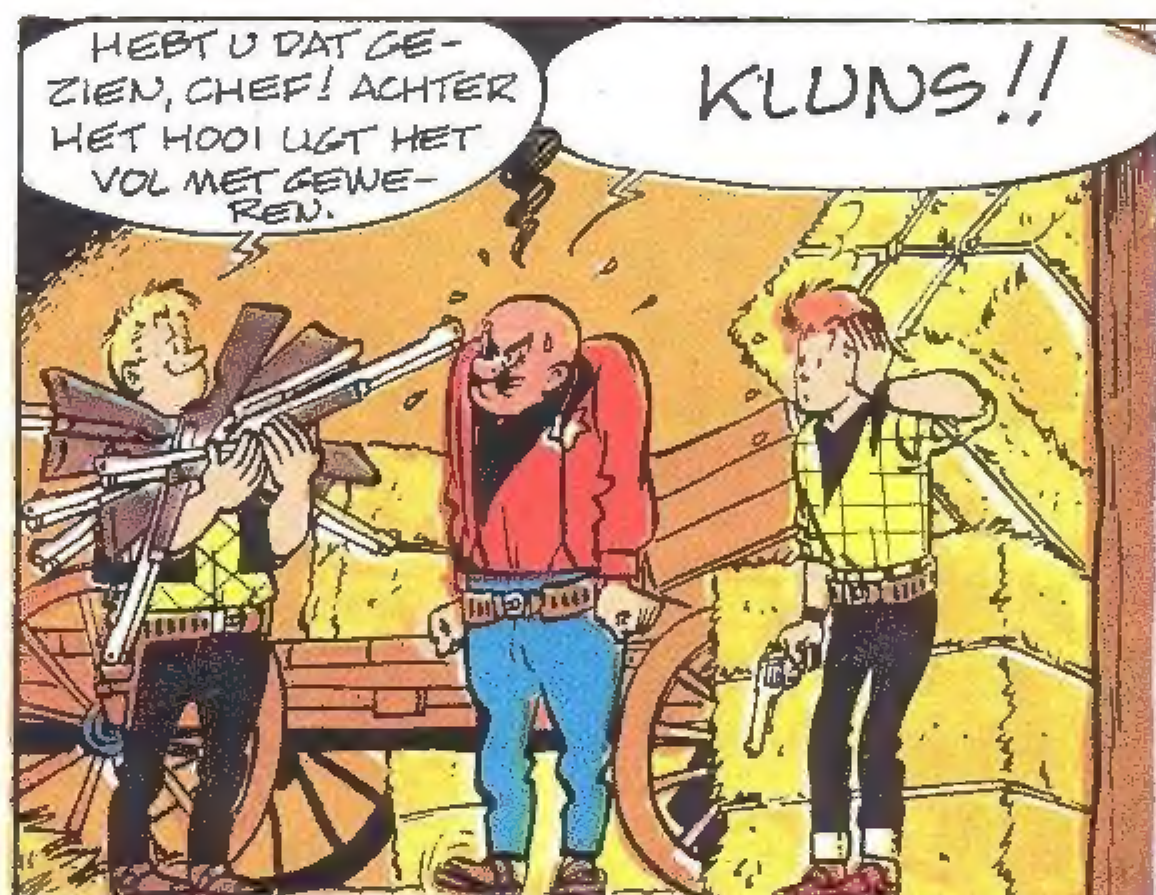

SLA OM

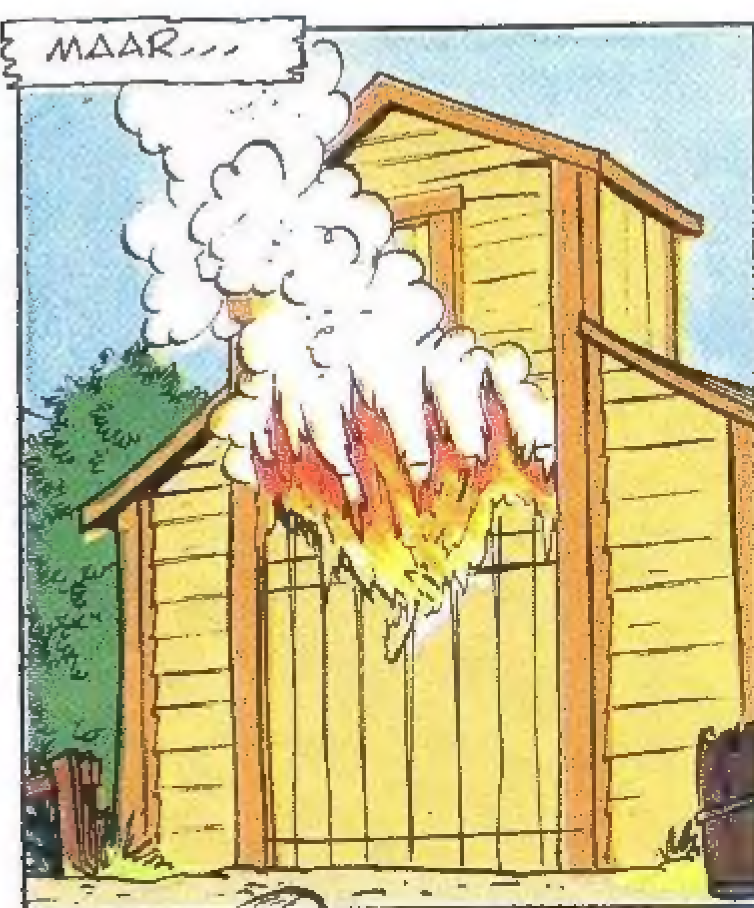

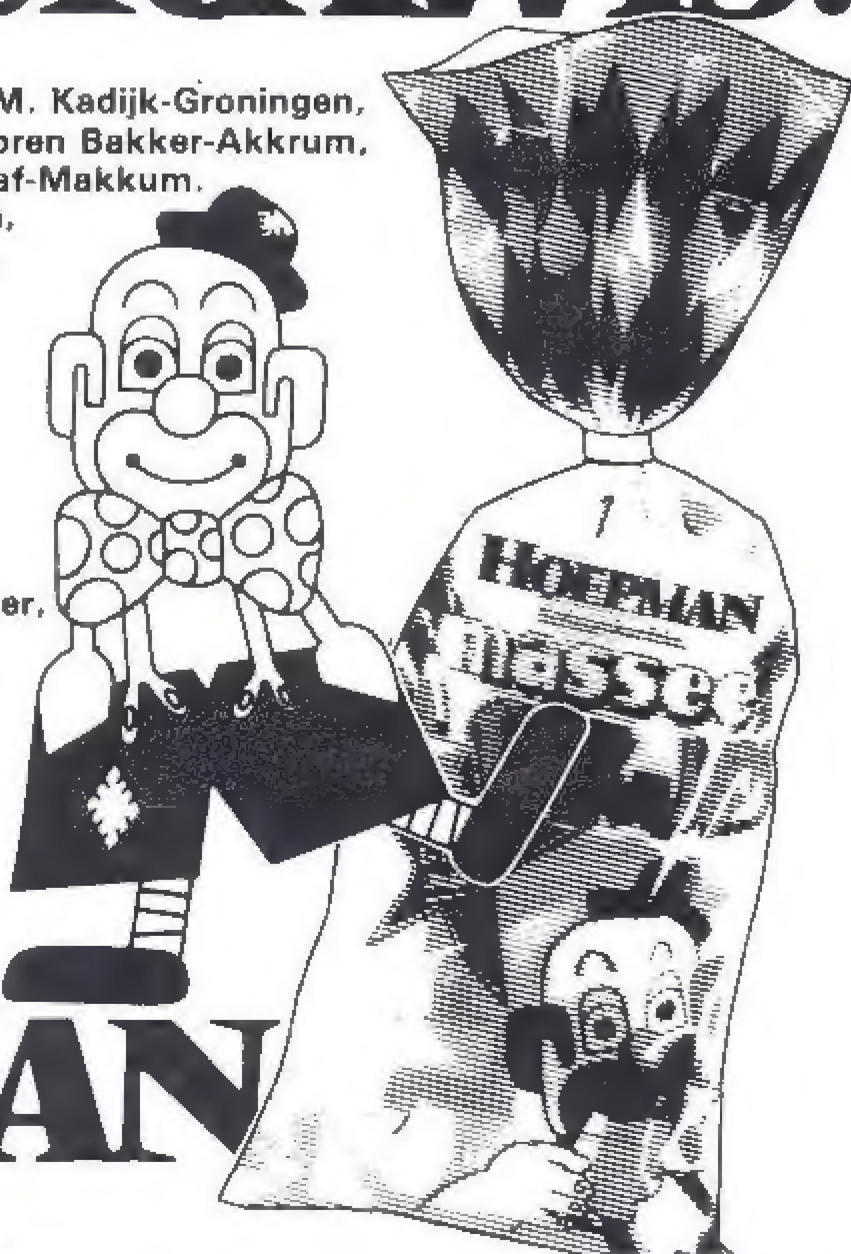

wordt vervolgd

ZIJ WONNEN DIE FANTASTISCHE RUIMTEVAARTHORLOGES IN DE HOEPIE KLEURKWIS:

Erik Nomder-Veendam, Stefan Paal-Delfzijl, Mirian Buiter-Hoogezand, Roelf Star-Halwierde, Hoogstraaten-Zuidhorn, H.M. Kadijk-Groningen, Christina Smitshoek-Mookhoek, Geert Mulder-Veendam, Cindy Verkley-Drachten, Pepijn Blankwater-Oosterwolde, Wiebren Bakker-Akkrum, Jetze Visser-Leeuwarden, Corrie Bosgraaf-Sneek, Toon Steendijk-Wognum, Sietske Pijpstra-Ureterp, Astrid Noordergraaf-Makkum. Freddy de Jonge-Emmen, Evert Dema-Hoogeveen, André Hummel-Spier, Johan van Rhee-Assen, Carol de Hoog-Emmen, Carl Krol-Zuidlaren, Sandra Jansen-Erica, Arthur Beld-Hengelo, Cynthia Zieleman-Zwolle, Miranda Janssen-Diepenveen, Vincent Wellenberg-Dedemsvaart, Sander Wildeboer-Kampen, Ronnie Wennink-Deurningen, Christien Eilander-Wijhe, Betsie Rouw-Vriezenveen. Jeroen-Apeldoorn, Arlo Vis-Nunspeet, Ina Maandag-Doetinchem, Erik van Koolwijk-Druten, Dennis Walvoort-Aalten, Paul Wentger-Berg en Dal, Frank Muntz-Nunspeet, Joke Ploeg-Lunteren, Luc Dooyeweerd-Soest, Neline van Manen-Veenendaal, Henk Nutink-Maarssen, Albert Stolp-Utrecht, Freddy Rietman-Leusden-Zuid, Roosje Boers-De Hoef, Michel Huizinga-Utrecht, Ben van Rheenen-Mijdrecht Monica v.d. Bosch-Rijsenhout, Peter Paul Blind-Volendam, Peter Spaans-Krommenie, Erwin v. Breemen-Spanbroek, Petra Zijp-Amstelveen, Mark-Robert van Suchtelen-Huizen, Hans Hageman-Limmen, Dirk-Jan van Drunen-Zaandijk, Robin Pol-Dordrecht, Peter van Rossem-Cappelle a/d IJssel, Claudia Haksteijn-Rotterdam, John de Jong-Ridderkerk, Ronald Segers-Hillegom, Albert Tuijtels-Giessenburg, Anneke van 't Verlaat-Bleskensgraaf, Jolanda Schouter-Zoetermeer, Ronald Bos-Krimpen a/d IJssel, Ankie de Gelder-Hazerswoude, Monique Riemslag Baars-Cappelle a/d IJssel Angélique Mazure-Middelburg, Robby de Loose-Goes, Jack Klepne-Vlissingen, Perry Kruisifikx-Axel, Peter v/d Zanden-Hulst, Koen Haars-Middelburg, Ellen van Haaften-Stavernisse, Michael Neuwald-Breskens, Wim Dams-Mierlo, Pivar Horstman-Eindhoven, Dorothee Sparla-Tilburg, René Pieters-'s Heer Hendriks Kinderen, Evi Ansems-Chaam, Corné Wouters-Standaarbuiten, Frank Spanjers-Oirschot, Mylène Nooyens-Tilburg Mariëlle Welten-Venlo, Judith Dislagers-Weert, Jean-Pierre Gerritsen-Arcen, Bart Hendriks-Nederweert, Carin Wetzelaer-Heerlen, Franky Wetzelaer-Heerlen, Brigitte Naebers-Amstenrade, Margo Reuten-Maasbracht, Anco Kolk-Luttelgeest, Erik de Vries-Marknesse, Anco Korte-Emmeloord, Eddy Schraas-Dronten, Sandra Visscher-Marknesse, Bouke Hurkema-Lelystad, Liane Biesheuvel-Dronten, Willy Hoefnagel-Urk, Ferrari Gino-Stamandsberg/België, Bas Baremans-Howald/Luxemburg

Alle prijswinnaars hebben inmiddels bericht in huis gehad.

HOEPMAN

Dit weekblad moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend ! Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

14-8-'79

Het weekblad "KUIFJE" **Lombard Uitgaven**
P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20

Uitgever: Raymond LEBLANC, Is. Gerardlaan 9, 1160 Brussel.
Directeur: Guy LEBLANC.
Redactie: J.-L. VERNAL. - H. LIESSE - Y.-R. BROGNIAUX.
Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.
Offsetdruk: PVBA HOORENS-PRINTING
KUIFJE-NEDERLAND
V.V.C.-KUIFJE, Postbus 60, 3417 ZH Montfoort
Tel.: 03484-2544

ABONNEMENTEN	België	Nederland	Buitenland
3 maanden	320 F	f. 15,50	—
6 maanden	630 F	—	1.010 BF
1 jaar	1.165 F	f. 60	1.920 BF
2 jaar	2.290 F	—	3.810 BF

Voor België en Buitenland 52 nrs van het weekblad KUIFJE en 4 «extra-nummers».

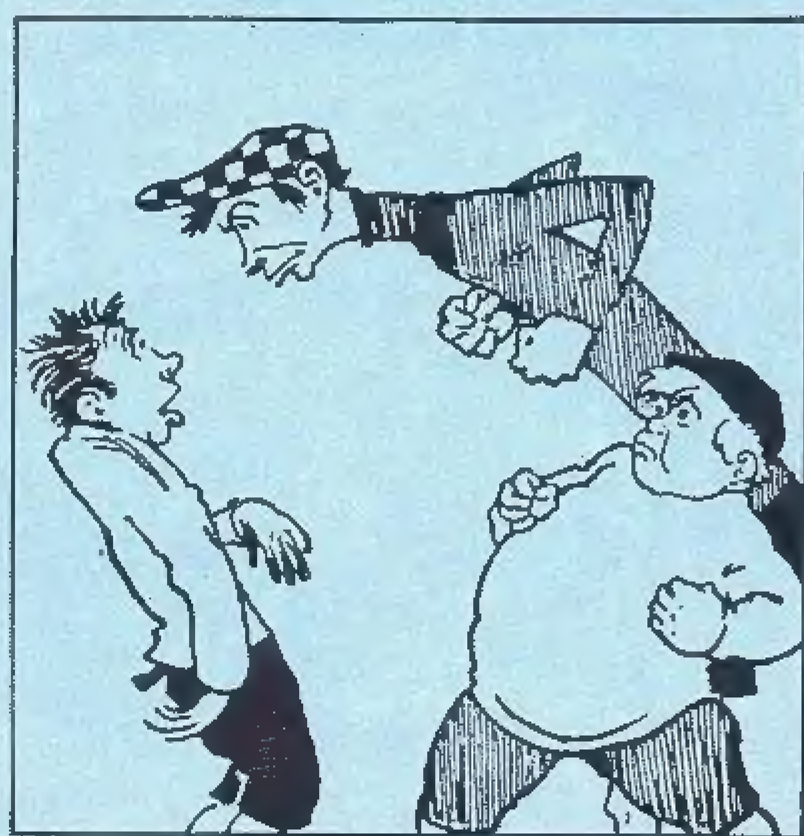
Advertenties voor België: Tel. 02/522.56.00
Advertenties voor Nederland: KUIFJE-NEDERLAND

HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN IN HET BUITENLAND

Frankrijk: S.A.R.L. CINQ POUCE, 106 Bis rue de Rennes, 75006 Paris.
Zwitserland: INTERPRESS S.A., En Budron B - 1052 Le Mont Lausanne.
Canada: LES DISTRIBUTIONS ECLAIR, 8320 de Lorraine, MONTREAL 437 P.Q.

bulletje en boonestaak

In het A.M. de Jong-huis, Voorstraat, 29 te Nieuw-Vossemeer, (10 km vanaf Bergen op Zoom) wordt tot 21 september een uitgebreide tentoonstelling gehouden over de legendarische figuren Bulletje en Boonestaak. Dit beeldverhaal, getekend door George van Raemdonck en geschreven door Adriaan Michiel de Jong, dateert uit de jaren 1922 t/m 1937.
In die periode verschenen er 44 verhalen met in totaal niet minder dan 4428 afleveringen.

De tentoonstelling omvat o.a.:
— foto's en brieven;
— vele tekeningen (origineel en fotokopie);
— kranten en tijdschriften;
— een komplete set boekuitgaven.Het geheel is ondergebracht in vitrines en op grote wandborden. Een rijk geïllustreerde catalogus van 72 pagina's is beschikbaar.
De tentoonstelling is geopend op zaterdag en zondag (10.00 tot 12.00 uur en 14.00 tot 17.00 uur) en op de woensdagmiddag (14.00 tot 17.00 uur).

DOMMEL

DUPA

EEN KLUIF VOOR DOMMEL!
EEN GEWELDIG LACHSUCCES,
DIT NIEUWE ALBUM
VAN DOMMEL!

